Cumhuriyet ÖZEL EK 31.12.1996 SALI

96'NIN İZLERİ

Ocak

● Türkiye'nin 1963'te imzaladığı Ankara Antlaşması'yla başlayan AB ile bütünleşme sürecinde ilk somut adım olan gümrük birliğine geçildi. 1 Ocak

● Yargı gündemi belirlendi. Anayasa Mahkemesi, Türkiye milletvekilliği ve bölge barajlarını iptal etti. Yargıtay, milletvekillerinin Meclis'teki faaliyetlerini ceza nedeni saymazken, düşünce suçlularının bir kısmı cezadan kurtuldu. 1 Ocak

● Özer Çiller, genel müdürlüğünü yapmasının hemen ardından batırılan İstanbul Bankası için açılan ve Ziraat Bankası'nca "sahtecilikle" suçlandığı davada bir kez daha sanık sandalyesine oturtuldu. 1 Ocak

● Koalisyon döneminde 3 Türk-İş yöneticisi hakkında, 4 milyar lira tutarında dava açıldı. İlk dava, SHP lideri ve Başbakan Yardımcısı Karayalçın'ı "Emeğe, alınterine ihanet etmek" ve "Başbakanın özel kalem müdürü gibi davranmak"la suçlayan Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral hakkında açıldı. 1 Ocak

● Hükümet için destek turlarını Türk-İş ve Hak-İş'le görüşerek sürdüren RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, bütün partilerle koalisyona hazır olduklarını açıkladı. 2 Ocak

● 48 milletvekili mazbatasını aldı. 2 Ocak

● İzmir'de bulunan DEMAŞ'ta toplam 173 kişi bir gecede işten çıkarıldı. 3 Ocak

● Üsküdar E Tipi Kapalı Cezaevi'nde çıkan çatışmada 3 tutuklu öldü, 20 erbaş ve er, 10 gardiyan ile 36 hükümlü ve tutuklu yaralandı. Buca Cezaevi'nde de Üsküdar'daki olayları protesto etmek amacıyla tutuklular 3 müdür yardımcısı ile 15 gardiyanı rehin aldı. 4 Ocak

● Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nden 20 öğrenci, öğrenim harçlarına yapılan artışı protesto etmek amacıyla açlık grevine başladı. 4 Ocak

● Cezaevinde 3 tutuklunun ölümüyle sonuçlanan olayla ilgili suç duyurusu dilekçesi vermeye giden aileler, Sultanahmet Adliyesi önünde coplandı. Olayda 100 kişi gözaltına alındı. Ceyhan, Konya, Gaziantep ve Erzurum E Tipi cezaevlerinde açlık grevi başlatıldı. 5 Ocak

● Erdemir'de toplusözleşme yapma yetkisi Türk-Metal'e verildi. Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmayan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın bu davranışı "siyasi bir tavır" olarak nitelendirildi. 5 Ocak

● Üsküdar E Tipi Kapalı Cezaevi'nde çıkan olayda 3 kişinin ölümünü protesto eden bir grup, Nurtepe'de 2 belediye otobüsünü yaktı. Adana'da düzenlenen yürüyüşte de demokratik kitle örgütleri temsilcilerinden 30 kişi gözaltına alındı. 6 Ocak

● "Geleceği Birlikte Kuralım" parti girişimi ile Birleşik Sosyalist Parti (BSP) 21 ocakta partileşme kararı aldı. 6 Ocak

● Uluslararası Af Örgütü, Adalet Bakanlığı'na gönderdiği mektupta cezaevlerinde çıkan olaylarda vurularak öldürülen mahkûmların "resmi makamların ilgisizliğinin kurbanları" olduğunu öne sürerek Türkiye'yi kınadı. 6 Ocak

● Üsküdar E Tipi Kapalı Cezaevi'nde çıkan olaylarda ölen 3 tutuklunun kafatasında kırıklar ve vücutlarında darp izleri saptandı. 7 Ocak

● Cezaevlerinde meydana gelen olaylar, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Zeki Güngör'ün istifa etmesine neden oldu.7 Ocak

● Nusret Demiral'ın yaş haddinden emekliye ayrılmasıyla boşalan Ankara DGM Başsavcılığı'na Adalet Müfettişi Cevdet Volkan seçildi. 7 Ocak

● Eski Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand, prostat kanserine yenik düşerek öldü. 8 Ocak

● RP'liler Meclis'teki ilk grup toplantılarına duayla başladılar. Dualı açılışın tarihi bir görev olduğunu söyleyen RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, 24 Aralık seçim sonuçlarını bir devrim olarak nitelendirdi. 8 Ocak

● 3 mahkûmun öldüğü, 42 mahkûmun da yaralandığı cezaevi olaylarını protesto eden 46 cezaevindeki siyasi tutuklu ve hükümlüler sayım vermiyor. Cezaevlerinde açlık grevi başlatıldı. 8 Ocak

● Üsküdar E Tipi Kapalı Cezaevi'nde yaşamını yitiren Orhan Özen ve Rıza Baybaş'ın cenazesinde 500'den fazla kişi gözaltına alındı. 8 Ocak

● TBMM, 20'nci yasama dönemine başladı. 8 Ocak

● Sabancı Holding Yönetim Kurulu üyesi Özdemir Sabancı, Toyata-Sa Genel Müdürü Haluk Görgün ve Başkanlık Sekreteri Nilgün Hasefe, Sabancı Center'da uğradıkları silahlı saldırıda öldürüldü. Saldırıyı DHKP-C örgütü üstlendi. 9 Ocak

● Ümraniye Cezaevi'nde ölen iki tutuklunun cenaze töreni sırasında gözaltına alınan Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe, Eyüp'te bir çay bahçesinde ölü bulundu. 9 Ocak

● Siyasi tutuklu ve hükümlülerin yaptıkları açlık grevi ve sayım vermeme eylemleri sona erdi. 9 Ocak

● Cumhurbaşkanı Demirel, RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ı hükümeti kurmakla görevlendirdi. 9 Ocak

● ÇGD, 1995 yılı "Gazetecilik Ödülleri"ni açıkladı. Onur Ödülü'nü, düşünce özgürlüğünü savunmadaki ödünsüz tutumu nedeniyle Yaşar Kemal alırken, Uğur Mumcu Gazetecilik Ödülü de gazeteciliğin kurumsallaşması yönünde attığı adım nedeniyle umag'a verildi. 9 Ocak

● Engin Civan'ın yaralanması olayı ile ilgili olarak Yargıtay'ca cezası bozulan ve yeniden yargılanan Davut Yıldız 5 yıl 6 ay 20 gün hapis cezasına çarptırıldı. 9 Ocak

● Kültür Bakanlığı, Türkiye'de ilk kez opera ve bale alanında seçtiği yılın en başarılı sanatçılarını açıkladı. En başarılı rejisör ödülü Yekta Kara'ya, Başarılı orkestra şefi ödülü de Rengim Gökmen'e verildi. 9 Ocak

● Sabancı Center'daki cinayetin iki ayrı silah ve 3 kişi tarafından gerçekleştirildiği açıklandı. İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar, saldırganların, yasadışı DHKP-C örgütü üyesi Mustafa Duyar, Fehriye Erdal ve İsmail Akkal'ın olduğunu söyledi. 10 Ocak

● ÇHD'ye üye avukatlar, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na üç ayrı dilekçe ile başvurarak Adalet Bakanı Firuz Çilingiroğlu, İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar ve yardımcısı Reşat Altay hakkında "görevi kötüye kullandıkları, kötü muamele ve işkence" yaptıkları gerekçesiyle kamu davası açılmasını istediler. 10 Ocak

● Gözaltına alındıktan sonra dövülerek öldürülen Göktepe, on binden fazla kişinin katıldığı törenle toprağa verildi. 11 Ocak

● Üsküdar E-Tipi Cezaevi'nde yaralanan Gültekin Beyhan, yaşamını yitirdi. 11 Ocak

● Kapatılan DEP'in eski milletvekili Sedat Yurttaş, Sırrı Sakık ve Ahmet Türk ile bağımsız milletvekili Mahmut Alınak, Yargıtay'ın bozma kararından sonra Ankara 1 No'lu DGM'de yeniden yargıç önüne çıktı. Mahkeme, yargıtay'ın bozma kararına uyulmasına karar verdi. 11 Ocak

● Harçların kaldırılması, kredilerin 10 milyon liraya çıkarılması ve güvenlik güçlerinin üniversiteden çıkarılması istemleriyle açlık grevi yapan İTÜ'lü 15 öğrenci ve 3 ziyaretçi gözaltına alındı. 11 Ocak

● Çiller, Erbakan'ın koalisyon teklifini reddetti. Çiller, Erbakan'a "Biz bir araya gelemeyiz" görüşünü bildirdi. 11 Ocak

● Gazi Mahallesi'nde cemevinin bulunduğu İsmetpaşa Caddesi'ni kapatarak korsan gösteri yapan bir grubun arasından kimliği belirsiz kişiler, olaya müdahale etmek isteyen Çevik Kuvvet görevlilerini taşıyan araca ateş açtı. Saldırıda can kaybı olmazken, polis 17 kişiyi gözaltına aldı. 12 Ocak

● MEB, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğretmen açığı nedeniyle, burada görev yapan öğretmenlere tanınan "nakil önceliği" uygulamasını kaldırarak, başvuruda bulunanlara "eşitlik" ilkesini getirdi. 12 Ocak

● Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde adli tutuklu ve hükümlülerin kaldığı 14. koğuşta çıkan olaylarda ırza geçme suçundan hükümlü Cafer Acemi öldü, 3 kişi de yaralandı. 13 Ocak

● Eski DYP Erzurum Milletvekili Abdulmelik Fırat, İstanbul DGM tarafından tutuklanarak Bayrampaşa cezaevi'ne gönderildi. 13 Ocak

● Bursa'dan İstanbul'a gitmek üzere havalanan Bon Air Şirketi'ne ait TC MGM, F33 A tipi uçak Armutlu ilçesi yakınlarında düştü. Türk hafif müziğinin ünlü bestecisi Onno Tunç ve Hasan Kanık hayatını kaybetti. 14 Ocak

● Gaziosmanpaşa'da Gazi Mahallesi'nde çıkan olaylarda yaşamını yitirenlerin anısına aileleri tarafından yaptırılan anıt mezarların açılışı yapıldı. 14 Ocak

● Kumkapı'da cinsel taciz sonrası çıkan kavgada İsmail Hakkı Kızılkaya'yı bıçaklayarak öldürdüğü gerekçesiyle yargılanan Dolunay Zeynep Uludağ, 6 yıl 8 ay ağır hapis cezasına çarptırıldı. 14 Ocak

● İzmir'de astsubay adaylarından rüşvet alarak sağlam raporu verdikleri öne sürülen 7'si yüksek rütbeli subay, 17 askeri görevli hakkında dava açıldı. 15 Ocak

● Yeni yasama yılında ilk istifa. DSP'den istifa eden Iğdır Milletvekili Adil Aşırım ANAP'a geçti. ANAP'ın sandalye sayısı 133'e yükseldi. 15 Ocak

● Trabzon'dan Soçi'ye gidecek olan Avrasya feribotu, silahlı kişilerce kaçırıldı. 210 yolcu ve mürettabatı rehin alan teröristler, amaçlarının Çeçenya'daki savaşta rusların tutumunu protesto etmek olduğunu açıkladılar. 16 Ocak

● Yasal olmadığı gerekçesiyle kapatılan Tüm Haber-Sen yerine Haber-Sen kuruldu.16 Ocak

● PEN Yazarlar Derneği'nin Onat Kutlar anısına düzenlediği "Anlatı Yarışması"nı, "Kıyımın Kıyısında..." adlı yapıtıyla Sabri Kuşkonmaz aldı. 17 Ocak

● Türkiye'nin en eski komünistlerinden İdris Erdinç (Şoför İdris), lenfoma kanserine yenik düşerek yaşamını yitirdi. 17 Ocak

● Şanlı Urfa ve Hatay'da cephane dolu toplam 6 TIR ele geçirildi. Cephanelerin, Lübnan'daki PKK kamplarına götürüleceğine ilişkin bulgular elde edildiği iddia edildi. 18 Ocak

● Gazeteci Yazar Emil Galip Sandalcı'nın anısına hazırlanan kitapta yer alan bir yazıda, yasalara sövüldüğü iddiasıyla haklarında dava açılan Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) yöneticilerinin yargılanmalarına başlandı. 18 Ocak

● Ankara'da çeşitli basın organlarında çalışan 500'e yakın gazeteci, gözaltında öldürülen Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin faillerinin bulunması için Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e dilekçe verdi. 19 Ocak

● CHP'nin eski genel sekreterlerinden Kasım Gülek, tedavi gördüğü Washington'da öldü. 19 Ocak

● Geleceği Birlikte Kuralım Parti Girişimi (GBK-PG), Birleşik Sosyalist Parti (BSP), kitle örgütleri temsilcileri ile aydınların öncülüğünde kurulan Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nin (ÖDP) genel başkanlığına İÜ İktisat Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ufuk Uras seçildi. 20 Ocak

● Danıştay, Sıvas'ta 1993 yılında gelen ve 37 kişinin katledilmesiyle sonuçlanan Madımak Oteli yangını nedeniyle İçişleri Bakanlığı aleyhine açılan tazminat davasında devleti kusurlu buldu. 10'uncu Daire, zarar görenlere tazminat verilmesi kararına itiraz eden başvuruyu reddetti. 23 Ocak

● Gazeteci-yazar Uğur Mumcu, ölümünün 3'üncü yıldönümünde tüm yurtta çeşitli etkinliklerle anıldı. 24 Ocak

● Birleşik Metal-İş Sendikası, Ereğli Demir Çelik Fabrikası'nın stratejik bir kuruluş olduğu, tekel konumunda çalıştığı gerekçesiyle işletmenin blok satışı için açılan ihalenin iptalini istedi. 24 Ocak

● Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin öldürülmesiyle ilgili olarak İçişleri Bakanlığı müfettişleri, Eyüp İlçe Emniyet Müdürü Mehmet Ali Aydın Akdemir ve Eyüp İlçe Emniyet Amiri Seyit Bakkalköse'nin de aralarında bulunduğu 15 polisi açığa aldı. 25 Ocak

● TBMM Başkanlığı'na ANAP Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemli seçildi. 25 Ocak

● RP'nin "gizli kasası" olduğu öne sürülen, Bosna'ya yardım için toplanan paraları amacı dışında kullanmak ve Yardım Toplama Yasası'na muhalefet etmek suçlamasıyla yargılanan Süleyman Mercümek, dolandırıcılık suçundan 3 yıl 13 ay hapis ve 20 trilyon 655 milyar lira ağır para cezasına çarptırıldı. 29 Ocak

● Atatürk'e hakaret ettiği gerekçesiyle yargılanan eski İstanbul Milletvekili Hasan Mezarcı, 1 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı. 29 Ocak

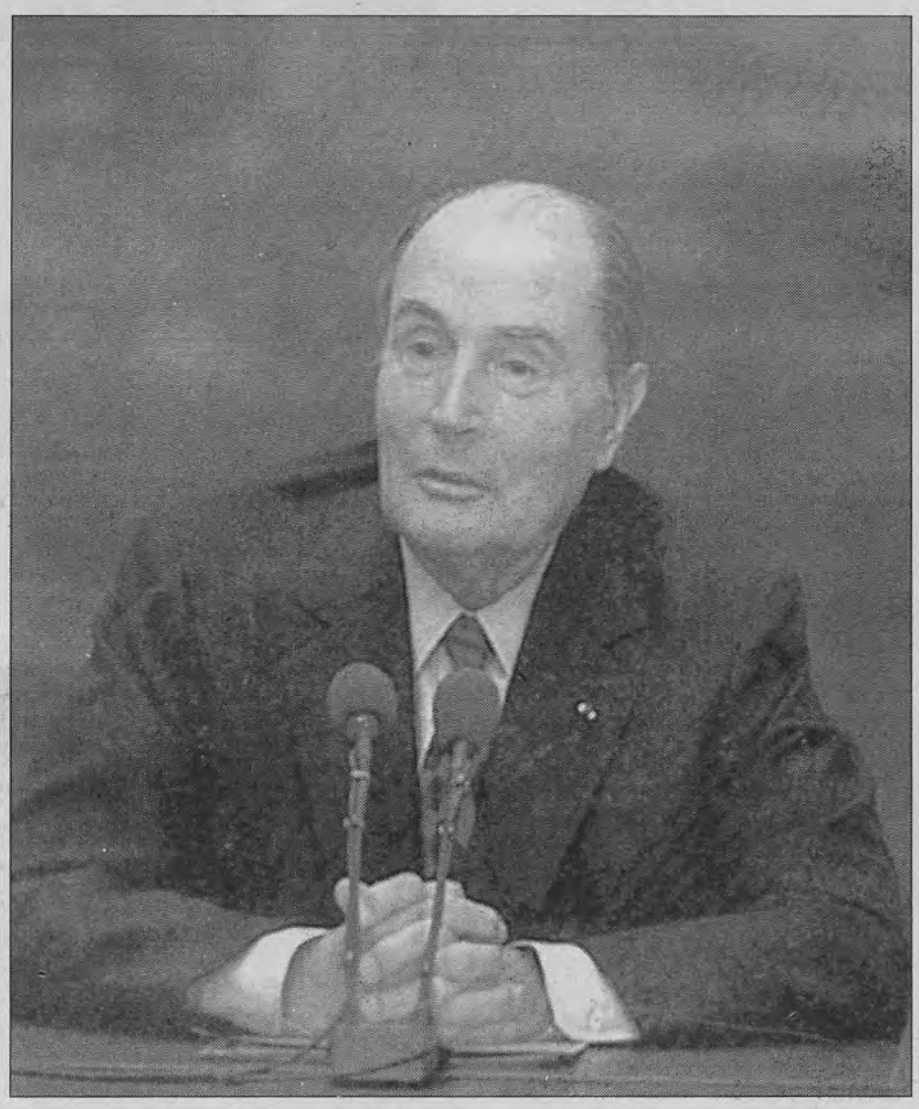

Eski Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand, kansere yenik düşerek öldü.

1996'nın İzleri Özel Eki

● Genel Yayın Yönetmeni: **Orhan Erinç** ● Genel Yayın Koordinatörü: **Hikmet Çetinkaya** ● Yazışleri Müdürleri: **İbrahim Yıldız** (Sorumlu), **Dinç Tayanç** ● Yayına Hazırlayan: **Hakan Akarsu** ● Yayınlayan ve Basan: **Yeni Gün Haber Ajansı, Basın ve Yayıncılık A.Ş.** Türkocağı cad. 39/41 Cağaloğlu

Şubat

● Kardak krizi sırasında, iki ülke arasında savaş istemeyen insanlar, kurdukları barış grupları aracılığıyla birbirlerine sevgi mesajı gönderdiler. 1 Şubat

● Amerikan müzikallerinin altın yıllarından kalan son yıldızlarından Gene Kelly, 83 yaşında yarı felçli biçimde yaşamını yitirdi. 1 Şubat

● 24 Aralık seçimlerinin ardından 41 gün geçmesine karşın kurulamayan hükümeti kurma görevi RP ve DYP'den sonra ANAP'a verildi. 1 Şubat

● ABD haber alma örgütü CIA'nın hazırladığı raporda Türkiye, demokrasinin tehlikede olduğu ülkeler sıralamasında Pakistan, Mali, Haiti, Brezilya, Bolivya, Bangladeş ve Ermenistan ile aynı kefeye konuldu. 2 Şubat

● DİE'nin yeni endeks hesaplamalarıyla ocak ayında yıllık enflasyon, toptan eşya fiyatlarında yüzde 64.9, tüketici fiyatlarında da yüzde 78.1 oldu. 3 Şubat

● Evli bir kadınla sevişirken çekilmiş çıplak görüntüleri basına yansıyan Çevre Bakanı Hamdi Üçpınarlar görevinden istifa etti. Üçpınarlar, 2. Ecevit hükümetinin İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş'ten sonra cumhuriyet tarihinin, adı aşk skandalına karıştığı gerekçesiyle istifa eden ikinci bakanı oldu. 5 Şubat

● İstanbul Tabip Odası İnsan Hakları Komisyonu, Üsküdar E-Tipi Cezaevi'nde meydana gelen olaylar sırasında insanların, devlet güçlerince dövülerek ve işkence edilerek öldürüldüğünü savundu. 5 Şubat

● İzmir'de biriken yağmur sularına düşen otomobildeki 5 kişi, boğularak öldü. 5 Şubat

● Birgen Air adlı Türk şirketine ait Boeing-757 tipi yolcu uçağı, kalkışından 8 dakika sonra düştü. Atlas Okyanusu'na düşen uçaktaki 11'i Türk 13 mürettebat ve 176 yolcudan umut kesildi. 6 Şubat

● Avrasya feribotunu kaçıran teröristlerin lideri Muhammed Emin Tokcan'ın, Düzce'de RP'ye yakınlığı ile bilinen Milli Gençlik Vakfi'nda aktif olarak yer aldığı ortaya çıktı. 6 Şubat

● Karikatürcüler Derneği, Demokrasi İçin Karikatür Ödülü'nü, gazetemiz çizeri Musa Kart ve Leman dergisine verdi. 6 Şubat

● Kumarhaneci Ömer Lütfü Topal, KKTC'li işadamı Asil Nadir'den Girne'deki Jasmine Court Oteli'ni devraldı. 6 Şubat

● Dominik Cumhuriyeti'nden havalandıktan sonra düşen Boeing 757 tipi uçaktaki 189 kişiden 126'sının cesedi Atlas Okyanusu'ndan çıkarıldı. Yetkililer, uçağın düşme nedeninin saptanamadığını söylediler. 7 Şubat

● Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesiyle ilgili olarak sanıklara yargı yolu açıldı. 48 polisten 11'i doğrudan Göktepe'nin öldürülmesi olayıyla bağlantılı bulundu. Cinayetin failleri belli olmadığı için 11 polisin, TCK'nin 463. maddesince yargılanacağı belirtildi. 7 Şubat

● Bahçelievler'de yasadışı DHKP-C örgütü üyesi olduğu ileri sürülen 3 kişinin bulunduğu eve operasyon düzenlendi. Operasyonda 2'si kadın, 3 kişi öldürüldü. 8 Şubat

● Türkiye'de ceza hukukunun önde gelen uzmanlarından Prof. Dr. Sahir Erman 76 yaşında öldü. 8 Şubat

● Milas'ta ilkokul öğrencisi S.G, annesi ve teyzesi tarafından, "Cin çıkarıyoruz" gerekçesiyle dualarla birlikte dövülerek öldürüldü. 8 Şubat

● Almanya'dan iltica talebinde bulunan, Uğur Mumcu cinayetinin kilit adamı Şefik Polat'ın Türkiye'ye iade edilmesi gerektiği vurgulandı. 9 Şubat

● Bahçelievler'de yasadışı örgüt üyesi oldukları ileri sürülen ve çıkan çatışmada öldürülenlerin aileleri, çocuklarının intikam amacıyla öldürüldüğünü söyledi. 9 Şubat

● Bahçelievler'de düzenlenen operasyonda öldürülen yasadışı DHKP-C örgütü militanları, Sarıgazi'de toprağa verildi. Cenazede bir grup, ellerindeki meşalelerle yaklaşık 3 kilometre yürüdü. 10 Şubat

● Divriği Kültür ve Dayanışma Derneği üyeleri, Sivas'ta boşaltılan köyler için açlık grevine başladılar. Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu, Avrupa ve Alman parlamento üyelerinin Türkiye'ye geleceği belirtildi. 11 Şubat

● Kömür Pazarlamacıları Derneği Başkanı Mehmet Akarçeşme bürosunda uğradığı silahlı saldırıda öldürüldü. Akarçeşme'nin piyasaya çok miktarda borcu olduğu öne sürüldü. 11 Şubat

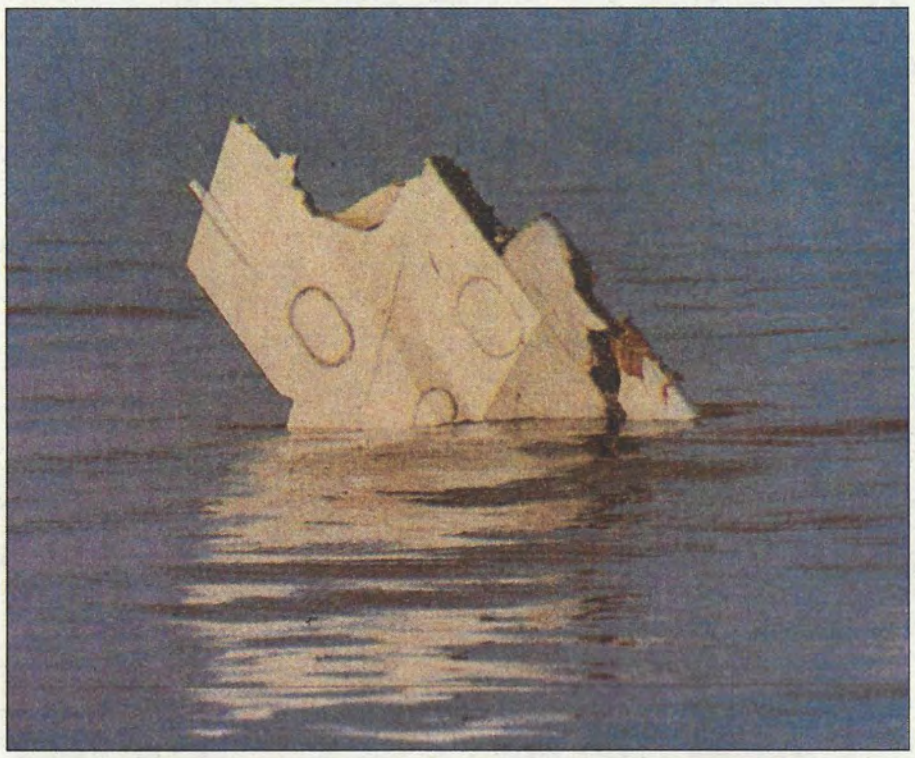

Birgen Air adlı Türk şirketine ait Boeing-757 tipi yolcu uçağı, Atlas Okyanusu'na düştü. Uçaktaki 11'i Türk 13 mürettebat ve 176 yolcudan umut kesildi.

● Kamu çalışanları, özelleştirmeye ve 'yeni dünya düzeni'ne karşı çıkarak özlük haklarının çözülmesi için Ankara'ya yürüdüler. 12 Şubat

● DYP'li muhaliflerin, Çiller'i devirmek amacıyla olağanüstü kongre için 216 imza toplamayı hedefledikleri öğrenildi. Yönetimin üstü kapalı olarak partiden atmakla tehdit ettiği Cavit Çağlar, "Beni bu partiden kimse atamaz. Biz Zincirbozan yollarında cefa çekerken, birçok kişi yanımızda değildi" dedi. 12 Şubat

● Almanya, gazetemiz yazarı Uğur Mumcu'nun öldürülmesi olayına adı karışan Şefik Polat'ın iltica talebinde bulunmadığını açıkladı. 13 Şubat

● ANAP İstanbul Milletvekili Halit Dumankaya, yanan Said Halimpaşa Yalısı'nda kaybolan eserlerin bir bölümünün Başbakan Tansu Çiller ile bir bakanın evinde olduğunu ileri sürdü. 14 Şubat

● TSK'ye ait Skorsky tipi helikopter, eğitim uçuşu yaparken Marmaris yakınlarında denize düştü. Helikopterdeki 15 personelden 9'u yaralı olarak kurtarılırken 9'unun da kaybolduğu bildirildi. 14 Şubat

● TBMM, gazeteci Metin Göktepe cinayetini bütün yönleriyle araştırma kararı aldı. 14 Şubat

● Sermaye Piyasası Kurulu, Uzan'ların, Çukurova Elektrik AŞ'nin içini tamamen boşalttığını, hiçbir defter, bilgisayar kaydı ve kayıtlı belgenin bulunamadığını belirterek şirketi Sanayi Bakanlığı'na devretti. 15 Şubat

● Manisa'da lise öğrencilerine yapılan işkence, parlamentoda kınandı. CHP İzmir Milletvekili Sabri Ergül, Başbakanlık kapısına, "Türkiye'de işkence vardır" yazılı bir dosya bıraktı. 15 Şubat

● ANAP ve RP arasındaki hükümet pazarlığında, öncelikle kısa süreli ANAP azınlık hükümeti kurulmasındaki görüş ayrılığı nedeniyle gene anlaşma sağlanamadı. 17 Şubat

● DYP, ANAP-RP koalisyonunu engellemek için Refah ile temaslara başladı. 17 Şubat

● Hükümeti kurmakla görevli ANAP lideri Yılmaz, Erbakan ile, kendisinden başlamak koşuluyla dönüşümlü başbakanlık konusunda anlaştı. Buna göre Yılmaz, 1997'nin başına kadar başbakan olacak. Erbakan'ın 2 yıl için devralacağı başbakanlık daha sonra 1 yıllığına Yılmaz'a devredilecek. 5. yıl, üçüncü bir kişinin başbakanlığında seçime gidilecek. 17 icracı bakanlıktan 9'u RP'de, 8'i ANAP'ta kalacak. 18 Şubat

● TMO'nun, Makarna Sanayicileri Derneği'nin gereksinimini karşılamak amacıyla çeşitli ülkelerden ithal ettiği 154 bin ton buğdayda usulsüz işlem yaptığı ortaya çıktı. Depolardaki buğdayın tamamının derneğe satılmayarak depolarda bekletildiği belirtildi. 22 Şubat

● ANAREFAH çabaları sonuç vermedi. İki parti arasındaki görüşmeler anlaşmazlıkla sonuçlanınca Yılmaz, başkanlık divanını toplayarak ANAYOL'un koşulunu belirledi. 23 Şubat

● Ünlü işadamı Vehbi Koç 95 yaşında öldü. 24 Şubat

● Yılmaz, DYP ile işbirliğini engelleyen sorunların büyük ölçüde giderildiğini söyleyerek, "Başbakanlıkta anlaştık" dedi. Çiller ise "Henüz bir formül yok" dedi. Erbakan da, "RP'siz hükümet olmaz" yanıtını verdi. 25 Şubat

● İDGM, ünlü yazar Yaşar Kemal hakkında, "Türkiye Üzerindeki Kara Gökyüzü" ve "Zulmün Artsın" başlıklı yazılarıyla, "halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek" suçlarının işlendiği gerekçesiyle dava açtı. 26 Şubat

● ÇGD, 1995 Yılı Başarılı Gazetecileri Ödülleri sahiplerini buldu. umıag adına "Uğur Mumcu Gazetecilik Ödülü'nü Mumcu'nun eşi Güldal Mumcu aldı. Ankara Haber Müdürümüz Doğan Akın, araştırma inceleme dalında ödüle layık görüldü. 26 Şubat

● Gözaltında öldürüldüğü ileri sürülen Hasan Ocak ile Gazi olaylarında öldürülen Zeynep Poyraz'ın mezar taşları, üzerindeki yazıların suç içerdiği gerekçesiyle Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. 27 Şubat

Bosna'daki vahşet sona erdi. Savaşın acımasızlığı 40 günlük Bosnalı bir bebeğin tabutunda simgeleniyordu.

Fransa'nın nükleer denemelerine tepki

Dış Haberler Servisi - 1996 yılı, savaşları ile barışları ile seçimleri ile yine kaynayan bir yıl oldu. Çeçenistan'da savaş sona erdi. Bosna'da savaş sonrası ilk seçimler yapıldı ve demokratikleşmenin ilk adımları atılmış oldu. Irak petrolü 6 yıl aradan sonra da yeniden akmaya başladı.

Ancak bu umut verici gelişmelerin yanı sıra yaşlı dünyaya damgasına vuran yine savaşlar oldu. Afrika'nın ortasında Zaire'deki Hutu mültecilerin yaşadığı insanlık dramı ve Batı'nın bu drama sessiz kalışı yaşananlar arasında belki de en çarpıcısıydı. Geride bıraktığımız 1996 yılının en önemli olayları arasında, ABD'deki Başkanlık seçimi ile İsrail'deki Başbakanlık seçimi de ilk sıralarda yer aldı. Bunları, Afganistan'da çıkan iç savaş ve Pakistan Devlet Başkanı Legari'nin Başbakan Butto'yu görevden alarak Meclisi feshetmesi izledi.

1996 yılının önemli dış gelişmeleri şöyle özetlenebilir:

ABD Seçimleri

ABD'de, 5 Kasım günü yapılan Başkanlık seçimlerini Demokrat aday Bill Clinton önde bitirerek, Franklin Roosevelt'ten bu yana üst üste iki kez başkan seçilen ikinci Demokrat oldu.

Amerikan halkı, Clinton'a bir dört yıl daha ABD Başkanlığı yapma hakkı tanıyarak güven tazelerken, seçimlerden istediğini elde edemeyen ve Ermeni yanlısı görüşleriyle bilinen Cumhuriyetçi Parti adayı 73 yaşındaki Bob Dole, 45 yıllık siyasi yaşamına son verdiğini açıkladı.

Seçimleri, Bill Clinton, oyların yüzde 49'unu alarak önde bitirirken, Dole, yüzde 42 oy ile ikinci sırada yer bulabildi.

İsrail-Filistin

İsrail'de 29 Mayıs'ta yapılan genel seçimlerde, Likud Partisi lideri aşırı sağcı Benjamin Netanyahu Başbakan seçilirken, İsrail'i dikkatle gözlemleyen komşusu Filistin, ilk kez yapılan seçimlerde Devlet Başkanı'nı, ülkenin vazgeçilmez lideri Yaser Arafat'ı seçti. Arap toplumu tarafından, göreve gelmeden önce nasıl bir politika izleyeceği merak ve kuşkuyla izlenen Netanyahu, Başbakan olduktan sonra yeni hükümetin Filistinliler ile daha önce varılan anlaşmalara sadık kalacağını belirtmesine rağmen, barış yolunda herhangi bir adım atmaması yüzünden dünya genelinde tepkilere hedef oldu. Filistin Devlet Başkanı Arafat ise, İsrail'in tutarsız tutumu karşısında bekleme dönemine girdi. Arafat, ikili ilişkilerin gelişmesi açısından, ülkesindeki aşırı grupların İsrail'e karşı eylemlerde bulunmasını elinden geldiğince engellemeye çalıştı.

İsrail Hükümeti'nin, müslümanlarca kutsal sayılan Kudüs'teki Mescid-i Aksa Camii yakınlarındaki tüneli hizmete açması, Arap toplumunu ayağa kaldırırken, bölgede yeniden kan dökülmesine neden oldu.

Bosna

Bosna'da, iç savaştan sonra düzenlenen ilk yerel seçimlerden Boşnak aday Alia İzzetbegoviç zaferle ayrıldı.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) tarafından onaylanan seçim sonuçlarına göre, Bosna Başkanlık Konseyi'ne, İzzetbegoviç'in yanı sıra, aşırı milliyetçi Sırp aday Momcilo Krajisnik 690 bin oy, Hırvat aday Kresimir Zubak ise 342 bin oy alarak girdi. İki yıl süreyle, Konsey tarafından yönetilecek devletin başında bulunacak İzzetbegoviç, seçimlerin en çok oy alan ismi oldu.

Çeçenistan

Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in Çeçenistan Temsilcisi Aleksander Lebed ve Çeçen Genelkurmay Başkanı Aslan Mashadov arasında 31 Ağustos'ta imzalanan belgeyle, Çeçenistan'daki savaş sona erdi.

Anlaşmayla, Çeçenistan'da geçici ortak siyasi yönetimin başlayacağı ilan edildi ve 19 Ekim'de, Çeçenistan'da geçici koalisyon hükümetinin Başbakanı olarak Aslan Mashadov göreve getirildi.

Netenyahu'nun işbaşına gelmesiyle birlikte Filistin-İsrail ilişkileri gerginleşti. Lübnan'daki Hizbullah kampları İsrail tarafından bombalandı.

Taraflar, 23 Kasım'da ise, aralarındaki ticaretin tekrar yapılanması ve gümrük prosedürlerinin uygulamaya geçmesi konusunda geçici bir anlaşmaya daha imza attılar. Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin'in, Çeçenistan'da bulunan son iki Rus tugayının bölgeyi terkedeceğini açıklaması, bölgede yaşayan insanların, gelecekte tekrar huzur dolu günlere dönecekleri konusunda bir umut ışığı oldu.

Afganistan

Afganistan'da, başkent Kabil'i uzun süredir abluka altında tutan aşırı dinci Taliban örgütü, 27 Eylül'de Kabil'i tamamen ele geçirdi ve BM korumasındaki eski Devlet Başkanı Necibullah'ı idam etti.

Ülkenin, başkent Kabil dahil üçte ikisini ele geçiren Taliban, benimsediği katı şeriat yorumuyla bölge halkına bazı zorunluluklar getirdi. Kadınlar, peçeye mahkûm edilip birçok haklarından mahkûm bırakılırken, erkeklere sakal bırakma zorunluluğu getirildi. Taliban'ın, başkente girmesiyle, şehirde bulunan Devlet Başkanı Burhanettin Rabbani ile hükümete bağlı kuvvetler ülkenin kuzeyine çekildiler.

Taliban ile kuzeydeki stratejik Pencşir vadisine çekilen devrik hükümetin askeri lideri Ahmet Şah Mesud birlikleri arasındaki savaş devam ederken, ülkenin üçüncü gücü Özbek General Raşit Dostum ile Mesud, Taliban'a karşı uzlaşmak üzere görüşmeler yaptılar ve kısmen ittifak kurdular.

Afganistan'daki iç çatışma, 1997 yılında da devam edecek izlenimini veriyor.

Pakistan

Pakistan Devlet Başkanı Faruk Ahmed Legari, 5 Kasım tarihinde Başbakan Benazir Butto'yu görevinden aldı ve meclisi feshederek erken genel seçim kararı aldı.

Devlet Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Butto'nun görevden alınmasına gerekçe olarak, ''Butto Hükümeti'nin son üç yılda binlerce kişinin ölümünden sorumlu olduğu, akrabalarını kayırdığı, yolsuzluk yaptığı ve yasaları ihlal ettiği'' gösterildi.

Açıklamada, Ulusal Meclis'in feshedildiği ve 3 Şubat'ta erken genel seçimlere gidileceği belirtildi.

Kan Davası

Ruanda'da 1994 yılında Tutsi ve Hutu kabileleri arasında patlak veren ''kan davası'', bu kez Zaire'nin doğusunda yeniden alevlendi. Büyük Göller diye adlandırılan Uganda, Burundi, Zaire ve Ruanda'yı içine alan bölgede yan yana yaşayan iki halk arasında çıkan çatışmalar, yüzbinlerce kişinin yurtlarını terketmesine ve insanların sefalet içinde yaşamasına neden oldu. Sayıları milyona yaklaşan mültecileri içine düştükleri zor durumdan kurtarmak isteyen Kuzey Amerika ve Avrupa ülkeleri, ortak bir kuvvet oluşturarak, Zaire'nin doğusuna konuşlandırmak için kolları sıvadılar.

Boris Yeltsin

Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, 5 Kasım'da bir kalp ameliyatı geçirdi. Rusya'nın yanı sıra uluslararası kamuoyunda ilgiyle izlenen ameliyattan sonra, Rusya Devlet Başkanı sağlığına kavuştu ve ameliyatından önce Başbakan Viktor Çernomırdin'e geçici olarak devrettiği yetkilerini geri aldı.

Nükleer deneme

Fransa, dünya genelinde tepkilere yol açan nükleer denemelere nihayet son verdi.

Fransa ile birlikte 65 ülkenin, nükleer denemelerin yasaklanması konusunda anlaşmaya varması, silahlanma karşıtı olan kitlelerin rahat bir nefes almasını sağladı ve dünya barışı konusunda önemli sinyaller verdi.

İngiltere'de magazin basını

Skandallarla çalkalanan ve İngiliz magazin basınında her zaman manşette yer bulan İngiliz Kraliyet ailesi, 1996 yılında ayrılıklara sahne oldu. Uygunsuz davranışları nedeniyle eleştirilen ve Kraliyet ailesi içinde gözden düşen York Düşesi Sarah Ferguson ile kocası Prens Andrew'nun boşanması ve Prenses Diana ile Prens Charles'ın ayrılmaları, magazin basınının, Kraliyet ailesi hakkında malzeme bulmasını uzun süre kolaylaştırdı.

Kuzey-Güney Kore

Kuzey Koreli bir grup askerin, Güney ile Kuzey Kore'yi ayıran silahsızlandırılmış ara bölgeye girmesi üzerine, iki ülke arasındaki gergin ilişkiler iyice elektriklendi.

Kuzey Kore yönetimi, bir açıklama yaparak, 1953 yılında imzalanan anlaşmaya uymayacağını bildirdi ve Güney Kore Devlet Başkanı Kim Young-sam, Kuzey Kore'nin askeri harekatı üzerine ulusal güvenlik yetkilileriyle yaptığı olağanüstü toplantıda, orduya ''savunmayı güçlendirme emri'' verdi.

Taraflar arasındaki gerginlik gündemden düşmeye başladığı dönemde, Kuzey Kore'ye ait bir denizaltının, Güney Kore'nin başkenti Seul'un 120 kilometre kuzeydoğusundaki Kangrung açıklarında kayaya oturmuş olarak bulunması, gerginliğin tırmanmasına neden oldu. Denizaltının bulunmasından 15 saat sonra, Kuzey Korelilerden biri sağ ele geçirilirken, 11'i, Güney Kore güvenlik güçleriyle girdikleri çatışmalarda öldürüldü.

Yunanistan'da çiftçi eylemi

Akaryakıta vergi indirimi, kredi borçlarının ödenmesi ve ürünlerine destek primi isteyen Yunan çiftçileri, Kasım ayının son haftasında hükümete karşı ülkede karayolu trafiğini engellemeyi de içeren protesto gösterileri düzenlediler. Yunan çiftçilerin hâlâ devam eden eylemlerine Aralık ayı başlarından itibaren, aralarında, Dışişleri Bakanlığı çalışanları, doktorlar ve öğretmenlerin de bulunduğu kamu görevlileri de katıldı.

Lima'daki eylem

Peru'nun başkenti Lima'da, 18 Aralık'ta Japon büyükelçilik konutunu basan Tupac Amaru Devrimci Hareketine bağlı gerillalar, aralarında bakanlar, üst düzey görevliler ve çok sayıda yabancı diplomatların bulunduğu çok sayıda kişiyi rehin aldılar. Hapisteki arkadaşlarının serbest bırakılmasını isteyen gerillaların eylemi sürüyor.

1995 yılında enerjisinin büyük bölümünü Avrupa Birliği (AB) ile gümrük birliğine geçilmesini sağlamak için harcayan Türkiye, bu yılın ilk yarısında Çeçenistan kökenli eylemcilerin feribot kaçırma olayı ve Yunanistan ile savaşın eşiğine gelinen Kardak bunalımıyla kritik bir dış politika döneminden geçti.

GB'ye geçebilmek için 1995 yılında Terörle Mücadele Yasası'nın düşünce suçlarına ilişkin 8. maddesinde iyileştirmeler yapan Türkiye, 1996 yılında insan hakları alanında kötü bir sınav verdi. İslami görüşlü Refah Partisi'nin (RP), DYP ile koalisyon hükümeti kurduğu haziran ayından itibaren, Türk dış politikasında alışılmışın çok ötesinde farklı bir döneme girildi. RP ağırlıklı bu dönemin en önemli özelliği, Başbakan Erbakan'ın Türkiye'nin izlediği çok yönlü dış politika çizgisinden çıkıp radikal İslami görüşlü kişi, kuruluş ve ülkelerle temesa geçerek Ankara'nın saygınlığına gölge düşmesi tehlikesini yaratması oldu. Türkiye'nin Batı ile sürtüşme içine girdiği bir döneme de damgasını vuran REFAHYOL iktidarı, iki başlı bir yönetim sergileyerek Türkiye'nin dış dünya ile ilişkilerinde soru işaretlerine neden oldu.

LALE SARİİBRAHİMOĞLU

Skandallarla dolu bir yıl

Doğu'ya açılımda diplomasi skandalı

İran ve Uzakdoğu turu: RP ağırlıklı hükümetin başbakanı **Necmettin Erbakan,** haziran sonunda DYP ile kurduğu koalisyon ortaklığının hemen ardından ilk yurtdışı ziyaretini PKK'ye verdiği destekten dolayı Ankara'nın başını ağrıtan İran ile Uzakdoğu ülkeleri Pakistan, Malezya, Singapur ve Endonezya'ya yaptı. Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, çok önceden planlanan Uzakdoğu gezisine karşın Erbakan'ın bu ülkeleri ziyaret etmek istemesi üzerine **"Başbakanın ziyaret edeceği ülkeye hemen ardından cumhurbaşkanının gitmesi doğru olmaz"** diyerek ziyaretini iptal etmek zorunda kaldı.

M8'e ilk adım

İslami birlik kurup bunun başına geçmeyi düşleyen, ancak bu fikri tepki çeken Erbakan, gelişmiş yedi sanayileşmiş ülkenin oluşturduğu G-7'ye karşı 8 Müslüman ülkeyi bir araya getiren M8 projesini, bu ziyaretleri ile somuta dönüştürme yolunda ilk adımı attı.

Erbakan'a İran oyunu

İran Cumhurbaşkanı **Haşimi Rafsancani,** 19 aralıkta Türkiye'yi 200'ü aşkın bir heyetle ziyaret ederek kendisini **"yalnızlığa iten"** ABD'ye karşı Ankara'yı kullanarak **"Yalnız değiliz"** mesajı verme arayışına girdi. Rafsancani, Türkiye'nin Fırat ve Dicle sularından komşularına daha fazla su vermesi yolunda telkinde bulunarak Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'i kızdırırken Erbakan'ın İran ile savunma sanayii işbirliği anlaşması imzalanacağı yolundaki açıklaması, ordu ile koalisyonun RP kanadı arasındaki mevcut gerginliği arttırdı.

Libya skandalı yılın olayı oldu

Erbakan'a Libya'dan hakaret: RP'li Devlet Bakanı **Abdullah Gül** ile DYP'li Devlet Bakanı **Namık Kemal Zeybek**'in Türk müteahhitlerinin alacaklarını bahane ederek Libya'nın yıldönümü törenlerine katılmak üzere gittikleri Trablus'ta Libya lideri Albay **Kaddafi**'nin **"Türk kılıcı Kürtleri katlediyor"** yolunda Türkiye ve ordusuna dil uzatan açıklamaları, skandalın başlangıcını oluşturdu. Erbakan, tartışmalı Doğu ziyaretinden sonra Nijerya'yı da kapsayan ekim ayındaki Afrika ziyaretine Libya'yı da ısrarla ekledi. Erbakan, Türkiye'nin Libya Büyükelçisi **Ateş Balkan**'ın basına da sızan kriptosundaki uyarılarına karşın Libya'ya gitti ve Kaddafi'nin çadırında düzenlediği basın toplantısında Türkiye'ye yönelik hakaretleri protesto etmek yerine dinlemeyi yeğledi.

Irak'a petrol satışı esnafı sevindirdi

Irak-Kuzey Irak: Türkiye ve Irak arasındaki ilişkilerdeki durgunluk, REFAHYOL hükümetinden iki bakanın yaz aylarında Bağdat'ı ziyaret etmesi ile hareketlendi. Irak Başbakan Birinci Yardımcısı **Tarık Aziz**'in yıl sonlarına doğru Türkiye ziyareti gerçekleşti. Birleşmiş Milletler'in (BM) ambargosu altında bulunan Irak'ın 986 sayılı karar uyarınca 6 ay süreyle bir bölümü Kerkük-Yumurtalık boru hattından olmak üzere ilaç ve gıda karşılığı sınırlı petrol satışına aralık ayında izin verilmesi, Güneydoğu ekonomisinde biraz olsun rahatlamaya neden oldu.

Çekiç Güç yerine 'Keşif Gücü'

Çekiç Güç kaldı: Başbakan Necmettin Erbakan'ın **"Biz gelince onlar gidecek"** dediği İncirlik'te konuşlu Çekiç Güç, Türkiye'deki altıncı yılını doldurdu. Kuzey Irak Kürt gruplarını Irak Devlet Başkanı **Saddam Hüseyin** kuvvetlerine karşı koruma bahanesiyle 1991 yılında İncirlik'e gelen Çekiç Güç, yıl sonuna doğru kalktı ve yerine yalnızca hava unsurunun Kuzey Irak üzerinde keşif uçuşlarını yapacağı yeni bir yapılanmaya girdi. Türk topraklarında konuşlanmasıyla ülkenin egemenliği konusunda sorun yaratan Çekiç Güç, **'keşif güç'** adı altında faaliyetlerini bilinmeyen bir süre daha devam ettirecek.

İsrail ile ilişkiler sorun oldu

İsrail: Erbakan'ın, tabanından bu konuda gelen baskıları hafifletme arayışıyla İran ile savunma sanayii işbirliği yapılacağını açıklaması, ortalığı karıştırdı. İsrail ile nisan ayında imzalanan askeri eğitim işbirliği anlaşmasını, uzun pazarlıklar sonunda 54 adet Türk F-4'ün İsrail tarafından modernize edilmesi projesinin imzalanması izledi. Mısır dahil bazıları İsrail ile yakınlaşma sürecine giren Arap dünyası, Türkiye-İsrail askeri yakınlaşmasından hoşlanmadı ve karşı bloklar oluşturma arayışlarına girdiler.

Kayalıklarda egemenlik savaşı

Yunanistan: Türkiye ve Yunanistan arasında 1995 yılında yaşanan 12 mil bunalımının ardından 1996 yılının ilk ayı, iki ülkeyi savaşın eşiğine getiren Kardak bunalımı ile çalkalandı. Yunanistan'ın gizliden gizliye statüsü tartışmalı Ege Denizi'ndeki ıssız kayalık ve adacıkları iskân etme politikası, bir Türk teknesinin Türkiye sahillerine yaklaşık 3 mil açıktaki ikiz Kardak kayalıklarında karaya oturması ile gün yüzüne çıktı.

Kıbrıs: 'Patlamaya hazır bomba'

1996 yılı, Kıbrıs sorununun çözümü açısından durgun bir yıl olurken Türk ve Rum toplumlarını birbirinden ayıran Yeşil Hat üzerinde iki toplum arasında yaşanan ve ölümlerle sonuçlanan gerginliğin ciddi boyutlara ulaşmasına yol açtı. İki toplum arasındaki gerginlik, adada var olan soğuk savaşın yerini askeri çatışmaya bırakma tehlikesini gündeme getirdi.

Avrasya Feribotuna lobi damgası

Kafkaslar ve Rusya: 1996 yılının ilk ayında Avrasya Feribotu'nun Kafkasya'nın özgürlüğü ve Rusya'nın özerk cumhuriyeti Çeçenistan üzerindeki askeri baskıların sona ermesi isteğiyle kaçırılması olayı, Türkiye ve Rusya arasındaki ilişkilerde gerginliğe neden oldu.

ABD ile sancılı ama vazgeçilmez ilişkiler

ABD: ABD, 1996 yılının başında gerek Hazar havzası petrollerinin bir bölümünün Ceyhan üzerinden pazarlanması gerekse Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) ile ilişkilerinin geliştirilmesine güçlü destek verdi. Ancak Türkiye'deki insan hakları ihlallerinin artması, kasım ayında başkanlık seçimine giden ABD Kongresi'nin Yunan ve Rum lobilerine önemli bir koz verdi.

Kasım seçimlerinde yeniden başkan olan **Bill Clinton,** Kongre'yi bahane ederek Türkiye'nin parasını ödemesine karşın Perry sınıfı üç adet fırkateyni Ankara'ya teslim etmedi. ABD'nin Türkiye'nin sipariş ettiği 10 adet Super Cobra taaruz helikopterini de vermemesi, Ankara'nın bu helikopterlerin alımını iptal etmesiyle sonuçlandı.

Avrupa'da Çiller'e güven bunalımı

AB ve GB: Türkiye, 1995 yılının büyük bölümünü Avrupa Birliği (AB) ile 1996 yılı başında resmen girilen gümrük birliğine (GB) geçiş müzakereleri ile geçirdi. AB ile Türk mallarına açık, ancak insan dolaşımı ve hizmetlerine kapalı bir gümrük birliğine giren Türkiye ile birlik arasındaki ilişkiler bu yıl gergin geçti. Batı yanlısı tutum izleyen DYP'nin haziran sonunda Erbakan ile koalisyon ortaklığı kurması, AB'nin yetkileri önemli ölçüde arttırılan Avrupa Parlamentosu (AP) ile ilişkilerinde ciddi bir sürtüşmeye neden oldu.

İnsan hakları kötüleşti

İnsan hakları: Kıbrıs Rum kesiminin tek yanlı olarak AB'ye tam üyelik müzakerelerine başlaması karşılığında Ankara ile GB'ye geçmeyi kabul eden birlik ile Türkiye arasındaki ilişkilerde, Türkiye'de ağırlaşan insan hakları ihlalleri ve Ankara'nın bu alanda gerekli değişiklikleri yapmaması da sorun oldu.

PKK, Avrupa'da itibar bulma arayışında

PKK kıskacı: Türkiye'nin sınır komşuları Suriye ve İran, PKK terörüne desteklerini arttırarak sürdürürken Türkiye'nin bütünleşme arayışında olduğu Avrupa ülkelerinde sözde Kürt parlamentosu ve PKK, siyasi zemin bulma arayışlarında bir ölçüde başarılı oldu.

Balkanlar'da barış Ankara'yı rahatlattı

Balkanlar: Yugoslavya'nın parçalandığı 1991 yılından itibaren Müslüman Boşnaklar ile Sırplar arasında süren savaşın Dayton Anlaşması ile sonuçlanması Ankara'yı da rahatlattı.

Sancılı barış süreci öncesinde NATO barış gücüne asker gönderen Türkiye, Müslüman Boşnakların Hırvatlar ile barış içinde yaşayabilmelerini sağlamak amacıyla Türkiye-Boşnak-Hırvat üçlü görüşme zemini oluşturdu. Türkiye, Bosna Hersek-Hırvat Federasyonu ordusunun modernize edilmesinde öncü rol alırken bölgeye polis gücü de gönderdi.

Mart

● Orhaneli Termik Santralı'nın arıtma tesisi olmaksızın açılmaması yolunda İdare Mahkemesi'nin verdiği ve Danıştay'ın onayladığı kararların düzeltilmesine ilişkin yapılan başvuru oybirliğiyle reddedildi. 1 Mart

● Zonguldak'ın Devrek ilçesinde bulunan ve özelleştirme kapsamında satışı gerçekleştirilen Orman Ürünleri Sanayii Fabrikası'nda çalışan işçilerin işgal eylemi sona erdi. 1 Mart

● İstanbul Üniversitesi'ndeki öğrencilerin öğrenim katkı payını protesto için dün başlattıkları eylem nedeniyle hukuk ve iktisat fakültelerinde derslere ara verildi. TBMM Genel Kurulu'nun dünkü birleşiminde dinleyici locasında "Harçlara hayır" yazılı pankart açan 11 öğrenci, mahkemeye sevk edildi. 8'i tutuklandı. 1 Mart

● Avrupa Yakası Posta İşleme Merkezi'nde çalışan 280 memur, keyfi ücret düzenlemesini, sürgünleri ve taşeron uygulamasını protesto etmek amacıyla iş bıraktı. 1 Mart

● ANAYOL hükümeti için protokol imzalandı. ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz ve DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, imzaladıkları protokolle bakanlıkları, bağlı kuruluşları ve TBMM'deki komisyon başkanlıklarını iki parti arasında paylaştırdılar. ANAP ile DYP arasında kurulması kararlaştırılan hükümet protokolü dönüşümlü başbakanlık formülünü öngörüyor. İlk sıra Yılmaz'ın. 3 Mart

● KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş kalp krizi geçirdi. Denktaş yoğun bakıma alındı. 3 Mart

● Cem Boyner, yeniden YDH Başkanlığı'na seçildi. 3 Mart

● İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi, İstanbul Üniversitesi'nde harçları protesto etmek için okulu işgal eden ve gözaltına alınan 47 öğrenci hakkında görevsizlik kararı verdi. 4 Mart

● Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Mesut Yılmaz başkanlığındaki ANAYOL hükümetini onayladı. 6 Mart

● Erbakan, kendisini "eroin kaçakçısı" olarak nitelendirerek kişilik haklarına hakaret ettiği gerekçesiyle, Tansu Çiller'den 10 milyar lira tazminat istedi. 6 Mart

● Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi öğrencilerinin harçları protesto yürüyüşlerinde 10 öğrenci gözaltına alındı. 6 Mart

● Devlet Güvenlik Mahkemesi, "Düşünce Özgürlüğü ve Türkiye" adlı kitapta yer alan yazısı nedeniyle yazar Yaşar Kemal'e 1 yıl 3 ay hapis cezası verdi. 7 Mart

● Harçları protesto eden Mimar Sinan Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri okullarını terk etmeme kararı aldı. İzmir'de CHP Gençlik Kolu da öğrencilere destek için açlık grevine başladı. 7 Mart

● KKTC'ye ait Boeing 727 tipi Beşparmak adlı yolcu uçağı, Lefkoşa-İstanbul seferini yaparken 4 kişi tarafından kaçırıldı. Korsanların Çeçen asıllı oldukları öne sürüldü. 8 Mart

● İnsan Hakları Derneği, ocak ayında 3 bin 13 kişinin gözaltına alındığını, 28 kişinin de gözaltında öldürüldüğünü öne sürdü. 8 Mart

● Gazeteci Çetin Emeç'i öldüren İslami Hareket örgütünün Ameliyat Timi sorumlularından İrfan Çağrıcı, Kadıköy'deki hücre evinde yakalandı. 9 Mart

● Sendika hakları, DYP-CHP koalisyonu döneminde yargı aracılığıyla engellenmeye çalışılan öğretmenlerin Ankara'da oturma eylemi için çadır kurması, güvenlik kuvvetlerince engellendi. Olayda çok sayıda öğretmen yaralandı. 9 Mart

● Türkiye'nin ilk Internet düğünü... Internet aracılığıyla tanışan Türk kızı Handan Saygın ile Mısır asıllı Amerikalı Sam Fahmy'in düğünleri Internet'le duyuruldu. 9 Mart

● Geçen yıl Gazi Mahallesi'nde meydana gelen olaylarda ölen 18 kişi için yapılan anma törenine binlerce kişi katıldı. 12 Mart

● Yargıtay, devlet memurlarının Türkiye'nin imza koyduğu ILO sözleşmeleri gereği sendika kurabileceklerini karara bağladı. 12 Mart

● ANAYOL azınlık hükümeti, DSP ve ANAP'tan ayrılan BBP milletvekillerinin çekimser oy kullanarak dolaylı destek vermeleriyle TBMM'den 207'ye karşı 257 kabul oyu ile güvenoyu aldı. Oylamaya 544 milletvekili katıldı. 80 üye 'çekinser' kaldı, 4 üye oylamaya katılmadı. 12 Mart

Geçen yıl Gazi Mahallesi'nde meydana gelen olaylarda ölen 18 kişi için yapılan anma törenine binlerce kişi katıldı.

● Maltepe-Gülsuyu Mesut Caddesi'nde Gazi olaylarını protesto etmek için E-5'i kapatmak isteyen 200 kişilik grupla olaya müdahale etmek isteyen polis arasında çıkan çatışmada 7'si polis 8 kişi yaralandı, 36 kişi gözaltına alındı. 13 Mart

● Ankara Valiliği'nin Eğitim-Sen'in kapatılması istemiyle açtığı dava, avukatların katılmaması nedeniyle düştü. 13 Mart

● İstanbul Üniversitesi'nde kurt işareti yapan öğrencilerin satır, bıçak ve taşlarla okulda bulunan diğer öğrencilere saldırması sonucu Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Ali Ülkü Azrak ve 5 öğrenci yaralandı. Saldırıya uğrayan öğrencilerin 16'sı gözaltına alındı. 14 Mart

● Akdeniz Araştırmaları Katalon Enstitüsü, Uluslararası Katalonya Ödülü'nü Yazar Yaşar Kemal'e verdi. 14 Mart

● RP İstanbul Milletvekili Aydın Menderes, Sandıklı yakınlarında geçirdiği trafik kazası sonucu ağır yaralandı. 15 Mart

● Ezanın Türkçe okunmasını savunduğu için parti içinde tepkilere neden olan eski Ankara DGM Başsavcısı Nusret Demiral, üyesi olduğu MHP'den ihraç edildi. 16 Mart

● İnsan Hakları, Barış ve Demokrasi Ödülü gazeteci Metin Göktepe'nin annesi ve Cumartesi Anneleri'ne verildi. 16 Mart

● PKK tarafından Almanya'nın Dortmund kentinde yapılması planlanan, ancak Dortmund polisi ve Gelsenkirchen İdare Mahkemesi tarafından yasaklanan yürüyüşe katılmak üzere gelenlerden 1300 kişi gözaltına alındı, 3 kişi tutuklandı. 16 Mart

● Harçları protesto eden 11 öğrenci, Hacettepe Üniversitesi Rektörlük binasını 6 saat süreyle işgal etti. 19 Mart

● Türkiye de uzay araştırmalarına katılacak. Rusya'nın 1997 yılı sonunda uzayda yörüngeye oturtacağı SRG uydusuna Türkiye de katılarak bilimsel incelemelerde bulunacak. 19 Mart

● OHAL Vali Yardımcısı Ahmet Ertürk, genelde sayıları 55 bin civarında bulunan geçici köy korucularının içinde PKK ile işbirliği yapanların bulunduğunu belirterek çeşitli suçlar nedeniyle bin civarında köy korucusu hakkında yasal işlem yapıldığını açıkladı. 20 Mart

● Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şubesi üyesi avukatlar, Adalet Bakanı Mehmet Ağar'ın görevden alınması için imza kampanyası başlattı. 20 Mart

● İstanbul'daki Nevruz kutlamalarında polis, aralarında HADEP İl Başkanı Kemal Parlak'ın da bulunduğu 75 kişiyi gözaltına aldı. 21 Mart

● Emniyet Genel Müdürlüğü, İran'ın, Türkiye'ye yönelik faaliyet gösteren illegal dinci ve bölücü terör örgütlerine destek verdiğini açıkladı. 22 Mart

● Üniversite harçlarını protesto etmek amacıyla Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'ni işgal eden öğrencilerle polis arasında çıkan çatışmada 1 öğrenci ağır yaralandı, 127 dolayında öğrenci gözaltına alındı. 23 Mart

● İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Ümraniye'de bulunan Üsküdar E Tipi Kapalı Cezaevi'nde 4 kişinin ölümüyle sonuçlanan olaylarla ilgili olarak suç duyurusunda bulunan 10 tutuklu ve hükümlü yakınına iftira ettikleri gerekçesiyle dava açtı. 23 Mart

● Anayasa Mahkemesi, programında Anayasa ve Siyasal Partiler Yasası'nın bazı maddelerine aykırı hükümler buluduğu gerekçesiyle Demokrasi ve Değişim Partisi'nin (DDP) kapatılmasına karar verdi. 25 Mart

● ABD Başkanı Bill Clinton'un eşi Hillary Clinton ve kızı Chelsea Türkiye'ye geldi. 27 Mart

● RP lideri Necmettin Erbakan, Çekiç Güç yerine İslami Barış Gücü önerisinde bulundu. 26 Mart

● Jandarma Genel Komutanlığı'nın genelgesi ile ilgili eleştirilere ordudan sert tepki geldi. Üst rütbeli bir askeri yetkili "TSK, bazı çevrelerin kasıtlı olarak yakıştırdığı gibi din düşmanı değildir. Halkımızın yüce duygularını sömürerek bunun ticaretini yapanlar, kendilerine ikbal sağlayanlar, hatta bu sömürüden zengin olanlar, sadece medya için secdeye kapanan sahte dindarların TSK'ye iğrenç dillerini uzatması doğaldır. Maskelerinin düşmesinden telaşa kapılan şeriat özlemcilerinin, sahte dindarların ve çağdışı kalmış gerici takımının onu yıpratmaya çalışmaları talihsiz bir hezeyandır" dedi. 26 Mart

● Harçları protesto eden yaklaşık 1200 öğrenci, Milli Eğitim Bakanlığı önünde toplanarak eylem yaptı. 27 Mart

● Gazetemiz Genel Yayın Koordinatörü Hikmet Çetinkaya hakkında Fethullah Gülen tarafından açılan 500 milyon liralık tazminat davası İstanbul 10'uncu Asliye Hukuk Mahkemesi'nce reddedildi. 27 Mart

● Aslan Uluslararası Nakliyat firmasını kurtarmak için 4 milyon Alman markı rüşvet aldıkları savıyla Ahmet Özal ve eski Emlakbank Genel Müdürü Bülent Şemiler hakkında açılan dava, İstanbul 5'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde başladı. 27 Mart

● Kurucularının büyük bir kısmını işçilerin oluşturduğu Emek Partisi, Türk siyasi hayatına atıldı. 27 Mart

● Bahçelievler'de 8 Ekim 1978 günü sol görüşlü 7 öğrencinin öldürülmesiyle ilgili davanın, tutuklu bulunan ve hakkında idam cezası istenen sanığı Bünyamin Adanalı, Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan son duruşmasında beraat etti. 27 Mart

● Amerika'da yaşayan Prof. Dr. İlhan Arsel, "Biz Profesörler" adlı kitabında dine hakaret ettiği savıyla açılan davadan beraat etti. 27 Mart

● Şair ve yazar Nihat Behram, politik nedenlerle gittiği ve 16 yıldır yaşadığı İsviçre'den döndü. 27 Mart

● Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Olağan Genel Kurulu'nda yapılan seçimlerde Nail Güreli yeniden başkan seçildi. 29 Mart

● Adalet Bakanı Mehmet Ağar, her ile bir Devlet Güvenlik Mahkemesi kurulmasını önerdi. 29 Mart

● Türkiye'de uzun süre sığır vebasının halktan gizlendiğini belirten Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. İbrahim Burgu, piyasadaki etlerin hastalıklı olma olasılığının yüksek olduğunu öne sürdü. 30 Mart

● Polis destekli öğrenci kurultayı, Mecidiyeköy Kültür Merkezi'nde yapılan Üniversite Öğrencileri Birliği (ÜÖP) kurultayı, Nizami Âlem Ocakları'nın gövde gösterişine dönüştü. Polis, sol görüşlü 300 öğrenciyi kurultaya almadı. 31 Mart

Nisan

Belçika'da patlak veren seks skandalının ardından halk sokaklara döküldü. Grevlerle Belçika hükümeti sarsıldı.

● 16 Mart katliamı davasında büyük suçlama, katliama katılan Zülküf İsot'un ablası, "Kardeşimi Alparslan Türkeş öldürttü" dedi. 1 Nisan

● Civangate Skandalı'nın kilit ismi Engin Civan tahliye edildi. Rüşvet aldığı gerekçesiyle 7 yıl 6 ay ağır hapis ve 62 milyar 500 milyon para cezasına çarptırılan eski Emlak Bankası Genel Müdürü Engin Civan, tutuklu bulunduğu Metris Cezaevi'nden tahliye edildi. Adalet Bakanı Mehmet Ağar, Bayrampaşa ve Ümraniye cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlülerin Zonguldak, Bayburt ve Kartal cezaevlerine gönderileceğini açıkladı. 2 Nisan

● Ülkücü ve itirafçı Nurullah Tevfik Ağansoy, duruşma sırasında kendisini öldürmek isteyen tetikçi Fatih Bayata'yı yakalattı. 3 Nisan

● İstanbul Üniversitesi Avcılar Kampusu'nda sol görüşlü öğrencilere saldıran ülkücüler, 6 öğrenciyi yaraladı. 3 Nisan

● Bayrampaşa Cezaevi'nden büyük nakil: Siyasi hükümlü ve tutuklular, Bayrampaşa Cezaevi'nden diğer cezaevlerine sevk edilmeye başlandı. 4 Nisan

● Avcılar Kampusu'ndaki gerginlik devam etti. Öğrencilerin taşlı, sopalı kavgasında 4 öğrenci yaralandı. 4 Nisan

● İstanbul, Ankara ve Muğla'da paralı eğitimin ve üniversite sınavlarının kaldırılmasını isteyen liseli öğrencilerden 12'si gözaltına alındı. 5 Nisan

● Sınavda casus: 1 milyon 386 bin 736 adayın tek tek arandığı, cep telefonu ve çağrı cihazlarının toplandığı ÖSS'de, skandal son anda önlendi. Ankara'da sınav sırasında soruları bir dershaneye fakslamaya çalıştığı öne sürülen görevli bir öğretmen hakkında soruşturma açıldı. 7 Nisan

● Gazi Üniversitesi öğrencilerinin, faşist saldırıları protesto etmek için düzenledikleri eyleme ülkücüler saldırdı. Polisin seyrettiği olayda, 5 öğrenci ile gazetemiz foto muhabirlerinden Tarık Tınazay yaralandı. 10 Nisan

● Bir haftadır PKK'ye karşı operasyonların sürdüğü Diyarbakır'ın Hani ve Lice, Bingöl'ün Genç ilçeleri arasındaki üçgende, son iki gündeki çatışmalarla birlikte öldürülen terörist sayısı 110'a çıktı. 3 askerin de son çatışmalarda yaşamını yitirmesiyle bu bölgede şehit sayısı 30'a ulaştı. 11 Nisan

● On binlerce kamu çalışanı, grevli toplusözleşmeli sendikal hak için 12 ilde alanlara çıktı. Samsun'da 80 memur gözaltına alındı. 13 Nisan

● Polisin operasyonunda öldürülen DHKP-C militanları Muharrem Karakuş ve Mustafa Bektaş, Gazi Mahallesi'nde binlerce kişinin katıldığı cenaze töreniyle toprağa verildi. 14 Nisan

● Gazi ve Hacettepe üniversitelerinde meydana gelen olaylarda 3 öğrenci yaralandı. 15 Nisan

● Hacettepe Üniversitesi Merkez Öğrenci Yurdu'nda öğrenciler çatıştı, 2 öğrenci yaralandı. 17 Nisan

● On binlerce memur, Türkiye genelinde iş bırakma eylemi yaptı. Katılımın yoğun olduğu eylemde, 14 memur gözaltına alındı, 2'si ağır 4 öğretmen cop darbeleriyle yaralandı. 18 Nisan

● Eminönü Belediye Başkanı Ahmet Çetinsaya'nın yeğeni Hakan Çetinsaya ile Hakan Çetinsaya'nın dedesi Halit Pişkinbaş, Erenköy'de uğradıkları silahlı saldırı sonucu öldürüldü. 20 Nisan

● Kahramanmaraş'ın Karataş Mezrası'na baskın düzenleyen PKK'liler, 3 öğretmeni şehit ettiler. 22 Nisan

● Tansu Çiller hakkında TEDAŞ ihalesi konusunda Meclis Soruşturması açılmasına ilişkin RP önergesi, Meclis Genel Kurulu'nda 179 ret oyuna karşılık 232 oyla kabul edildi. 24 Nisan

● Gazetemiz Spor Servisi çalışanlarından Ercan Turcan'ı yitirdik. Yeşilyurt'taki evinden işe gelmek için ayrılan Turcan, yolda geçirdiği kalp krizi sonucu aramızdan ayrıldı. 26 Nisan

● Gazetemizin Bilgi-Belge Servisi'nde çalışan İlhami Güreşin'i kaybettik. 30 Nisan

İsrail'de sağ kanadın lideri Benyamin Netanyahu seçimleri kazandı.

Yeltsin seçim gezilerindeki şovları ile ilgi çekti.

Mayıs

● DİSK, Türk-İş, Hak-İş ve KESK'in İstanbul Kadıköy'de düzenlediği ve 100 bin kişinin katıldığı 1 Mayıs mitinginde 3 kişi öldü. 50'si polis 67 kişinin yaralandığı olaylarda, 237 kişi de gözaltına alındı. 1 Mayıs

● 1 Mayıs olaylarından sonra Kadıköy gösterilere kapatıldı. 3 Mayıs

● Gazetemiz 73. kuruluş yıldönümünü kutladı. 6 Mayıs

● Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, TOFAŞ önergesiyle ilgili olarak TBMM'nin Çiller'in Yüce Divan'a gönderilmesine karar vermesi halinde, başbakanlık görevini vermeyeceğini söyledi. 8 Mayıs

● RP'nin DYP Genel Başkanı **Tansu Çiller** için verdiği TOFAŞ önergesi, Meclis'te kabul edildi. 9 Mayıs

● DYP Genel Başkanı Çiller, başbakanlığının son günlerinde örtülü ödenekten 500 milyar lira çektiğine ilişkin tartışmalara, **"Evet parayı kullandım. Gerektiği kadarını harcadım"** dedi. Başbakan Yılmaz, Çiller'in örtülü ödenekten kendisine **'cüzi miktar'** devrettiğini açıkladı. 11 Mayıs

● DYP Genel Başkanı Çiller'in, örtülü ödenekten, dolandırıcı **Selçuk Parsadan**'a 5.5 milyar verdiği ileri sürüldü. Parsadan'ın birçok ünlü kişi ve bazı kuruluşları dolandırdığı da ortaya çıktı. 13 Mayıs

Yargıtay, **Süleyman Mercümek**'e, Bosna'ya toplanan yardım paralarını dolandırdığı gerekçesiyle verilen 4 yıl 1 aylık hapis ve 21 trilyon liralık para cezasına ilişkin hükmü bozdu. Yargıtay, sanıkların **'zimmetten'** yargılanmasını istedi. 13 Mayıs

● 15. Milli Eğitim Şûrası başladı. 13 Mayıs

● Anayasa Mahkemesi, cumhuriyet tarihinde ilk kez güvenoylamasını geçersiz saydı. Mahkeme, Çekiç Güç ve OHAL oylamalarını iptal etti. 14 Mayıs

● 15. Milli Eğitim Şûrası'nda 2 artı 8 artı 1 modeli kabul edildi. 15 Mayıs

● DYP Genel Başkanı Çiller, örtülü ödenekle ilgili olarak açıklamada bulunamayacağını, **'devlet sırrı'** olduğunu söyledi. Cumhurbaşkanı Demirel, Çiller'in bu konuda kendisine bilgi vermesini istedi. 16 Mayıs

● Ünlü yazar **Yaşar Kemal**'e İspanya'nın Barcelona kentinde düzenlenen törenle Uluslararası Katalonya Ödülü verildi. 17 Mayıs

● Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Kocaeli'ndeki temel atma töreninde, **İbrahim Gümrükçüoğlu** adlı kişinin silahlı saldırısına uğradı. Olayda, Milliyet gazetesi muhabiri **İhsan Yılmaz** bacağından, Koruma Müdürü **Şükrü Çukurlu** da kolundan yaralandı. 18 Mayıs

● Dönemin Başbakanı Tansu Çiller'den 5.5 milyar lira aldığı iddiasıyla aranan Selçuk Parsadan, Altınoluk'ta yakalandı. 22 Mayıs

● **'Eskişehir Tabutluğu'** olarak nitelendirilen Eskişehir Özel Tip Cezaevi yeniden açıldı.

● Devlet bakanları **Ayvaz Gökdemir** ile **Ünal Erkan** istifa etti. 22 Mayıs

● Türk pop müziği sanatçısı **Tanju Okan**, Urla'daki evinde öldü. 22 Mayıs

● RP Genel Başkanı Erbakan, örtülü ödenekten yapılan harcamaların açıklanmasına yönelik olarak **"örtülü ödeneğin devletin mahremiyeti olduğunu, açıklanması yönündeki ısrarları doğru bulmadıklarını"** söyledi. 23 Mayıs

● DYP, RTÜK'e üye seçiminde RP adayını destekledi. 23 Mayıs

● DYP, 'ANAYOL koalisyonunu bozdu. 24 Mayıs

● RP Genel Başkanı Erbakan, ANAYOL hükümetinin bittiğini ileri sürerek Başbakan Yılmaz'ın görevi iade etmesi gerektiğini söyledi.

● Yargıtay, belediyelerin doğalgaz tüketim ücretlerine dilediği gibi zam yapamayacağına karar verdi. 25 Mayıs

● Eski YDH Genel Başkanı **Cem Boyner**'e yönelik suikast hazırlığında olduğu ileri sürülen yasadışı DHKP-C militanlarından 4'ü yakalandı. 26 Mayıs

● Dönemin İçişleri Bakanı **İsmet Sezgin**, gazetemiz yazarı **Uğur Mumcu**'nun katilinin İslami Hareket Örgütü lideri **İrfan Çağırıcı** olduğunu söyledi. 27 Mayıs

● Sivereklilerin bazı siyasilerin il olma vaadini yerine getirmediği gerekçesiyle açtıkları tazminat davası başladı. 29 Mayıs

● Cumhurbaşkanı Demirel'e suikast girişiminde bulunan İbrahim Gümrükçüoğlu'na, öldürmeye tam teşebbüsten idam istemiyle dava açıldı. 29 Mayıs

● Habitat II İnsan Yerleşimleri Konferansı, yapılan bayrak töreniyle fiilen açıldı. 30 Mayıs

● İsrail'de sağ kanadın lideri **Benyamin Netanyahu** seçimleri kazandı. 30 Mayıs

● DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'in açıkladığı malvarlığı listesinde olmayan gayrimenkuller ortaya çıktı. DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'in başbakan olduğu 15 Şubat 1996'da örtülü ödenek çerçevesinde Hazine hesabından 250 milyar lira çektirdiği doğrulandı. 31 Mayıs

1996'nın damgası mafyadan

Türkiye, 1996'da, devletin tepe noktalarına kadar ulaşan mafya skandallarıyla çalkalandı. 1996, cumhuriyet tarihinde ilk kez mafyanın Cumhurbaşkanı başkanlığında düzenlenen bir liderler zirvesinde tartışıldığı bir yıl oldu. İddialar ve bulgular, Başbakanlığı devrettikten sonra Başbakan Yardımcılığı koltuğuna oturan **Tansu Çiller**, eşi **Özer Çiller** ve çalışma arkadaşlarını suçlamaların hedefi konumuna getirdi. **"Devlete uzanan mafya"** diye tanınan **"Söylemez kardeşler"** çetesiyle bağlantılı 1 subay, 6 astsubay ve 9 polis ortaya çıkarıldı. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürü **Mustafa Tören Yücel**, belirlenen çete sayısının 14'e çıktığı Türkiye'de, mafyanın 23 bin tetikçisi olduğunu saptadı.

1996 yılında Türkiye'yi sarsan karanlık bağlantılar ve suç örgütlenmeleri anahatlarıyla şöyle: **Susurluk skandalı:** Susurluk-Bursa karayolunda 3 kasım saat 19.30'da meydana gelen trafik kazasında 3 kişi öldü, 1 kişi ağır yaralı olarak kurtuldu. Korucubaşı, aşiret reisi, DYP Şanlıurfa Milletvekili **Sedat Bucak**'ın ağır yaralandığı kazada, eski İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı, Kemalettin Eröge Polis Okulu Müdürü **Hüseyin Kocadağ**, Türkiye İşçi Partisi (TİP) üyesi 7 gencin 1978'de Bahçelievler'de katledilmesinden 1. derece sorumlu olduğu gerekçesiyle Türk polisinin; uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı gerekçesiyle de INTERPOL'un kırmızı bültenle aradığı **"Mehmet Özbay"** sahte kimlikli **Abdullah Çatlı** ile **Gonca Us** öldü. Çatlı'nın üzerinde dönemin Emniyet Genel Müdürü Ağar tarafından verildiği belirlenen silah ruhsatı ile üst düzey devlet memurlarına verilen yeşil hizmet pasaportu bulundu. Kaza yapan otomobilde ayrıca Bucak adına ruhsatlı 1 adet Zigzaver tabanca, **"Mehmet Özbay"** sahte kimlikli Çatlı adına ruhsatlı 1 adet 9 mm'lik Baretta, polis müdürü Hüseyin Kocadağ'a ait 9 mm'lik Baretta tabanca bulundu. Otomobilde ayrıca ruhsatsız 22 kalibrelik Baretta, Saddam marka ruhsatsız tabanca, 2 MP-5 makineli tüfek ile cinayet aracı 2 susturucu ele geçirildi. Çatlı'nın maliye müfettişi kadrosuna dayanarak yeşil pasaport aldığı belirlendi. Susurluk Cumhuriyet Savcılığı, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderdiği fezlekede, söz konusu kişiler hakkında **"silahlı çete üyeliği"** suçlamasıyla dava açılmasını önerdi.

Olayların kronolojisi özetle şöyle:

3 kasım: Susurluk'ta meydana gelen trafik kazasında Abdullah Çatlı, Hüseyin Kocadağ ve Gonca Us öldü. Karanlık ilişkiler günışığına çıktı.

8 kasım: Kaza sonrasında suçlanan Ağar DYP Genel Başkanı Çiller'le görüştükten sonra İçişleri Bakanlığı'ndan istifa etti.

20 kasım: Suçlamaların odağındaki isim Sedat Bucak, Gözcü gazetesine yaptığı açıklamada, Abdullah Çatlı'yı gerçek kimliğiyle tanıdığını söyledi. Bucak, otomobilde bulunan silahların da kendisine ait olduğunu belirtti. Bucak, Topal cinayetinde tetikçilik yaptıkları öne sürülen korumalarına doğdukları günden bugüne kefil olduğunu vurguladı.

26 kasım: DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, partisinin grup toplantısında, 18 yıl aranan katliam zanlısı ülkücü Abdullah Çatlı'yı **"kahraman"** ilan etti.

3-4 aralık: İstanbul Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Başbakan **Necmettin Erbakan**'a Topal cinayetiyle ilgili ayrıntılı bilgi verdi.

5 aralık: İçişleri Bakanı Meral Akşener, İstanbul Emniyet Müdürü **Kemal Yazıcıoğlu**'nu, Topal cinayeti soruşturmasını yürüten İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı **Bilgi Ünal**'ı, cinayette tetikçilikle suçlanan 3 özel tim görevlisini, polisleri İstanbul'dan Ankara'ya getiren Özel Harekât Dairesi Başkanvekili **İbrahim Şahin**'i, Başbakan Necmettin Erbakan'a haber vermeksizin görevden aldı.

10 aralık: Topal cinayetinin zanlısı özel tim görevlilerinin İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ndeki sorguları sırasında cinayeti **Özer Çiller** ve **Mehmet Ağar**'ın bilgisi dahilinde işlediklerini itiraf ettikleri öne sürüldü.

11 aralık: Jandarma Genel Komutanlığı'na bağlı kriminal uzmanlar tarafından hazırlanan raporda, Çatlı'nın **"Mehmet Özbay"** sahte kimliğiyle aldığı silah taşıma izin belgesinde yaptıkları incelemede, **"belgedeki imza muhtemelen Ağar'a ait"** saptamasında bulunuldu. Savcı **Nihat Arttıran**, rapora dayanarak Ağar'ın dokunulmazlığının kaldırılması istemini içeren fezlekeyi Adalet Bakanlığı'na gönderdi.

13 aralık: İçişleri Bakanı **Meral Akşener**, Topal cinayetinde kullanılan silahlardan birinin üzerinde katliam zanlısı ülkücü Abdullah Çatlı'nın parmak izinin bulunduğunu açıkladı. Açıklama, **"Cinayet Çatlı'nın üzerine yıkılmak isteniyor"** yorumlarının yapılmasına neden oldu.

16 aralık: Topal cinayetinde tetikçilikle suçlanarak, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nce 26 ağustosta gözaltına alınarak sorgulanan **Ercan Ersoy, Oğuz Yorulmaz** ve **Ayhan Çarkın** adlı polislerin, Mehmet Ağar'ın talimatı üzerine, Özel Harekât Dairesi Başkanvekili **İbrahim Şahin** tarafından 28 ağustosta Ankara'ya getirildiği ortaya çıktı. Mehmet Ağar, iddiaları doğrulayarak, talimatı Kemal Yazıcıoğlu'nun talimatı üzerine verdiğini savundu. Susurluk soruşturmasının Ankara ayağını yürüten savcı Nihat Arttıran, RP'li **Şevket Kazan** yönetimindeki Adalet Bakanlığı'na sert eleştiriler yönelterek, soruşturmadan çekildiğini açıkladı.

17 aralık: Susurluk skandalı Time dergisi tarafından dünyanın en büyük 10 skandalından biri olarak seçildi.

18 aralık: Ana Susurluk soruşturmasını yürüten İstanbul DGM Başsavcılığı'nda, Çatlı'nın Çiller'le görüştüğüne ilişkin bir ifadenin bulunduğu bildirildi.

22 aralık: Çankaya Köşkü'nde Cumhurbaş-

kanı **Süleyman Demirel** tarafından gerçekleştirilen liderler zirvesinde Susurluk skandalı çerçevesinde, Türkiye'de devlet-mafya bağlantıları tartışıldı. Başbakan **Necmettin Erbakan** zirvede, liderlere bilgi verirken, MİT'in hazırladığı ön raporda devlet-mafya bağlantılarıyla ilgili olarak 58 kişilik liste bulunduğunu açıkladı. Listede, üst düzey emniyet görevlileri, mafya liderleri ve bazı siyasetçilerin isimlerinin yer aldığı belirtilirken, Erbakan, mayıs ayında Gaziantep'te kaçırılan **Mehmet Ali Yaprak** olayının Söylemez kardeşler ve Susurluk olayıyla ilişkili göründüğünü söyledi. Erbakan, kapatıldığını öne sürdüğü kaçırılan işadamı Mehmet Ali Yaprak soruşturmasını yeniden açtırdığını açıkladı. Erbakan, ayrıca Bahçelievler katliamının hükümlülerinden, firari **Haluk Kırcı**'nın gözaltına alındığı İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden kaçırılması olayının üzerinde de durulması gerektiğine işaret etti.

26 aralık: Suçlamaların odağındaki isimlerden Özer Çiller'in ifadesinin alınıp alınmayacağı tartışmaları gündeme geldi.

Söylemezler çetesi: Adana-Pozantı karayolunda 11 haziranda meydana gelen silahlı çatışma sonucu ortaya çıkarıldı. Bucak aşireti ile çatışma halinde oldukları belirtildi. **Mehmet Faysal Söylemez, "Semih Tosunoğlu"** sahte kimlikli **Mehmet Sena Söylemez, Fevzi Şahin** ve üsteğmen **Can Köksal** çatışma sonucu ele geçirildi. Operasyonların ardından olaylara karıştıkları ve yardım ettikleri gerekçesiyle emniyet müdürleri **Deniz Gökçetin** ve **Sedat Demir**, emniyet amiri **Arslan Ünal** ve **Erdal Durmaz**, başkomiser **Halim Apaydın** ile komiser yardımcıları **Sıddık Bakır** ve **Nafiz Yavuz**, polis memuru **Abdulkadir Eren** ve eski Personel Dairesi Başkanı **Tugay Turhan**'ın çeteye yardım ettikleri ve suçlarına karıştıkları saptandı. Gökçetin istifa etmiş sayıldı. Diğerleri meslekten ve memuriyetten çıkarıldı. Turhan hakkında 6 ay kısa süreli durdurma cezası verildi. Gökçetin, Demir ve Durmaz gıyabi tutuklu olarak aranıyor. Çeteyle ilgileri olduğu saptanan üsteğmen Can Köksal'ın yanı sıra, **Kamil Türk, Cevdet Koçak, Oktay Karagöz, Yasin Köroğlu, Numan Akman, Muhsin Çayan** adlı astsubaylar TSK'den ihraç edildi.

Silah ve patlayıcı maddelerin askeri birliklerden elde edildiği kaydedildi. Söylemez kardeşler çetesinin, aralarında Eminönü Belediye Başkanı **Ahmet Çetinsaya**'nın yakınlarının da bulunduğu 2 öldürme ve 1 bombalama olayına karıştıkları, milletvekilleri Sedat Bucak ve **Necmettin Dede** ile Çetinsaya ve **Osman Bucak**'a karşı suikast planladıkları kaydedildi.

2. Söylemez çetesi: Ankara'da, PKK'den ele geçirilen silahlara ruhsat alarak sattıkları belirlenen bir organize suç örgütü ortaya çıkarıldı. Aralarında Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde görevli bazı şube müdürleri ve polis memurlarının da bulunduğu görevliler hakkında idari işlem yapıldı. Suçlananlar hakkında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığı tarafından dava açıldı.

Yüksekova çetesi: 21 eylülde **Necip Baskın**'ın kaçırılmasının ardından ortaya çıkarıldı. **"Havar"** kod adlı PKK itirafçısı **Kahraman Bilgiç** tarafından yönetildiği belirtilen çeteye **"Ölmez aşireti"**ne mensup korucuların destek verdikleri öne sürüldü. Çetenin Yüksekova'da son bir yılda fidye istemek amacıyla kaçırılan çok sayıda kişinin öldürülmesinden, faili meçhul cinayetlerden sorumlu oldukları savlandı. Kahraman Bilgiç'in eski Yüksekova Tabur Komutanı Binbaşı **Mehmet Emin Yurdakul** tarafından himaye edildiği öne sürüldü. Çete üyesi oldukları savıyla gözaltına alınan Yüksekova Emniyet Müdürlüğü'nde görevli polis memurları **Fatih Özkan** ve **Yusuf Azmi Aydın** yanı sıra geçici köy korucuları **Osman Özpazar, Abdülkerim Özcük** ile **Necmettin Hazayi** tutuklandı. Polis memuru **Abdulkadir Bayram** ile geçici köy korucusu **Osman Ergen** serbest bırakıldı. Çete üyelerinin kaçırdıkları Necip Baskın'ın ailesinden fidye istemini Özel Tim Karargâhı'ndan açtıkları telefonla gerçekleştirdikleri saptandı.

Ağansoy olayı: 28 ağustosta Beşiktaş-Bebek sahil yolundaki bir kafede, ülkücü mafya lideri **Nurullah Ağansoy**, aranan ülkücü mafya lideri **Alaaddin Çakıcı**'nın adamlarıyla girdiği çatışmada öldürüldü. Çatışma sırasında Ağansoy'un yanında İstanbul Valiliği tarafından itirafçı konumunda olduğu belirtilen Ağansoy'u yakın korumakla görevlendirildiği belirtilen **Hacı Akpınar**, Tansu Çiller'in korumaları **Ferda Temel** ile **Celal Babür** adlı polis memurları da bulunuyordu.

Hadi Özcan çetesi: Marmara bölgesinde suç işlemek amacıyla oluşturulduğu belirlenen **Hadi Özcan** çetesi, Kocaeli'de 13 haziranda ortaya çıkarıldı. 32 kişi gözaltına alındı, bunlardan 28'i tutuklandı. Bunlardan çete üyesi oldukları belirlenen 1 polis memuru ve 1 emekli yüzbaşı hakkında adli işlem yapıldı. Operasyonlar sonucu 3 kalaşnikof tüfek, 8 tabanca, 2 pompalı tüfek, 2 el bombası, şarjör mermiler, 4 sahte sürücü belgesi ve nüfus cüzdanı, 4 adet cep telefonu 1 çağrı cihazı ve 3 otomobil ele geçirildi. Çeteye Balıkesir Emniyet Müdürü **Nihat Camadan** ile şube müdürleri **Cemal Şencan**, Kırşehir Emniyet Şube Müdürü **Sezai Konuklar**, başkomiser **Oktay Durmuş**, polis memuru **Kemal Kara**, Özel Harekât Daire Başkanlığı'nda görevli **Alper Tekdemir** ile Başbakanlık Koruma Müdürlüğü'nde görevli **Latfi Özdemir**'in de adı karıştı. Adı geçen polisler 26 aralıkta İçişleri Bakanı Akşener tarafından görevden alındı.

Van'lılar grubu: Kocaeli çevresinde çek-senet tahsilatı yapan ve Vanlılardan oluşan 5 kişilik bir çete yakalandı. Zanlılarla birlikte 2 tabanca ve 150 milyon lira ele geçirildi.

Organize oto hırsızlık şebekesi: Kocaeli Emniyet Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar sonunda 21 mayısta çeşitli illerden topladıkları, sahte plaka ve ruhsatlarla üçüncü şahıslara pazarlayan hırsızlık çetesi ortaya çıkarıldı. Çete üyeleri biri polis olmak üzere 7 kişi saptandı. Bunlardan 4'ü tutuklandı, 2'si serbest bırakıldı, 1'i de aranıyor.

Balıkesir Fırıncılar çetesi: Balıkesir'de Fırıncılar Derneği Başkan ve üyeleri tarafından oluşturulan sattıkları her ekmek başına fırıncı esnafından zorla haraç alan, vermeyenleri tetikçi kiralayarak, bacaklarından vurdurtan çete üyesi 8 kişi yakalandı. Zanlılarla birlikte 1 tabanca ele geçirildi.

Emlak bürosu: Balıkesir'de Beşler Emlak İnşaat ve Taahhüt bürosu adı altında faaliyet gösteren ve paravan şirketler kurarak yasadışı suç örgütü kuran 7 kişi ortaya çıkarıldı. Balıkesir'de EMKA ve Sevinç Oto Galeri, ve Çek senet tahsilatçıları adı altında ayrı ayrı faaliyet gösterdikleri belirlenen 73 kişi 18 tabancayla birlikte ele geçirildi.

Üniversiteliler çetesi: Kastamonu'da kendilerini Alaaddin Çakıcı'nın adamları olarak tanıtan ve çoğunluğunu üniversiteli gençlerin oluşturduğu çete 16 Ekim 1996'da ele geçirildi.

Sakaryalılar: 19 ekimde Sakarya'da şüpheli bir otomobil trafik ekibi tarafından aranmak istediği sırada kaçmaya çalıştı. Çıkan çatışmada 1 trafik polis memuru ve 1 yurttaş yaralandı. Çete üyelerinde 3'ü yakalandı. 2 kişi firar etti. Olay sırasında 2 tabanca, 2 şarjör, 19 fişek, 14 av tüfeği, 1 parça tesirli el bombası, 1 pompalı tüfek, 1 otomatik av tüfeği 9 milimetre çapında 2 boş kovan ele geçirildi. Ayrıca otomobil içinde 9 mm çapında 850 fişek, 17 av fişeği, 1 boş kovan, jelatin kaâğıdı içinde 3-5 içimlik kubar esrar, 1 enjektör, mühürsüz oto plakası bulundu.

TEM otoyolu turnike yolsuzluğu: Bolu Emniyet Müdürlüğü, Düzce Kaynaşlı Otoyol turnikelerinde görevliler tarafından usulsüzlük yapıldığını saptadı. Kameraya alınan usulsüz işlemlerin ardından başlatılan operasyonlarda 39 kişi gözaltına alındı. Zanlılardan bir bölününün yasadışı terör örgütlerine para yardımı yaptıkları emniyet tarafından öne sürüldü.

Diyarbakır'da çete: Diyarbakır, İçel ve Hakkâri'de gerçekleştirilen operasyon sonucu 3'ü polis 7 kişilik çete elemanının yakalandığı emniyet kayıtlarına yansıdı. Çıkarıldıkları mahkeme tarafından tutuklanan kişilerle birlikte 13 kilogram eroin, 6 adet lav silahı, 1 adet otomatik silah, 7 el bombası ve 1 tabanca ele geçirildiği belirtildi.

ALPER BALLI

1996, Sosyal Yaşam Kayıtlarından Silinebilir

Şükran Soner

Düşünüyorum, 1996'nın olaylarının kaydedildiği değişik listelere bakıyorum. Şöyle dişe dokunur olumlu bir gelişme bulamıyorum. Sendikalizm, sosyal yaşamdaki gelişmeler açısından 1996 kayıp bir yıl. Üstelik hem genel dünyadaki gelişmeler hem de Türkiye açısından aynı sonuca varabiliriz. Ancak neden ve sonuçlarının, sorunlarının Türkiye açısından çok farklı olduğunu unutmadan.

Yeni dünya sömürü düzeni, tek ideolojinin dünyaya egemen olması ile sendikalizmde, sosyal haklarda başlayan geriye gidiş, giderek daha derin boyutlar kazanıyor. Aslında 1996, dünyada sendikalizmin **"Ne kadar geriye gidildi?"** , **"Nasıl toparlanılır?"** arayışlarını yaptığı, bir anlamda toparlanma çabaları ile geçen bir yıl.

Çok üye kaybeden sendikaların, uluslararası ve ulusal düzeyde, birleşerek ayakta kalmanın, savaşım vermenin yollarını aradığı süreç bu yıla damgasını vurdu. Pek çok sendika dışarıdan tamamen ilgisiz görülebilecek işkollarında birleşerek işçi çıkarma, sendikasızlaştırma, ücret ve sosyal hakları aşağı çekme hareketlerine karşı durdu. Özellikle gelişmiş ülkelerde zaman zaman genel nitelikte önemli grevler, daha çok da boykot eylemleri gündeme geldi.

Özellikle uluslararası tekeller, ucuz ve sendikasız işçilerin bol olduğu yoksul ülkelerden sonra, gelişmiş ülkelerde de işçi ücret ve haklarını aşağı çekmenin, yaygın sendikasızlaştırmanın uygulamasına geçince, sendikalar da bu tekellerin ürünlerine, satın almamaya yönelik ulusal ve uluslararası düzeyde boykot kampanyalarını gerçekleştirdiler.

Bu tür boykot kampanyasının bir küçük çaplı örneği ülkemizde de gündemde; Petrol-İş Sendikası'nın daha önce örgütlü olduğu, ancak sendikasızlaştırılan Mobil BP ve Shell'de, ürünlerinin satın alınmaması boykot kampanyası halen sürüyor. Ancak dünya ölçeğinde sendikal hareketin bu boykot kampanyalarının henüz caydırıcı bir işlev yaptığı ve çok ciddi, önemli sonuçlar aldığını söyleyemeyiz.

Sendikaların üye kayıpları ile kaybettikleri gücü birleşme ile toparlama çabalarının da şimdilik ancak geriye gidişi durdurma, yok oluşu önleme gibi sonuçları var. Örneğin İngiltere'de 10 yıl öncesinde 10 milyon olan toplam sendikalı işçi sayısının bugün 5 milyona kadar düştüğü gerçeği gözetilirse düşük üye sayıları ile birleşmelerin, sendikal güçte henüz bir sıçrama getirmediğini görmek şaşırtıcı olmuyor. Birleşmeler, ülkeler içinde ve uluslararası platformda üretimde birbirleri ile kolay kolay ilişkisi kurulamayacak birçok işkolunun bir araya gelmesi ile oluyor. Bazen uluslararası tekel bağlantıları, işletmeleri aynı sendika çatısı altında toplama kaygısı, çoğunlukla da sendika kasalarını güçlü tutma, üye sayısının düşmemesini sağlama hedefleniyor.

Türkiye açısından çarpıcı olanı ise sendikal lider kadroların sendikaların erimesine ilişkin henüz kaygılanma gereğini duymayacak kadar sendikalizme, sendikal haklara duyarsız, yabancılaşmış olmaları. Sendikacılarımız işçi çıkarma, taşeronlaştırma, özelleştirme, işyerinden sendikayı tamamen atma, yeni işyerlerine asla sendika sokmama yöntemleriyle gerçekleştirilen sendikasızlaştırma, üye kaybı olaylarını sorunları değilmiş gibi görmemezlikten geliyorlar.

1996 yılı içinde de üye kayıpları devam ettiği halde, ne ciddi bir karşı çıkış ne de önlem almaya yönelik ciddi bir çabanın sözünü edemiyoruz.

Sadece sigortalı işçi sayısının 5 milyona yaklaşması, kayıt dışı ekonomide büyük bir patlama ile ondan da daha fazla çalışanın olduğunun hesaplanmasına karşılık, sendikal haklardan yararlanabilen işçi sayısının 800-900 binlerde seyrettiğini biliyoruz. Özellikle Türk-İş üyesi büyük sendikalar çok önemli üye kayıplarını, susarak kamuoyundan saklarken 12 Eylül ile üyelerini kaybetmiş, yeniden

örgütlenerek var olmaya çalışan, örgütlenmede göreceli daha dinamik olan DİSK, yeni sendikal örgütlenmenin işçi attırma ile eş anlamlı duruma gelmesinden, işçilerin sendikaya üye olmaya başlaması ile işten çıkarılmasının gündeme gelmesinden yakınıyor. Özellikle yeni sanayileşme, açılan büyük işletmeler ve gelişmesi ile çok övünülen Anadolu Kaplanları'nda, sendika işletmelerin kapılarından içeriye girememiş bulunuyor.

Türkiye'de sendikaların toplusözleşme yapma **"ehliyeti"** için işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde onunu örgütlemesi zorunluluğu ve işkollarının yasa ile mutlak ayrılmış olması, üye kayıplarının saklanmasını getiriyor ve birleşmeler yolu ile toparlanmayı da gündem dışında bırakıyor. Çalışma Bakanlığı'nın resmi istatistiklerinde, 1984 yılından bu yana işten çıkarılan, iş yeri değiştiren, emekli olanların silinmemesi, sadece yeni üyeliklerin eklenmesi sonucu, sendikaların yetki sorununu sahtecilikle çözen akıl almaz bir kabarıklık söz konusu. Resmi istatistiğe göre sendikalı gerçek işçi sayısının yaklaşık üç katı sendikalı görünüyor. Bakanlık istatistiğinde sendikalı işçi sayısı 2.5 milyonu aşmış bulunuyor.

Sonuç olarak siyasi iktidarlar, Türk-İş sahte yetkilerde karşılıklı birbirine gebe, yasaklı düzenin değiştirilmesini gündeme getirmiyor. Sendikalizmin çöküşü karşısında moral değerlerini yitiren kimi sendika liderleri için, profesyonel sendikacılık **"sürdürülebildiği kadar sürdürülecek ve yararlanılacak bir meslek"** olarak görüldüğünden, koltukları riske etmemek üzere ne birleşmelerle toparlanma ne de yaşanmakta olan ağır sorunlar gündeme getiriliyor.

Özel sektörde toplam sendikalı üye sayısının 250 binin altına düştüğü ülkemizde sendikacılar bu yıl kamu sözleşmeleri de olmayınca, başka sendikal görevleri de görev saymadıklarından, yıllarını nerede ise sendikal işlevsiz geçirdiler. Yurtdışı seyahatler, biraz yine seyahat, tatil ağırlıklı yurtiçi seminerler ya da inşaatçılıkla zaman öldürdüler. Evet, yanlış okumuyorsunuz, sendikal arenayı terk eden sendikacılarımız için sendika binalarını alıp sattırmak, inşaatlar yaptırmak, içlerini döşetmek, nerede ise özel bir meslek haline geldi. Bu görünüm doğal olarak sendika parasının çarçur edildiği, özel çıkara kullanıldığı söylentilerini de arttırarak zaten var olan işçi-sendikacı kopukluğunu, moral değer çöküşünü belirginleştirdi.

Türkiye'de sendikal dinamizmi, imzalanan ILO sözleşmelerine rağmen yasal hakları verilmeyen kamu çalışanlarında görüyoruz. Kamu çalışanları 12 Eylül sonrası süreçte örgütlenme, sendikal haklar ve memurların düşük ücret artışı kararlarına karşı verdikleri savaşımı bu yıl da etkili eylemler, mitingler ile sürdürdüler. Kamu çalışanları, özellikle birleştikleri KESK çatısı altında sadece sendikal haklar ve ücretler için değil, zorunlu tasarruf, nemalar ve Susurluk'ta simgeleşen siyasetin kirlenmesi, temiz toplum arayışı için de sokaklara döküldüler.

Daha önceki yıllarda Türk-İş, DİSK, Hak-İş, KESK ve meslek odalarının katılımı ile oluşturulan demokrasi platformu bu yıl Türk-İş ve Hak-İş'in yan çizmesi ile ortak bir eylem gerçekleştiremedi. 1 Mayıs kutlaması son ortak eylemleri görülmekle birlikte, Türk-İş ve Hak-İş'in taban katılımı vermediği dikkat çekti. Sonrasında ise bu iki örgüt hiçbir ortak eyleme katılmadı. Daha doğrusu tek başına da, zorunlu tasarruf, nemalara el konulması, SSK'daki olumsuz gelişmeler, Susurluk'la patlayan siyasal kirlenme, yoğun işçi çıkarmaları.. dahil bütün konularda tepkilerini sadece demeçlerle geçiştirdiler.

Sendikal arenada yapılacak bir iş kalmamış gibi de Türk-İş yöneticileri besbelli ki işçi kitlesini suskunluğuna karşı yatıştırmak üzere, siyasi parti kurma tartışmasını gündeme getirdiler. İşyerlerindeki ya da siyasi iktidara yönelik en küçük bir işçi sorununun çözümünde bu yıl boyunca hiçbir başarı gösterememiş sendikacılar, yukarıda sayılarla verdiğimiz üye kayıpları, düşük sendikalı işçi örgütleri ile yasaklı bir düzende siyasi parti kurup siyasete sınıfın ağırlığını koyacaklar!

Dünyada yaşanan büyük işsizlik, sendikasızlaştırma, sosyal devletten ve çalışanların sosyal haklarından büyük geriye gidiş, ücretlerin aşağı çekilmesi, sosyal damping olgusu karşısında yeni arayışlar, sendikaların ve ilgili bütün kuruluşların gündemlerini de değiştirdi.

Örneğin Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), çalışanlar için insanca yaşama ve çalışma koşulları sayılan sözleşme ve ilkelerinin giderek daha az ülke ve işçi için geçerli olmasını göz önüne alarak yaşama geçirilemeyen bu sözleşmeler yerine, kitlelere uygulanabilecek yeni düzenlemeler arayışına girdi. Özellikle örgütlü ve sendikalı olmayan çalışan çoğunluk için en azından kimi hak ve düzenlemeleri getirebilecek ilkeler gündeme geldi. Evde çalışanların, part-time çalışmanın, esnek çalıştırma sistemlerinin düzenlenmesine yönelik sözleşme ve ilkeler çalışması öne çıktı.

Sendikalar cephesinde ise, geleneksel kayıtlı ekonomideki işçinin yanında emeklilerin, parçalı işlerde, kayıtlı işlerde çalışanların örgütlenmesi arayışları başlandı. Bu yıl ülkemizde gerçekleşen HABITAT toplantıları nedeni ile de gündeme gelen, örgütsüzlerin asıl örgütlenmesi yollarının arayışları, bilinen standartların dışında sendikaların da doğmasını ve geleneksel sendikal yapı içine alınmaya çalışılmalarını getirdi.

Az gelişmiş ülkelerde tamamen kayıt dışında çalışan, hatta küçük esnaf, tezgâhtar konumunda görünenleri, toprakta çalışanları içine alan, adları sendika olan örgütlenmeler ortaya çıktı. Bu örgütlenmelerin de uluslararası sendikal birliklere katılmasının çalışmaları yapıldı. Özet olarak çoğunluğun akıl almaz boyutlarda yoksullaştırıldığı yeni dünya sömürü düzeni karşısında, örgütsüz çoğunluğun hakları düzenlenmeden örgütlü azınlığın haklarının korunamadığı gerçeği karşısında, öncelikle en aşağıdakilerin haklarının yukarı çekilmesi, hukuk düzeni içine alınması arayışları, örgütlenmeleri gündeme geldi.

Ancak dünyada 1996 sendikal ve sosyal yaşamına damgasını vuran bu çalışmalar da henüz Türk sendikacılığı ve çalışanlarının gündemine alınmadı. Doğal olarak da sendikaların, çalışanların ağızlarına almadıkları sorunlara yönelik çözümler de siyasi partilerimizin, siyasal yaşamın söylemine bile giremedi.

1996'da enflasyonun patlaması, örgütlü-örgütsüz bütün çalışanların, emeklilerin aylık gelirlerinin aşağı çekilmesi ile de geçen yıldan daha büyük bir yoksullaşma yaşandı. Üretimde değil, özellikle rant gelirlerine yönelik politikalarda hiçbir değişiklik olmayınca da gelir dağılımı biraz daha hızla çalışanlar aleyhine çarpıklaştı. Gelir dağılımını bir ölçüde olsun düzeltebilecek vergi düzeninde düzeltme gündeme gelmediği gibi bütçede eğitime, sağlığa ayrılan payların küçülmesi ile çalışanlar, ücretlilerin aileleri ile birlikte sosyal yaşam koşulları iyice dibe çekildi.

Bir önceki yıl yapılmış sınırlı anayasa değişikliklerine bağlı yasalarda yapılması gerekli demokratikleşme, siyasi kısır çekişmeler yüzünden gündeme bile gelmedi. Sendikal ve sosyal yaşam alanına giren, kayda değer hiçbir yasal düzenleme olmadı. Her anlamda çalışanlar için yitik bir yıl yaşandı.

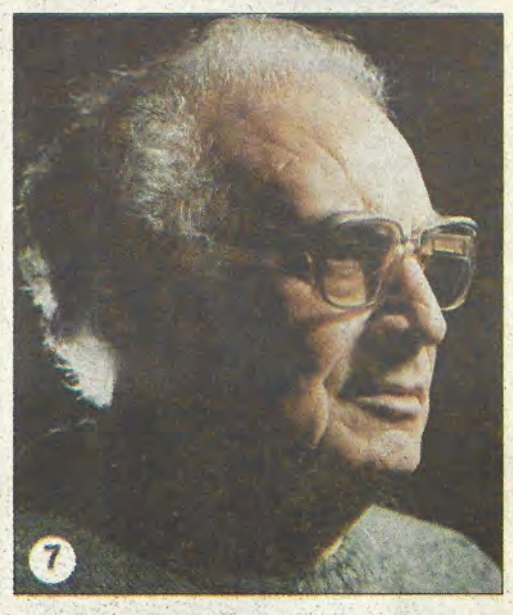

Yaşadıklarınızdan aklın

Savaş, politikanın ince dansı, sel felaketi, depremler, terörün acı kılanların başında hiç kuşkusuz kültür sanat geliyordu. Bu yıl sergiler arasında doyumsuz keyifler aldık. Ama, sevdiğimiz s dünyanın arasında biraz belleğinizi kullanarak do

1- Frankfurt Kitap Fuarı'nın onur ödülünü 1996'da kim aldı?
2- Nobel Edebiyat Ödülü'nün bu yılki sahibi Wislava Szymborska hangi ülkenin vatandaşıydı?
3- 1-9 Kasım 1996 tarihleri arasında gerçekleştirilen İstanbul TÜYAP Kitap Fuarı'nın onur konuğunu anımsıyor musunuz?
4- Peki, bu yıl 15.incisi gerçekleştirilen TÜYAP Kitap Fuarı hangi tema üzerine yoğunlaşmıştı?
5- Türkiye Yayıncılar Birliği, TÜYAP Kitap Fuarı'nda Yaşar Kemal ve Erdal Öz'e bir ödül verdi. Ödülün adı neydi? Ayrıca Yaşar Kemal, İsveç'in Uppsala kentinde bulunan bir vakıf tarafından Söz Özgürlüğü Ödülü'ne değer görüldü. Ödülü veren vakfın adını biliyor musunuz?
6- 1987 yılında Marguerite Yourcenar, Octavio Paz gibi edebiyatçıların arasından sıyrılarak Nobel Edebiyat Ödülü'nü almıştı. 29 ocakta öldü. Uzun yıllardır ABD'da yaşayan Rus asıllı şairi anımsadınız mı?
7- Fransızlar ölümünün 20. yılı nedeniyle 1996'da adına görkemli anma törenleri düzenledi. Naaşı, devlet büyüklerinin yattığı ünlü Pantheon'a nakledildi. Fransa'nın ilk Kültür Bakanı olan bu ünlü yazar, şair ve düşünürü anımsadınız mı?
8- Caz tarihinin en önemli kadın seslerindendi. 'A Tisket-A Tasket' ile adını bütün Amerika'ya duyurmuş, bebop'un vazgeçilmez isimlerinden biri olmuştu. Dizzy Gillespie, Cole Porter, Irving Berlin gibi besteci ve yorumcularla çalıştı. sayısız Grammy Ödülü kazandı. 90'ların başında Count Basie orkestrası ile konserler verdi. Ira Gershwin onun için "Onları yorumlayıncaya kadar bestelerimizin ne kadar güzel olduğunun farkında değildim" demişti. Caz dünyası onu 15 haziranda kaybetti. Kimdi bu efsanevi kadın şarkıcı?
9- James Joyce'un dilin labirentlerinde karmaşık bir yolculuğu andıran yapıtı 'Ulysses', Fransızcaya çevrilişinden 75 yıl sonra Türkçeye kazandırıldı. Yapı Kredi Yayınları'nın 500. kitabı olarak sunulan ve TÜYAP Kitap Fuarı'nda büyük ilgi gören kitabın çevirmeni kimdi? Peki, ABD'de sansür yasasına çarparak yasaklanan yapıtın Fransızca çevirisini yayımlama cesareti gösteren ilk yayıncısının adını biliyor musunuz?
10- 49. Uluslararası Cannes Film Festivali'nde açılış filmi olarak gösterilmesi beklenen, ancak daha sonra olaylı bir şekilde gösterimden kaldırılan Jeremiah Checnik'in yönetmenliğini üstlendiği yeni versiyonunda 'Diabolique-Şeytanca' filminde Sharon Stone ve Isabella Adjani başrolleri paylaştı. İlk kez 1955 yılında Henri Georges Clouzot tarafından sinemaya aktarılan 'Diabolique'te çok ünlü iki oyuncu rol almıştı. Anımsıyor musunuz?
11- 53. Venedik Film Festivali'nde Jacques Doillon'un 'Ponette' filmindeki rolüyle En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'nü kazanan dört yaşındaki şirin mi şirin kızın adını biliyor musunuz?
12- Polonyalı ünlü yönetmen Kieslowski, 1994'te kendisine 'En İyi Yönetmen Ödülü'nü getiren ünlü üçlemesi 'Mavi', 'Beyaz' ve 'Kırmızı'dan sonra bir daha film çekmeyeceğini açıklamış ancak kısa bir süre sonra sürpriz bir kararla yeniden sinemaya döneceğini açıklamıştı. Kieslowski'nin ömrü, yeni bir film çekmesine yetmedi . 14 martta geçirdiği kalp kriziyle yaşama gözlerini yum du ünlü yönetmen. Ancak, ölmeden önce yapımcı Marin Karmitz ile yeni bir üçleme için anlaşma yapmıştı. Kieslowski'nin çekmek isteyip de çekemediği yeni üçlemesinin adı neydi?
13- Oscar adayları arasında bu yıl ilk kez ölü bir oyuncunun adı geçti: Massimo Troisi. Ancak Troisi'nin başrollerinden birini üstlendiği film, 'En İyi Özgün Dramatik Film Müziği' ödülüyle yetinmek zorunda kaldı. Adını anımsıyor musunuz bu buram buram Akdeniz ve şiir kokan filmin?
14- Bu yılın 'En İyi Senaryo Uyarlaması Oscarı, Jane Austen'in aynı adlı romanından sinemaya aktarılan 'Sense

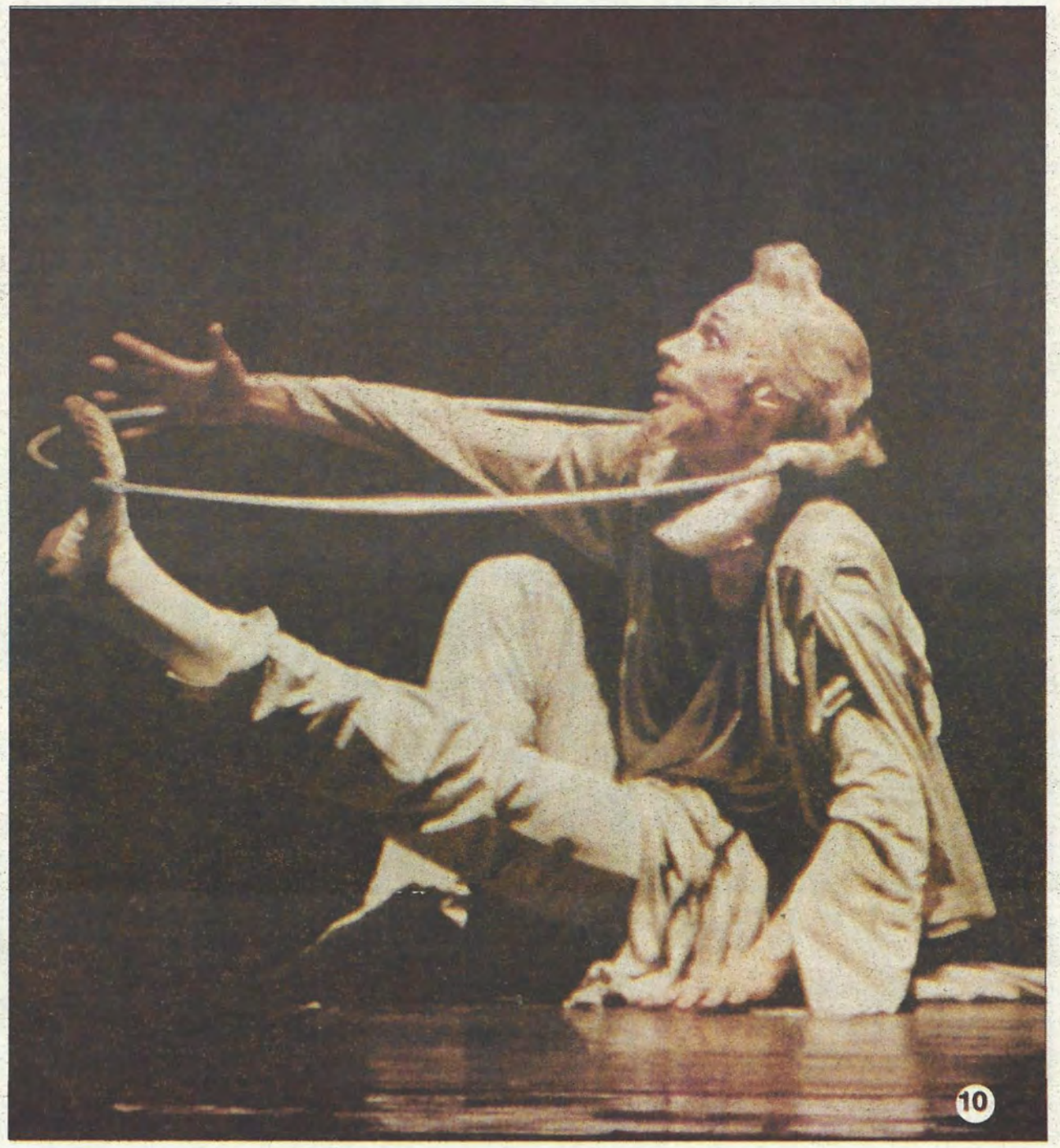

1- Salome Operasından bir sahne. 2- Marcello Mastroianni. 3- Adalet Ağaoğlu. 4- Ali Ulvi. 5- Ponette filminin afişi. 6- Polonyalı yönetmen Kieslowski. 7- Yaşar Kemal. 8- Sharon Stone ve İsabella Ajdani'nin birlikte rol aldığı 'Diabluque' filminden bir sahne. 9- Ölen oyuncu Massimo Troisi'nin başrolünü oynadığı film 'Postacı' bu yıl Oscar adayları arasında gösterildi. 10- İspanyoy yazar Cervantes'in romanı Don Kişot'tan uyarlanan baleden birsahne.

ızda kalana ne derler?

masızlığı arasında yaşamı yaşanır
da sinemalar, gösteriler, tiyatro ve
anatçıları, dostları da yitirdik. O
laşmaya ne dersiniz?

and Sensibility- Aşk ve Yaşam' filmine verildi. Filmin senaryosu yine bol ödüllü bir sanatçıya aitti. Kimdi bu ünlü İngiliz kadın oyuncu?

15- İtalyan sinemasının vazgeçilmez oyuncularından biri olarak bir döneme adını yazdıran Marcello Mastroianni'nin ölümünden önce, Cannes Film Festivali'nde de gösterilen son filminin adı neydi?

16- 'Hiroşima Sevgilim', 'Yeşil Gözler', 'Sevgili'... 5 Mart 1996'da ölen ünlü kadın yazarın kitaplarından yalnızca bir kaçıydı. Kimdi bu ünlü Fransız yazar?

17- Bu yıl çok sık duyduk İspanyol yazar Cervantes'in ölümsüz kahramanının adını. İlk kez bütün metniyle Yapı Kredi Yayınları Kazım Taşkent Klasik Dizisi kapsamında kitabı yayımlandı. St. Petersburg Bale Tiyatrosu Açıkhava Tiyatrosu'nda onunla değişik bir yolculuğa çıkardı bizleri. Ve yine onun adına bir karikatür yarışması düzenlendi bu yıl içinde. Kimdi bu ölümsüz kahraman?

18- Dünyaca ünlü opera sanatçısı Leyla Gencer, İtalya'da düzenlenen bir törenle opera tarihinin en önemli tenorlarından biri adına verilen madalya ve beratı aldı. Bu ünlü tenorun adını biliyor musunuz?

19- Venedik'in en önemli tarihi binalarından biriydi. 29 kasım gecesi çıkan yangın ile kül oldu. 160 yıllık geçmişi olan ve adını Doğu mitolojisindeki Anka Kuşu'ndan alan bu ünlü opera binasının adı neydi?

20- İstanbul Devlet Opera ve Balesi, 30 eylül- 5 ekim tarihleri arasında gerçekleştirdiği Danimarka turnesinde sergilediği yapıt ile Danimarka seyircisi ve basınının büyük beğenisini kazandı. İDOB'un övgüler topladığı yapıtın adını ve başrolünde oynayan sopranomuzu biliyor musunuz?

21- Karikatür Vakfı, çağdaş karikatür anlayışı ve karikatür sanatına 55 yıldır sürdürdüğü katkıları nedeniyle 'Yılın Karikatürcüsü' ödülünü bu yıl kime verdi?

22- Yaşayan dans efsanelerinden biri 7-8 ocak tarihleri arasında İstanbul AKM'de grubu White Oak Dance Project ile birlikte iki gösteri sundu. Kimdi bu efsanevi balet?

23- Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödüllcri bu yıl halk müziği, opera/bale ve edebiyat dallarında kimlere verildi?

24- 1996 yılında şiirin yaşayan çınarlarından bir büyük şairimiz, 'Viran Dağlar' ve 'Makedonya 1900' gibi yapıtların yazarı bir edebiyatçımız ve 'Hababam Sınıfı'nın artık aramızda olmayan yaratıcısı, kara mizahın usta bir kaleminin yaşgünlcri kutlandı. Sanat örgütlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının düzenlediği gecelerle anılan, sanat yılları kutlanan bu kişiler kimlerdi?

25- 22 temmuz günü Sarıyer sahilinde bir araba, günümüz

YANITLAR

1- Mario Vargas Llosa.
2- Polonya.
3- Peride Celal.
4- Aşk ve Aşk Edebiyatı
5- Düşünce ve İfade Özgürlüğü, Kente Fant Söz Özgürlüğü Vakfı
6- Joseph Brodsky
7- Andre Malraux
8- Ella Fitzgerald.
9- Nevzat Erkmen. Sylvia Beach.
10- Sigmonet Signoret ve Vera Clouzot.
11- Victoire Thivisol.
12- 'Cehennem', 'Cennet' ve 'Araf'.
13- Postacı.
14- Emma Thompson
15- 'Trois Vies et Une Seule Mort- Üç Yaşam Bir Ölüm.
16- Marguerite Duras.
17- Don Kişot.
18- Caruso.
19- La Fenice.
20- Salome. Zehra Yıldız
21- Ali Ulvi Ersoy.
22- Mikhail Barışnikov.
23- Halk Müziği dalında Arif Sağ, opera/balede İstanbul Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Yekta Kara, edebiyat dalında Cahit Külebi.
24- Can Yücel (70. yaşı ve 50. sanat yılı kutlandı), Necati Cumalı (75. yaşı kutlandı) ve Rıfat Ilgaz (85. yaşı kutlandı)
25- Adalet Ağaoğlu.
26- 50.
27- Kara Kitap.
28- Decameron.
29- Yönetmen: Alan Parker. Müzikler: Andrew Llyod Webber.
30- Alanis Morisette.

Haziran

● Yerel ara seçimlerde ANAP 13, DYP 10, RP 8, CHP 6, MHP 2, DSP 1 belediye başkanlığı kazandılar. Bingöl ve Sivas RP'nin, İstanbul Bakırköy ve Rize ANAP'ın, Zonguldak DSP'nin. 2 Haziran

● HABITAT II Konferansı'nın resmi açılış töreni Harbiye Açıkhava Tiyatrosu'nda yapıldı. 2 Haziran

● Yaşam koşullarını protesto etmek için Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nde süresiz açlık grevi başladı. 4 Haziran

● DYP lideri **Tansu Çiller**'in servetinin soruşturulması istemi TBMM Genel Kurul'unda kabul edildi. RP lideri Erbakan'ın malvarlığı ile ilgili soruşturma önergesine DSP ret oyu verdi. 5 Haziran

● Başbakan Mesut Yılmaz, Anayasa Mahkemesi'nin güvenoylamasının geçersiz olduğu yolundaki kararın gerekçesinin Resmi Gazete'de yayımlanması üzerine Çankaya Köşkü'ne çıkarak Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'e 53. hükümetin istifasını sundu. 6 Haziran

● Cumhurbaşkanı Demirel, hükümeti kurma görevini RP lideri Erbakan'a verdi. 7 Haziran

● İstanbul'da memurların hak arama istemine polis jop kullanarak müdahale etti ve çok sayıda kişiyi gözaltına aldı. 8 Haziran

● RP-DYP koalisyon pazarlığı başbakanlıkta tıkandı. 12 Haziran

● HABITAT II konferansı çerçevesinde 30 devlet ve hükümet başkanının katıldığı liderler zirvesi başladı. 12 Haziran

● Cezaevlerindeki açlık grevleri ölüm sınırında. 12 Haziran

● Ünlü tiyatro oyuncusu **Tolga Aşkıner**, yakalandığı gırtlak kanserine yenik düşerek hayata veda etti. 12 Haziran

● Küba Devlet Başkanı **Fidel Castro, "Habitat II Kent Zirvesi"**ne katılmak üzere İstanbul'a geldi. 13 Haziran

● HABITAT II sona erdi. 15 Haziran

● Cezaevlerindeki açlık grevleri sürüyor. 17 Haziran

● DYP Ş. Urfa milletvekili **Sedat Bucak, Söylemez** kardeşler çetesi ile ilgili olarak başka polis ve subayların da işe karıştığını söyledi. 18 Haziran

● TBMM Çekiç Güç ve OHAL'i uzattı. 18 Haziran

● RP, DYP lideri Çiller aleyhinde verilen örtülü ödenek savlarına ilişkin önergede Çiller'i kurtardı. 19 Haziran

● RP ile pazarlık DYP'yi sarsıyor. Baykal, Çiller'in önerisini reddetti. 20 Haziran

● Eski CHP milletvekillerinden **Suphi Baykam** öldü. 21 Haziran

● Aralarında 11 polis ve askerin de bulunduğu son yılların en büyük suç örgütü Söylemez çetesinin elemanları yakalandı. 22 Haziran

● RP ile DYP'nin cumhurbaşkanlığı ve TBMM Başkanlığı için gizli görüşmeler yaptıkları ortaya çıktı. 22 Haziran

● HADEP kongresinde, salondaki Türk bayrağı indirilerek yerine PKK pankartı ve **Abdullah Öcalan**'ın posteri asıldı. Olay, bütün yurtta büyük tepkiyle karşılandı. 23 Haziran

● **Andreas Papandreu** öldü. 23 Haziran

● Kongreden dönen 3 HADEP yöneticisi öldürüldü. 24 Haziran

● Polis, Ankara'da Emek Partililere meydan dayağı atarak 100 kişiyi gözaltına aldı. 24 Haziran

● HADEP kongresinde bayrağı indirenler yakalandı. Yurt çapında bayrak için sevgi gösterileri yapıldı. 25 Haziran

● DYP lideri Çiller'in RP ve ANAP ile aynı anda pazarlık yaptığı ortaya çıktı. 26 Haziran

● RP ve DYP koalisyon için anlaştı. İlk 2 yıl Erbakan başbakanlık yapacak. 27 Haziran

● Cumhurbaşkanı Demirel RP-DYP koalisyon hükümetini onayladı. Böylece 54. hükümet kurulmuş oldu. Necmettin Erbakan Başbakan, Tansu Çiller ise Başbakan Yardımcılığı ve Dışişleri Bakanlığı görevlerini üstlendiler. RP 19, DYP 18 bakanlık aldı. 28 Haziran

● Hükümet protokolü imzalandı. Erbakan ve Çiller'i güvenoyu sıkıntısı sardı. 29 Haziran

● Tunceli'de kendisine hamile süsü veren PKK'li kadın terörist, bayrak töreni sırasında beline sardığı bombayı patlattı: 6 asker şehit oldu. 30 asker ağır yaralandı. 30 Haziran

Arabistan'da ABD'li askerlerin kaldığı bir bina 2500 kilo patlayıcı ile havaya uçuruldu. Olayda 19 asker yaşamını yitirirken, 400 kişi de yaralandı.

Ankara'nın Keçiören semtinde emekli bir anne ile kızının 23 yıldır çöplerini biriktirdiği ve evde onlarla birlikte yaşadığı ortaya çıktı.

Temmuz

● Türkiye'nin ilk nükleer reaktörü Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi'nde yapılmaya başladı. 1 Temmuz

● Sivas'ta meydana gelen şeriatçı katliamını üçüncü yılında da protesto etmek isteyen Demokrasi Platformu katılımcıları ve gazeteciler, İzmir'de polis tarafından coplandı. Olaylarda 50 yurttaş yaralandı. 2 Temmuz

● HADEP'in 2. olağan kongresinde Türk bayrağının indirilmesinin ardından Ankara DGM aralarında HADEP Genel Başkanı **Murat Bozlak**'ın da bulunduğu 39 kişinin tutuklanmasına karar verdi. 4 Temmuz

● İçişleri Bakanı **Mehmet Ağar**'ın 6 Mayıs genelgesini protesto etmek amacıyla yaklaşık bir buçuk aydır açlık grevi yapan tutuklu ve hükümlülerden bazıları ölüm orucuna başladılar. 5 Temmuz

● REFAHYOL hükümeti 265 ret, 1 çekimser ve 278 kabul oyuyla TBMM'den güvenoyu aldı. 8 Temmuz

● Cezaevlerinde açlık grevini sürdüren 2 bin 500 tutuklu ve hükümlüyle ölüm orucundaki 156 kişinin ölüm sınırına geldiği belirtildi. 8 Temmuz

● Adalet Bakanı Kazan, Terörle Mücadele Yasası (TMY) kapsamına giren suçlardan tutuklu ve hükümlüler hakkında, 6 mayıs -27 haziran tarihleri arasında bakanlığı tarafından yayımlanan tüm genelgelerin yürürlükten kaldırıldığını bildirdi. 9 Temmuz

● Türkiye Gazeteciler Cemiyetleri Başkanlar Konseyi, Başbakan Erbakan'ın basına karşı getirileceğinden söz ettiği sınırlayıcı önlemler ve yasakları, demokratik rejim açısından endişeyle karşıladığını bildirdi. 9 Temmuz

● Başbakan Erbakan, 1996 bütçesinde yılın ikinci yarısında yüzde 30 olarak öngörülen memur maaş katsayısı artış oranını, yüzde 50'ye çıkardıklarını açıkladı. 9 Temmuz

● Türksat 1C uydusu, Fransız Guyanası'nda bulunan Kourou Uzay Üssü'nden uzaya fırlatılarak geçici yörüngesine yerleşti. 10 Temmuz

● Yazılı basın kuruluşları tarafından düzenlenen promosyon kampanyalarına sınırlama getirildi. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın konuya ilişkin tebliği, Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı. 10 Temmuz

● Türk sanat müziğinin usta sesi **Hamiyet Yüceses**, Marmaris'te tedavi gördüğü hastanede 84 yaşında öldü. 10 Temmuz

● Türkücü **İbrahim Tatlıses**, Şanlıurfa'da çarşıda dolaşırken cinayet olayına karıştı. Bir halıcıda meydana gelen olayda, halıcı **Ahmet Toptan** iki el ateş sonucunda hayatını kaybetti. Tatlıses'in oğlu **Ahmet Tatlı** ile sanatçının korumalığını yapan amcasının oğlu **Halil Tatlı**, cinayetle ilgili olarak gözaltına alındı. 10 Temmuz

● Sanayi ve Ticaret Bakanlığı da hazırladığı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Yasa'yla promosyona yasaklar getirdi. 11 Temmuz

● Bayburt Lisesi bahçesindeki Atatürk büstünü sökerek Çoruh nehrine atan 3 kişi yakalandı. Adalet Bakanı Kazan, olaya karışan failler hakkında cezai işlem yapılacağını kaydetti. 14 Temmuz

● Cezaevlerindeki açlık grevlerine destek vermek amacıyla İstanbul Valiliği'ne yürümek isteyen tutuklu ve hükümlü yakınlarını coplayan polis, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'ni de basarak gazetecilere saldırdı. 15 Temmuz

● İstanbul'da Gültepe Polis Karakolu'na, gece 4 kişi tarafından silahlı saldırıda bulunuldu. Saldırıda 2 polis memuru yaralandı. Operasyon sonucunda 4 terörist saklandıkları evde öldürüldü. 15 Temmuz

● Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, Emekli Orgeneral **Necdet Öztorun**'un adını kullanarak örtülü ödenek yoluyla dönemin Başbakanı **Tansu Çiller**'i 5.5 milyar lira dolandırdıkları gerekçesiyle **Selçuk Parsadan, Hüseyin Cahit Parsadan, Mukadder Balkan** ve **Ali Yiğitoğlu** hakkında açılan dava başladı. 18 Temmuz

● Geçen yıl büyük bir sel ve heyelan felaketi yaşayan Senirkent, bu yıl da benzer bir olayla karşılaştı: Sel baskınında 3 kişi yaralandı. 18 Temmuz

● Gazi Mahallesi'nde önceki gün başlayan eylemler, polisin cemevine girmesiyle son bulurken Bağcılar'daki protesto olaylarında polisin açtığı ateş sonucu bir kişi öldü. 19 Temmuz

● Açlık grevlerinin 63. gününde ilk ölümü Ümraniye Cezaevi'nden geldi. TKP(ML) davası sanıklarından 25 yaşındaki **Aygün Uğur** öldü. 21 Temmuz

● Türk Hava Kuvvetleri, PKK'nin Kuzey Irak'taki en büyük kamplarından olan Bote'yi vurdu. 21 Temmuz

● Oyun yazarı ve romancı **Adalet Ağaoğlu**, Sarıyer sahilindeki bankta otururken özel bir otomobilin çarpması sonucu ağır yaralandı. 21 Temmuz

● Gültepe'deki bir operasyonda basılan evden camdan atlayarak kurtulan anne **Hanım Gül**'ün, polis gözetiminde tedavi gördüğü hastanede **"kendisini camdan atarak"** ölmesi kuşku yarattı. 22 Temmuz

● 65. gününe giren açlık grevinde ölü sayısı ikiye çıkarken, sivil toplum örgütleri ölümlerden Adalet Bakanı Şevket Kazan'ı suçladı. 23 Temmuz

● **"Söylemez kardeşler"** vakasından sonra polis ve ordu mensuplarının karıştığı ikinci bir **"yasadışı çetenin"** ortaya çıkarıldığı bildirildi. Silah ruhsatlarıyla ilgili sahte evrak düzenledikleri, silah kaçakçılığı yaptıkları iddia edilen 1 emniyet müdürü açığa alınırken 1 başkomiser, 4 polis, 2 bekçi, 1 üsteğmen, 2 astsubay ve 1 uzman çavuş gözaltına alındı. 23 Temmuz

● Aydın İdare Mahkemesi, Gökova, Yeniköy ve Yatağan termik santrallarının, çevreye zarar verdiği gerekçesiyle faaliyetlerinin durdurulması istemini kabul etti. 23 Temmuz

● Cezaevlerindeki açlık grevinde 3 kişi daha yaşamını yitirdi. Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın tutuklu ve hükümlüleri suçlayan sert tutumunun ise kabinede de rahatsızlık yarattığı belirtildi. 25 Temmuz

● Açlık grevlerinde ölenlerin sayısı 7'ye yükselirken cezaevlerinde operasyon yapılmasından endişeleniliyor. 26 Temmuz

● Açlık grevinde yaşamını kaybedenlerin sayısı 12'ye ulaştığında, aralarında avukat **Eşber Yamurdereli**, yazar **Yaşar Kemal**, sanatçı **Zülfü Livaneli**'nin bulunduğu arabulucu bir grup aydın, açlık grevindekilerle hükümet arasında uzlaşma sağladı. 27 Temmuz

● İsteklerinin bir bölümünü kabul ettiren açlık grevindeki 175 hükümlü ve tutuklu 11 ildeki 15 hastaneye taşındı. 28 Temmuz

● Emperyal gazinolarının sahibi **Ömer Lütfü Topal**, arabasıyla evine giderken açılan çapraz ateş sonucunda öldürüldü. 28 Temmuz

● ANAP ve DSP ölümlerden sorumlu tuttukları Adalet Bakanı Şevket Kazan hakkında Meclis araştırması istediler. Öte yandan Çekiç Güç'ün Türkiye'deki görev süresi ANAP'ın katılmadığı oylamada RP ve DYP'nin verdiği kabul oylarıyla 5 ay daha uzatıldı. 30 Temmuz

● Asgari ücret, 1 Ağustos'tan geçerli olmak üzere aylık brüt 17 milyon 10 bin lira olarak açıklandı. 31 Temmuz

● Gazetelerin promosyon faaliyetlerine sınırlama getiren yasa, TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Yasa, gazetelerin kupon karşılığı dağıtabilecekleri armağanları kültürel ürünlerle sınırladı. 31 Temmuz

1996'da çevre de 'kirli' görünüyor

Çevreye saldıranları geçen yıl da ne yasalar ne uluslararası sözleşmeler ne de çevreyle ilgili yönetmelikler durdurabildi. Çevreye yönelik **"cinayetler"** yalnızca seyredildi.

"Fatura" hızla büyüyordu. Doğa, sele dönüşen yağmurlarıyla, değişen mevsimleriyle, ısısıyla, denizlere gidip yok olan verimli topraklarıyla bizi uyarmayı sürdürüyordu, ancak biz görmemek için direniyorduk.

Geçen yıl çevremize neler mi yaptık?

Neler yapmadık ki?

"İnsanlığın reçetesi, bir bardak bilim, bir şişe zekâ, bir fıçı bilgi ve bir okyanus kadar sağduyu..." Tibetli Budistlerin başı **Dalai Lama**'nın tapınağının kapısında yazılı bu yaklaşımın tersi neyi söylüyorsa onu yaptık. Her zaman olduğu gibi bilim görmezden gelindi. Bilgiye hiç ihtiyaç olmadı. En etkili makamda oturan Çevre Bakanı **Ziyaattin Tokar**'ın medyaya yansıyan demeçlerini izleyen çevreye duyarlı kuruluşlar, **"bakanı bilgilendirmeye"** katkıda bulunmak için ellerindeki dokümanları gönderdiler. Bir işe yaramadı.

En iyisi 1996'nın ilk günlerinden başlayıp bugünlere gelmek.

Yılın ilk tartışması orman yasası ile başladı. 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkındırılmalarının Desteklenmesi Hakkındaki Yasa'nın bazı maddelerini değiştiren 4127 sayılı yasanın Meclis'e gönderilmesiyle ortalık ayağa kalktı. Zaten giderek yok olan ormanlarımızın yağmalanacağı yaklaşımlarını yetkililer duymazdan geldiler.

Gökova Termik Santralı, bilim adamlarına **"Çevreye zarar vermez"** diyen ısmarlama raporlar hazırlattırılarak tüm tepkilere ve yasalara karşın deneme üretimini sürdürdü. Edremit ve Bergama'da maden işletmek isteyen altın lobilerinin baskısıyla yönetmelikler değiştirildi.

Çöp vergileri, belediyelerce hiç ilgisiz yerlere harcandı. Çöpler, yine gelişigüzel, açık alanlara depolandı. Çöplerin patlayıp altında yurttaşların can vermesi bile ders olmadı.

Dünyaca ünlü sulak alanlarımız **"ölüme"** terk edildi. Çamaltı Tuzlası, Gediz Nehri'nin taşıdığı kirlilik, kontrolsüz doğa turizmi, İzmir Körfezi arıtma tesislerinin tuzlanın yakınlarına planlanmasıyla zor anlar yaşıyor. Marmara Gölü suları, ekolojik denge gözetilmeden sulama amacıyla kullanılarak tüketiliyor. Büyük Menderes Deltası su rejiminin bozulması ve aşırı kirliliği, bataklıkların tarım alanına çevrilmesiyle Bafa Gölü, B. Menderes'ten gelen kirlilikle, Akdeniz Bölgesi'ndeki Acıgöl kuraklıkla, Karataş Gölü akan suların barajlarla kesilmesiyle, Ereğli Sazlıkları göle akan tüm kaynakların barajlarla kesilmesi ve evsel, tarımsal atıklarla kirlenmesiyle, Karadeniz Bölgesi'nde Kızılırmak Deltası, DSİ'nin kurutma projeleri, orman kesimi ve ikinci konut yapılaşmasıyla karşı karşıya.

Denizlerimiz daha az mı sorunluydu?

Boğaz'da ve Marmara kıyılarındaki yazlıkların artık hükmü kalmadı. Buraları bitirenler, Ege ve Akdeniz'i tüketme **"savaşımı"** vermeyi geçen yıl da sürdürdü. Yetkililerin aklına Akdeniz geldiğinde yalnızca Akkuyu'ya kuracakları nükleer santralı hatırladılar. Yıl boyu **"Nasıl ihaleye çıkarız"**ın derdine düştüler.

Gözlerden ırak Karadeniz'de de durum vahimdi. Altıncılar yıl boyu Artvin ve yöresinde kuşatmalarını sürdürürken Karadeniz **"kıyametin yaşandığı yer"** oldu. Yıl boyunca Karadeniz'in kurtarılmasına yönelik çabalar yerine Sinop'a ikinci bir nükleer santralın kurulmasına kafa yoran yetkililer, kıyı şeridindeki kaymalar, seller, Çernobil patlamasından sonra doğanın nasıl etkilenmiş olabileceği sorunlarına pek zaman ayıramadılar. Doğal Hayatı Koruma Derneği (DHKD) 15 yeni kumul alan belirlerken yıllardır bilinen kumul alanlara yönelik tehditler sürdü. Konut yapımı, linyit ve kum çıkarımı nedeniyle İstanbul'daki kumul alanların önlem alınmaması durumunda 2000 yılında yok olacağı açıklandı.

Ormanların yeniden kazanımı ve erozyonun önlenmesi için TEMA'nın çabaları yoğunluk kazanırken Marmaris ve Kuşadası Dilek Yarımadası'nda binlerce dekar orman yanarak yok oldu.

Dünyaca ünlü Yeşilbarış örgütünün (Greenpeace) körfez kirliliği ve Gökova'da kurulu Kemerköy Termik Santralı'nın çalıştırılması ve Shell şirketinin Diyarbakır yöresindeki yeraltı sularını zehirlemesine yönelik eylemleri büyük yankılar uyandırdı. Yetkililer bu örgütün kirlilikle ilgili raporlarını incelemek yerine, aralarında Türk çevrecilerin de bulunduğu eylemcilerin yargılanmasına çaba harcadı.

Nükleer santrala, siyanürle altına karşı eylemler yıl boyunca sürdü. İstanbul'da haziran ayında gerçekleştirilen HABITAT II konferansıyla, 4-6 aralıkta Antalya-Belek'te yapılan 3. Çevre Şûrası yılın önemli çevre etkinlikleri arasındaydı. Akkuyu'ya nükleer santral kurulmasına karşı çıkanlar geçen yıla hayal kırıklığıyla başladılar. Yöre çevre örgütlerinin cennet olarak nitelenen Akkuyu'ya santral yapılması girişimlerinin durdurulması için açtıkları davayı, Adana 1. İdare Mahkemesi reddetti. 19 martta sonuçlanan davada, mahkeme kararında, ÇED raporunun eksikliğine dikkat çekildi ve yetkilileri uyaran görüşlere de yer verdi. Davayı açanlar Danıştay'a başvururken yörede eylemler de giderek yükseldi. 17 aralıkta Akkuyu, Resmi Gazete'de yayımlanan ilanla ihaleye açıldı. Nükleer karşıtları, güç birliği çağrısı yaptılar ve tüm gönüllü kuruluşların birlikte hareket etmesi kararı alındı. 28 aralıkta Ankara'da yapılan toplantıda 1997 yılı eylem takviminin anahatları belirlendi.

Eurogold adlı yabancı şirketin Bergama'nın Ovacık yöresinde siyanür kullanarak altın çıkarmaya yönelik girişimleriyle birlikte köylülerin buna karşı başkaldırısı yıl boyunca sürdü. Altın arama bölgesi, verimli tarım arazisi olmasına karşın yabancı şirket izin almayı başardı. Bergamalılar Danıştay'a başvurdu.

Altıncıların yörede ağaçları kesmelerine engel olan yurttaşlar 25 kasımda sağanak yağışa karşın büyük bir miting yaptılar. 16 köyün halkına partiler, kitle örgütleri destek verdi.

"Siyanürlü altına hayır", **"Bu ağaçları biz diktik, siz kesemezsiniz"**, **"Biz buradayız, devlet nerede"**, **"Yaşasın hayat"** pankartlarıyla yürüyen yurttaşlar altın değil, verimli topraklarını istediklerini söylediler. Duyan olmadı.

Danıştay, köylülerin avukatı **Senih Özay**'ın yürütmenin durdurulması başvurusunu ara kararıyla reddetti. Eurogold, Danıştay'ın konuyu esastan görüşmediğini gözardı ederek **"Bu iş bitti"** mesajı verdi.

Yalancılıkla suçladıkları Eurogold'a karşı 23 aralıkta çıplak eylem gerçekleştiren Bergamalılar 1997 yılında da **"altın savaşı"**nın süreceğini gösterdiler.

Çevre Bakanlığı'nın düzenlediği 3. Çevre Şûrası uzun yıllar dillerden düşmeyeceğe benziyordu. Çağrı metinlerindeki **"içki yasağı"** şûranın sanki damgası gibiydi. Gönüllü kuruluşların büyük çoğunluğunun şûraya çağrılmaması ve programda enerji ile nükleer santrallar konusunda hiç gündem maddesi bulunmaması büyük tepki topladı. Ancak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bir enerji şûrası toplama yaklaşımı ve tüm grupların çağrılacağını açıklaması, umut verici bir yaklaşım olarak değerlendirildi.

Yıl içinde gönüllüler Sınırsız Çevre Yolcuları adında yeni bir oluşum kurdular. Bu oluşumun partileşme sürecine gireceği yaklaşımları gruplar arasında tartışmalar neden oldu. Yıl boyunca çevreye saldırılara karşı yöre insiyatifleri, çevreci kuruluşlar başkaldırılarının yanı sıra hukuk savaşı da verdiler. Ancak kazanılan hukuk savaşımlarını bu kez hükümet uygulamamakta direndi. **"Yollar yürümekle aşınmaz"**dan **"Anayasayı bir kez delmekle bir şey olmaz"** yaklaşımına uzanan süreç, **"Mahkeme kararı da neymiş"**e gelip dayanıyordu.

Ortalığı kirliliğe boğan, tarımı yok eden, insanları hastalık sahibi yapan Yatağan, Yeniköy ve **Turgut Özal**'ın kefil olduğu Gökova'da kurulu Kemerköy santrallarının bu şartlarda çalıştırılamayacağına yönelik Aydın İdare Mahkemesi'nin aldığı karar, daha önce yalnızca Yatağan'la ilgili kararda **Çiller-Karayalçın** hükümetinin yaptığı gibi **Erbakan-Çiller** hükümetince uygulanmıyordu.

1996 yılı kültür ve tabiat varlıklarına yalnızca rant açısından bakan yağmacı gruplarla korumacı gruplar arasında büyük mücadeleye sahne oldu. İzmir 1 nolu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu, Türkiye çevre hareketi tarihine geçecek korumacı tavrıyla Çeşme Yarımadası'nın büyük çoğunluğunu birinci derecede arkeolojik ve doğal SİT ilan etti. Bazı belediye başkanları, milletvekilleri ve rantiye, bu korumacı karara karşı çıktılar. Benzer korumacı kararlar İstanbul'da da alındı, Refahlı belediyelerle yapsatçılar büyük tepki gösterdiler. Korumacı kararlar alan bazı kurul üyeleri görevlerinden alındı.

Hukuka uymayan yetkililer çevreye duyarlı insanları hukuka şikâyet ediyorlardı. 4 ekimde Gökova'ya çıkarma yapan Greenpeace ve Türk eylemcilerden oluşan 18 kişi mahkemeye verildi. 17 Aralık 1996'da Milas'ta yapılan duruşmada tüm eylemciler beraat etti.

Ormanlarını savunan Kurudere köylülerine destek verdiği için Bodrum Gönüllüleri sözcüsü **Saynur Gelendost** hakkında köylüleri suça teşvik ettiği gerekçesiyle dava açıldı. Kardak krizi sırasında **"Burası foklara aittir, silah giremez"** pankartı ile denize açılan Gelendost, **Noyan Özkan** ve **Gaye Cön** hakkında açılan dava da sürüyor.

Evet 1996 yılı boyunca doğamıza olmayacak saldırılarda bulunduk. Yaktık, kirlettik, talan ettik. Hukukun çevreden yana olduğu zamanlarda yetkililerin engeli **"imdada"** yetişti.

Çevreye duyarsızlığımız Avrupa'ya taştı. Hukuku bile görmezden gelen çevre düşmanlarına karşı bu yıl hukukun üstünlüğü yılı olacak.

Bakın doğa da uyarıyor. Bodrum'da yağmur sesi sele dönüşüyor. Sel dere yataklarındaki yapıları önünc katıp denize götürüyor, bendine sığmıyor.

Doğa, Bodrum'da yılın son uyarısını yapıyor. Ders almayanlara son ihtarı veriyor. Doğasına duyarlı tüm insanları yardıma çağırıyor.

1997 **"doğamıza yardım yılı"** olsun. **"Hukukun üstünlüğü"** deyip uymayanlara **"şamar"** yılı olsun. 1997 aynı acıları yaşamadığımız, 1998 de aynı şeyleri yazmadığımız bir yıl olsun...

1996'da tüm yurdu saran **"temiz toplum"** bağırışları çevre için de çınlasın.

ÜMİT OTAN

Dünyaca ünlü Yeşilbarış örgütünün (Greenpeace) körfez kirliliği ve Gökova'da kurulu Kemerköy Termik Santralı'nın çalıştırılması ve Shell şirketinin Diyarbakır yöresindeki yeraltı sularını zehirlemesine yönelik eylemleri büyük yankılar uyandırdı.

Saddam'ın ordusuyla Barzani güçlerine doestek vermesi üzerine ABD müdahele etti.

Eylül

● İstanbul Bağcılar'da meydana gelen trafik kazasında 14 kişi öldü, 35 kişi yaralandı. 1 Eylül

● TRT Genel Müdürü Tayfun Akgüner görevden alındı. 4 Eylül

● Söylemez kardeşler çetesine rüşvetle yardımcı oldukları öne sürülen İstanbul Emniyeti'nin eski üst düzey yetkililerinin de aralarında bulunduğu 10 kişi hakkında dava açıldı. 5 Eylül

● Adli yılın açılış töreninde, REFAHYOL hükümeti ve Demirel sert eleştirilere hedef oldu. 6 Eylül

● PKK'nin elinde tutulan rehin askerleri kurtarmak amacıyla K. Irak'taki örgüt kampına gittikleri gerekçesiyle gözaltına alınan İHD Başkanı Akın Birdal ve Mazlum-Der Başkan Yardımcısı İhsan Arslan serbest bırakıldı. 6 Eylül

● G. Doğu'da güvenlik güçlerinin gerçekleştirdiği operasyonda 26 PKK'li öldürüldü. 6 Eylül

● Türkiye'nin çeşitli yerlerinde meydana gelen sağanak yağışın faturası: 9 ölü. 7 Eylül

● Turizm Bakanlığı yeni düzenlemelere direnen kumarhanelere ağır yaptırımlar hazırlıyor. 8 Eylül

● Sıvas'ın Gürün ilçesi yakınlarında üç yolcu otobüsünün yarım saat içinde aynı şarampole yuvarlanması sonucu 15 kişi öldü, 97 kişi yaralandı. 9 Eylül

● İpekçi cinayeti ve Papa 2. Jean Paul suikastlarının kilit ismi, adı uyuşturucu ve silah kaçakçılığına da karışan ülkücü Oral Çelik, İsviçre'den Türkiye'ye iade edildi. 14 Eylül

● BİR-YAY, Akşam gazetesinin dağıtımını durdurdu. 16 Eylül

● Yurdun çeşitli yerlerinde meydana gelen trafik kazalarında 29 kişi öldü, 26 kişi yaralandı. 16 Eylül

● Adalet Bakanı Şevket Kazan, Ankara DGM'nin emniyete telefon dinleme yetkisi vermesiyle ilgili inceleme başlattı. 17 Eylül

● Başbakan Necmettin Erbakan ve Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller tarafından açıklanan 10 milyar dolarlık gelir getireceği öne sürülen kaynak **"hayali"** olarak değerlendirildi. 19 Eylül

● Diyarbakır ve ilçelerinde yaklaşık bir ay önce kaybolan 9 kişinin cesetleri birer gün arayla bölgenin çeşitli kesimlerindeki karayollarının kenarına bırakılmış olarak bulundu. 19 Eylül

● PKK, Elazığ'da Etibank işletmelerine saldırdı: 5 ölü. 22 Eylül

● Tevfik Ağansoy'un katilleri yakalandı. 23 Eylül

● Diyarbakır E Tipi Cezaevi'nde meydana gelen olaylarda 8 hükümlü öldü, 17 yaralı var. 24 Eylül

● Zeki Müren İzmir'de öldü. 24 Eylül

● Diyarbakır'da ölen hükümlülerin sayısının 10, yaralı hükümlü sayısının da 25 olduğu açıklandı. 26 Eylül

● Zeki Müren toprağa verildi. 27 Eylül

● Diyarbakır E Tipi Cezaevi'nde üç yönetici açığa alındı. 27 Eylül

● Diyarbakır Cezaevi'ndeki olayları ve MED TV'nin kapatılmasını protesto eden üç mahkûm Bayrampaşa Cezaevi'nde kendini yaktı. 28 Eylül

Ağustos

● Adalet Bakanı **Şevket Kazan,** cezaevlerindeki ölüm orucunda 12 kişinin ölmesinden, infaz koruma memurundan kendisine kadar herkesin sorumlu olduğunu söyledi. 1 Ağustos

● Batman'da sağlıksız çevre koşulları nedeniyle ortaya çıkan ishal salgınında 7 kişi hayatını kaybetti. 3 Ağustos

● Osmanlı Ordusu'nun Başkumandan Vekili **Enver Paşa'**nın naaşı, ölümünün 74. yılında Tacikistan'dan İstanbula getirilerek Hürriyet-i Ebediye Tepesi'nde toprağa verildi. 4 Ağustos

● Başbakan **Erbakan'**ın başkanlığında toplanan Yüksek Askeri Şura, terfi ve atamaları karara bağlarken, 29 subayın Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisinin kesilmesini kararlaştırdı. Orgeneral **Hikmet Köksal** Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na atandı. 30 general ve amiral ile 43 albay terfi etti. 49 general ve amiralin bekleme süresi uzatıldı. 37 general ve amiral emekliye ayrıldı. Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu 1. Ordu Komutanlığı'na getirildi. 4 Ağustos

● Hakkâri'nin Yüksekova ilçesi Mezarlık Mahallesi'nde bombalı otomobil patladı. PKK'nin intihar eyleminde kullanmak istediği otomobilin patlaması sonucu 2 militan ve çevrede oynayan bir çocuk öldü. 5 Ağustos

● Adana Küçükdikili beldesindeki bir eve düzenlenen operasyonda, ev sahibi **Ömer Bayram,** çocukları **Dilan, Berivan** ile **Rıdvan Altun** ve **Abdurrahman Sarı** öldü. Operasyon sırasında evden açılan ateş sonucu emniyet amiri **Nuri Kocabıyık** şehit oldu. 8 Ağustos

● Başbakan Erbakan, 250 kişilik bir heyetle 10 gün sürecek skandallarla dolu İran, Pakistan, Malezya, Singapur ve Endonezya'yı kapsayan Uzakdoğu gezisine başladı. 9 Ağustos

● Kıbrıs'ta kanlı gün. Rumlar Lefkoşa'nın Zopas ve Gazimagosa'nın Derinya sınır bölgesinde çevreyi ateşe vererek Türk askerleriyle BM Barış Gücü'nün kurduğu barikatları aşmaya çalıştılar. Bu sırada adaya Türkiye'den gönderilen ülkücüler Türk askerlerini yararak Rumlara taş ve sopalarla saldırdı. Çıkan çatışmada bir Rum genci ülkücüler tarafından öldürülürken 12'si Türk 30 kişi yaralandı. 11 Ağustos

● Türkiye ile İran arasında yaklaşık 2 katrilyonluk doğalgaz anlaşması imzalandı. Türkiye 23 yıllık dönem içinde İran'dan 23 milyar dolarlık doğalgaz ithal edecek. 12 Ağustos

● Cumhurbaşkanı **Demirel,** promosyona sınırlama getiren yasa ile Personel Yetki Yasası'nı anayasaya aykırı olduğu gerekçesi ile veto etti. 12 Ağustos

● Sıvas'ın Kangal ilçesi Demiriz Tren İstasyonu'na baskın düzenleyen PKK'liler, 6'sı demiryolu işçisi 8 kişiyi öldürdü. 13 Ağustos

● Kıbrıs'ta pazar günkü eylemde ölen Rum gencinin cenaze töreninden sonra Rumlar yeniden sınırı delme girişiminde bulundular. **Solomo Sipiru** adlı Rum genci sınırı geçtikten sonra Türk bayrağını indirmek için bayrak direğine tırmanırken, Türk askerlerinin ateş açması sonucu öldürüldü. 14 Ağustos

● Atatürk'ün manevi kişiliğine hakaret ettiği gerekçesiyle 1 yıl 6 ay hapis cezasına mahkûm olan eski İstanbul Bağımsız Milletvekili **Hasan Mezarcı'**ya verilen hapis cezası Yargıtay tarafından onaylandı. 14 Ağustos

● Irak'ta bulunan Milli Eğitim Bakanı **Sağlam** ile Adalet Bakanı **Kazan,** Irak Devlet Başkanı **Saddam Hüseyin** ile görüştü. 15 Ağustos

● Uzakdoğu gezisinin üçüncü durağı olan Singapur'da bulunan Başbakan Erbakan, dünya deniz ticaretinin önemli merkezi olarak kabul edilen Singapur limanının benzerini, Türkiye'de Akdeniz sahilinde yapmak istediğini bildirdi. 15 Ağustos

● Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin ile görüşerek yurda dönen Milli Eğitim Bakanı Sağlam ile Adalet Bakanı Kazan, iki ülke arasında 7 maddelik protokol imzalandığını söylediler. 16 Ağustos

● İstanbul Küçükköy'deki Tekel Satış Deposu'nu soyup 2 milyar lirayı alan biri kadın 4 kişi, kendilerine müdahale etmek isteyen 2 polisi şehit etti, 5 polis ve bir yurttaşı yaraladı. 18 Ağustos

● Adalet Bakanı Kazan'ın, **"Irak'taki cezaevlerinde iki cüz ezberleyenlerin cezası biraz indiriliyor. Kuran'ın yarısını ezberleyenler ise tahliye ediliyor. Bu örneği biz de araştıracağız"** sözleri tartışma yarattı. 19 Ağustos

● İstanbul Alibeyköy'de polisin bir eve düzenlediği operasyonda, DHKP-C üyesi oldukları iddia edilen **Senem Adalı** ve **Muhammet Kaya** öldürüldü. 20 Ağustos

● Mısır Havayolları'na ait Tutankamon isimli yolcu uçağı, Atatürk Havalimanı'na iniş yaparken pistten çıkarak karayolunda bir taksiye çarptı. Uçakta bulunan 16 yolcu yaralanırken 3 kişi de kalp krizi geçirdi. 21 Ağustos

● HADEP kongresinde Türk bayrağının indirilmesi olayıyla ilgili olarak 41 sanık hakkında dava açıldı. 23 Ağustos

● Unkapanı Köprüsü'nün Eminönü yakasındaki ayaklarına yerleştirilen tahrip gücü yüksek bombalar patlamayınca facianın eşiğinden dönüldü. 24 Ağustos

● Tuzla Organize Deri Sanayi Bölgesi'ndeki greve müdahale eden jandarma, 12 işçinin yaralanmasına neden oldu. 24 Ağustos

● RP Van Milletvekili **Fethullah Erbaş,** PKK'nin serbest bırakılacağını açıkladığı rehin askerleri teslim almak için askerlerin yakınları, İHD ve Mazlum-Der yöneticileri ile birlikte Kuzey Irak'a gitti. 24 Ağustos

● Polis operasyonunda öldürülen **Senem Adalı'**nın cenazesine katılmak isteyen 200'den fazla kişi gözaltına alındı. 25 Ağustos

● 3 bin deri işçisi, Tuzla'daki Kopuzlar Deri Grevi'ne destek olmak için üretimi durdurdu. Tunceli'de TİKKO örgütü üyesi **Hasan Geçkin, Hasan Batmaz** ve **Ayşe Eski** ölü olarak bulundu. Yetkililer, örgüt üyelerinin iç hesaplaşma nedeniyle öldürüldüğünü açıkladı. 26 Ağustos

● Ülkücü baba **Alaattin Çakıcı'**nın adamları Bebek'te ülkücü ve itirafçı Nurullah Tevfik Ağansoy'u öldürdü. Saldırıda, Çiller'in koruma polisi **Celal Babür,** Çakıcı'nın adamı **Recep Çiçek** ve **Gülçin Balaban** öldü, 5 kişi de yaralandı. 27 Ağustos

● Zorunlu tasarruf kesintilerinin kaldırılmasına ilişkin yasa tasarısı TBMM'de kabul edildi. 27 Ağustos

● Türk sinemasının **'anası' Aliye Rona,** beyin kanaması sonucu 75 yaşında hayata veda etti. 29 Ağustos

● **Mesut Yılmaz,** PKK ile temaslarda bulunan RP'li Erbaş için soruşturma açılmasının gerektiğini söyledi. 30 Ağustos

1996, uçak kazalarında rekor yıl

ANKARA (AA) - 1996 yılı, uçak kazaları açısından daha önceki yılların rekorunu kırdı. 1996 yılında meydana gelen 35 uçak faciasında 2 bin 187 kişi hayatını kaybetti. Bu rakam, 1995 yılında meydana gelen uçak kazalarının üç katı, 1994 yılındakilerin ise iki katı...

New York açıklarında, TWA Havayolları'na ait Boeing 747 tipi yolcu uçağının 17 temmuzda havada infilak ederek düşmesine yol açan sebepler hâlâ belirsizliğini koruyor.

Bu kazada 230 yolcu hayatını kaybetmişti. Bugüne kadar yapılan araştırmalar sonucunda, bomba, füze ya da teknik arıza olabileceğine ilişkin üç ihtimal ortaya atıldı. Kazanın üzerinden 5 ay geçmesine rağmen, olayla ilgili soruşturma hâlâ sürüyor.

Etiyopya Havayolları'na ait Boeing 767 tipi yolcu uçağını 23 kasımda kaçırma girişimi. trajik bir şekilde son buldu. Hava korsanlarınca kaçırılan uçakta yeterli yakıt bulunmaması sebebiyle uçak Komor Adaları açıklarında denize düştü ve 125 kişi hayatını kaybetti. Kazadan 50 yolcu ve mürettebat kurtuldu.

1996 yılının en kanlı uçak kazalarından biri de Suudi Arabistan Havayolları'na ait Boeing 747 yolcu uçağı ile Kazakistan Havayolları'na ait İlyuşin-76 tipi kargo uçağının Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi yakınlarında havada çarpışması sonucu meydana geldi.

Kazada 349 kişi hayatını kaybetti. Kazadan, Hindistan hava kontrol yetkilileri sorumlu tutuluyor.

Merkezi ABD'de bulunan Uçuş Emniyetini Sağlama Vakfı (Flight Safety Foundation) raporlarına göre de uçak kazalarının meydana geliş nedenleri insan ihmali, teknik yetersizlikler. Hava trafik kontrol uzmanlarının da uçak kazalarında önemli rol oynadıklarını belirten vakıf yetkilileri, **"Daha fazla uçak seferleri yapıldıkça, artan seferlere oranla uçak kazalarında da artış olacaktır. Fakat, uçak kazaları ne kadar artarsa artsın, yine en emniyetli yolculuk, uçak yolculuğu olarak görünüyor"** dediler.

Belli başlı diğer uçak kazaları, tarihleriyle şöyle sıralanıyor:

8 Ocak: Zaire'nin başkenti Kinşasa yakınlarındaki Ndolo Havaalanı'ndan kalkan, özel bir şirket tarafından kiralanan Antonov-32 tipi Rus kargo uçağı, havalandıktan kısa bir süre sonra Simbazikita yerleşim bölgesindeki pazar yerine düştü. Korkunç kaza, son 20 yıl içinde benzer şekilde meydana gelen kazaların en kanlısı olarak tarihe geçti. Olayda en az 300 kişi hayatını kaybetti. Havacılık yetkilileri, kazanın sebebini, Zaire'de küçük ve orta boy uçakların çalışma koşullarının gerekli standartlara uymamasına, malzeme ve eğitimli pilot konularındaki yetersizliğe bağladılar.

7 Şubat: Özel bir Türk havacılık şirketi olan Birgen Air'e ait Boeing 757 tipi bir yolcu uçağı Almanya'ya giderken, Dominik Cumhuriyeti'nin Puerto Plata limanı açıklarında denize düştü. Kazada 189 kişi hayatını kaybetti. Yapılan soruşturmada, kazanın, insan hatasının yanı sıra, uçaktaki teknik yetersizlikten kaynaklandığı sonucuna varıldı.

29 Şubat: Peru Havayolları'na ait Boeing 737 tipi yolcu uçağının Arequipa Havaalanı'na inişe geçmeden hemen önce yere çakılması üzerine 123 kişi hayatını kaybetti.

11 Mayıs: ABD havayolu şirketi Valujet'e ait DC-9 tipi bir yolcu uçağının havada infilak ederek Miami Havaalanı'nın batısında bulunan bataklık bir bölgeye düşmesi sonucu 110 kişi öldü. Kazanın, bagaj bölümünde bulunan oksijen tüplerinin patlaması sonucu meydana geldiği anlaşıldı.

29 Ağustos: Tupolev-154 tipi bir Rus uçağının Norveç'e ait Spitzberg Adası'ndaki bir dağa çakılması sonucu 141 kişi hayatını kaybetti.

2 Ekim: Peru Havayolları'na ait Boeing 757 tipi yolcu uçağının, başkent Lima'nın kuzeyinde denize düşmesi sonucu 70 kişi öldü. Kazanın, uçaktaki hız göstergelerinde meydana gelen arızadan kaynaklandığı belirtildi.

31 Ekim: Brezilya havayolları şirketi TAM'a ait Fokker-100 tipi yolcu uçağı, başkent Sao Paulo'daki yerleşim birimi üzerine düştü, 96'sı uçak yolcusu 101 kişi öldü.

7 Kasım: Nijerya Havayolları'na ait Boeing 727 tipi yolcu uçağı Lagos kentinin 85 kilometre açıklarında düştü, kazada 142 kişi hayatını kaybetti.

Kolombiya Havayolları'na ait bir kargo uçağı oyun oynayan çocukların üzerine düştü.

Birgen Air'e ait bir yolcu uçağı Atlas Okyanusu'na düştü.

Antonov-32 tipi Rus kargo uçağı, havalandıktan kısa bir süre sonra Simbazikita yerleşim bölgesindeki pazar yerine düştü. Korkunç kaza, son 20 yıl içinde benzer şekilde meydana gelen kazaların en kanlısı olarak tarihe geçti. Olayda en az 300 kişi hayatını kaybetti.

Yerlikaya 'yılın güreşçisi'

Türk güreşi oldukça başarılı bir dönemi geride bırakıyor. Son 5 yıldır büyük aşama gösterip hemen her Avrupa ve Dünya şampiyonasında birincilik kürsüsüne çıkan Türk güreşçiler 1996 yılında da aynı başarıyı yinelerlerken, bir Türk sporcunun Uluslararası Güreş Federasyonları Birliği (FILA) tarafından 'yılın güreşçisi' seçilmesi spor dünyasında yılın olayı olarak yorumlandı. 1996'nın olimpiyat yılına denk gelmesi nedeniyle dünya şampiyonasının yapılmadığı güreşte Türkiye ilk büyük başarısını Budapeşte'deki Avrupa Şampiyonası'nda yakaladı. Grekoromen stilde 57 kiloda **Şeref Eroğlu,** 74 kiloda **Nazmi Avluca** ve 82 kiloda **Hamza Yerlikaya** birincilik kürsüsüne çıktı. Serbestte ise beklenene altın madalya 130 kiloda **Mahmut Demir**'le geldi. Finale çıkan diğer Türk güreşçi **Harun Doğan** ise gümüşte kaldı. Avrupa Şampiyonası sonrası ise gözler olimpiyat oyunlarındaydı. Georgia eyaletindeki dev spor organizasyonunda grekoromenin altın çocuğu Hamza Yerlikaya, eleme turları dahil yaptığı 4 maçı da puan bile vermeden kazanıp olimpiyat şampiyonu olurken, otoritelerin dikkatini çekti. 62 kiloda **Mehmet Akif Pirim**'in tek yenilgiyle bronzda kalması güreş dünyasını üzdü. Oyunlarda Türkiye ikinci altınını ise serbestte takım kaptanı Mahmut Demir'le kazandı. 130 kilonun ünlü ismi Demir, rakiplerini teker teker yenerek altın madalyaya ulaşırken, uluslararası alanda da yeniden söz sahibi oldu. Evet bu sonuçlar Türk güreşinin 1996'daki başarısını gözler önüne seriyor. Ancak bu başarıda en büyük pay kuşkusuz ki Hamza Yerlikaya'nın.

Avrupa Şampiyonası'nda birinci olduktan sonra Atlanta'da rakiplerine tek puan vermeden kürsüye çıkan 21 yaşındaki Hamza Yerlikaya bu başarısı ile başkanlığını Yugoslav Milan Ercegan'ın yaptığı Uluslararası Güreş Federasyonları Birliği FILA tarafından yılın sporcusu seçildi. Yerlikaya'nın bu başarıyı asrın güreşçisi olarak gösterilen Ukraynalı Alexander Karalin'in önünde yakalaması ise dikkat çekici bir diğer nokta... Bu arada Hamza'nın tüm başarılarına karşın yaşadığı bir dram var ki ondan söz etmeden geçemeyeceğiz. 17 yaşından bu yana dünya minderlerinde boy gösteren Yerlikaya, güreşten kazandığı paranın tümünü kan kanserine yakalanan kardeşi Mikail Yerlikaya'nın tedavisine harcıyor.

Olimpiyatta kazandığı altın sonrası TV aracılığıyla kardeşine seslenen ve "Bu altın da senin için Mikail" diyen Hamza'nın hüzün dolu bu sesleri hâlâ tüm sporseverlerin kulaklarında yankılandı.

Milliler Avrupa Şampiyonası'nda

1996'da Türk futbolu bir 'ilk'e adını yazdırdı. Tarihinde ilk kez Avrupa Futbol Şampiyonası finallerinin vizesini alan (A) Milli Futbol Takımı, 'devler arenası' EURO 96'da mücadele eden 16 takımdan biri oldu. Ne var ki, ayyıldızlı ekip, büyük umutlarla gittiği İngiltere'den 'eleme' turunu sonuncu tamamlayıp dönerken, ne tek puan alabildi, ne de tek gol attı. Fatih Terim yönetiminde İsveç, İsviçre, Macaristan ve İzlanda'nın bulunduğu gruptan finale çıkan Türk milli takımı, büyük umutlarla gittiği Avrupa Şampiyonası finallerinde ilk maçını Hırvatistan'la oynadı. Maçın son dakikalarına başarılı bir görüntü çizen millilerbitime 5 dakika kala Vlaoviç'in golüne engel olamadılar ve saheden 1-0 yenik ayrıldılar. İkinci maçta Portekiz'e yine 1-0'lık sonuçla boyun eğen milliler, 3-0'lık Danimarka yenilgisiyle de adaya veda ettiler.

F.Bahçe şampiyon, Cim-Bom kupayı

1995-96 sezonu'nda Türkiye Birinci Futbol Ligi Şampiyonluğunu Fenerbahçe kazandı. Trabzonspor'la girdiği amansız yarıştan galip çıkan Sarı-Lacivertliler tarihlerinde 13. kez mutlu sona ulaştılar. Futboldaki ikinci kupa ise Galatasaray'ın oldu. Beşiktaş, Samsun ve finalde de Fenerbahçe'ye üstünlük sağlayan Sarı-Kırmızılılar, Türkiye Kupası'nı müzelerine taşıdılar.

Avrupa'da başarı geldi

Türk takımları 1996 yılında Avrupa kupalarında başarılı sonuçlar aldılar. Fenerbahçe, Şampiyonlar Ligi'ne kalıp, M.United, Juventus ve Rapid Wien'in arasında çeyrek finali kıl payı kaçırırken, UEFA Kupası'nda Beşiktaş 3., Trabzonspor ise 2. tura çıktı.

Kupa Galipleri Kupası'nda ise Galatasaray, geçen yılın şampiyonu Paris Saint Germain'i 4-2 yenmesine karşın turu geçemedi ve ilk 16'da Avrupa defterini kapadı.

Halterde iki olimpiyat altını

Türk halteri 1996 yılında da iki sporcunun Halil Mutlu ve Naim Süleymanoğlu'nun omuzlarında yükseldi. Naim Süleymanoğlu'nun 1986 yılında Bulgaristan'dan iltica etmesiyle tırmanışa geçen ve çoğunluğunu göçmen sporcuların oluşturduğu bir ekiple Avrupa ve Dünya şampiyonalarında varlığını hissettiren Türkiye, geride kalan 1996 yılında yine bu isimlerle podyumlarda boy gösterdi. Naim Süleymanoğlu'nun kilo sorunu nedeniyle, son anda yarışma dışı kaldığı Norveç'teki Avrupa Şampiyonası'nda küçük dev adam Halil Mutlu, silkme, koparma ve toplamdaki başarısıyla altın madalyaya ulaştı. Büyük umut Hafız Süleymanoğlu'nun sıfır çektiği şampiyonada 91 kiloda Sunay Bulut koparmada birinci, silkmede ikinci ve toplamda birinci olup Türkiye'ye ikinci altın madalyayı getirdi. Ayrıca Mücahit Yağcı ikinci, Ergun Batmaz ve Dursun Sevinç de üçüncü oldu. Altanta Yaz Olimpiyat Oyunları'nda ise Türkiye halterde iki altın madalya birden kazandı. Olimpiyat rekoru kıran 54 kilo halterci Halil Mutlu, Çinli sporcuların önünde altına ulaştı. 64 kiloda yarışan ve asrın haltercisi olarak gösterilen Naim Süleymanoğlu, ezeli rakibi Yunan Leonidis'le giriştiği amansız mücadeleden altın madalyayı rekorla çıkarırken üst üste 3. kez olimpiyat şampiyonu olan ilk Türk sporcu unvanını yakaladı.Ancak diğer sıkletlerde Türk halterciler ses getiremedi.

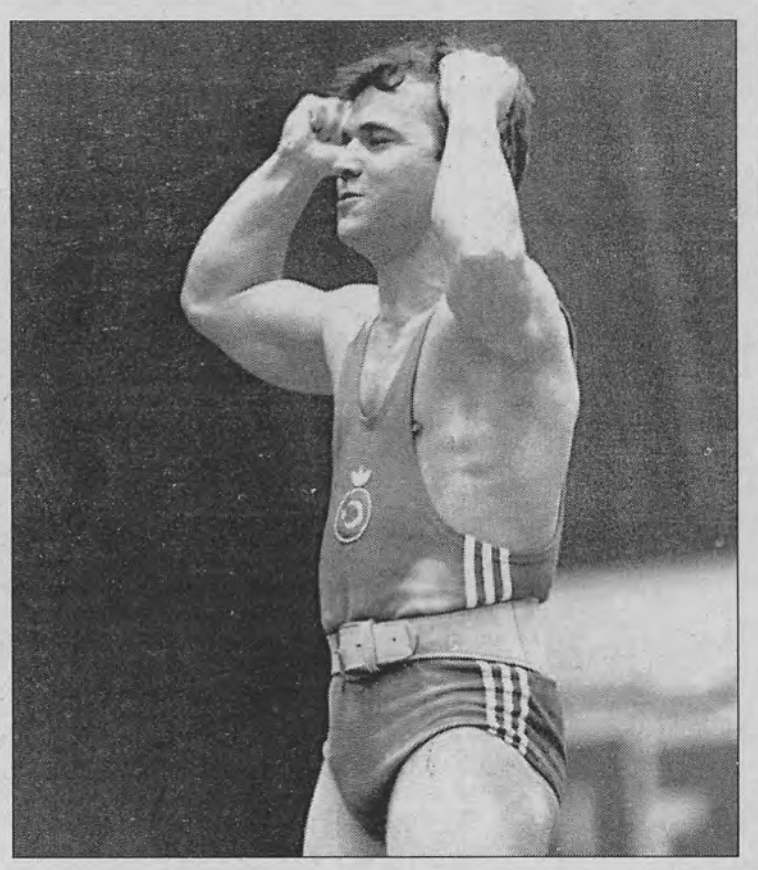

Basketbolda Efes tadı

Türk basketbolu 1996 yılında Efes Pilsen'le ses getirdi. Koraç Kupası Şampiyonluğu'na ulaşan Lacivert-Beyazlılar Avrupa Kupası'nı müzesine taşıyan ilk Türk takımı olma unvanını da elde ettiler. Lacivert - Beyazlılar, finalde diğer bir İtalyan ekibi Stefanel Milano'ya 76 - 68 ve 70- 77'lik skorla üstünlük sağlayarak Türkiye'ye takım sporlarındaki ilk Avrupa şampiyonluğunu kazandırdı. Basketbol (A) Milli Takımımız 25 Haziran 1997 - 6 Temmuz 1997 tarihleri arasında İspanya'nın Barcelona kentinde oynanacak 30. Avrupa Şampiyonası finallerine katılma mücadelesini D grubunda Hırvatistan, Ukrayna, Bulgaristan, Hollanda ve Romanya'nın arasında vermektedir. Milli takımımız bu grupta oynadığı maçlar sonunda ilk yarıyı 9 puanla lider olarak bitirdi.

Ekim

● İçişleri Bakanı **Mehmet Ağar**, Başbakan **Necmettin Erbakan**'ın Libya, Mısır ve Nijerya'yı kapsayan gezisi ile ilgili kararnameyi imzalamayacağını belirterek istifayı göze aldığını söyledi. 1 Ekim

● Diyarbakır'ın Hantepe Köyü'ne baskın düzenleyen PKK'liler 4 öğretmeni öldürdüler. Kralkızı Barajı ve bir taşocağında görevli 3 kişiyi öldüren PKK'liler, Elazığ'ın Maden ilçesinde bir polis otosu ve kahvehaneye saldırarak 2 kişiyi öldürdü, 6'sı polis 17 kişiyi de yaraladı. 1 Ekim

● Milli Eğitim Bakanlığı, meslek lisesi öğrencilerinin genel liselere geçişlerini yalnızca birinci sınıfla sınırlandırırken imamhatip liselerine ara sınıflarda da geçiş olanağı getirdi. 1 Ekim

● Başbakan Erbakan, Afrika gezisinin ilk durağı olan Mısır'a gitti. Karşılama töreninde Kahire Havaalanı'nda Türk bayrağının göndere çekilmeyişi tartışmalara yol açtı. 2 Ekim

● Adalet Bakanlığı'nın, **"staja türbanla geldikleri"** gerekçesiyle haklarında hazırlanan olumsuz raporları gizleyerek Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nu yanıltması sonucu yargıda görev almaları sağlanan **Emine Uçar**, Ceylanpınar Hâkimliği'ne, **Hülya Gerçeker** de Yeşilyurt Hakimliği'ne atandılar. 2 Ekim

● Yargıtay 9'uncu Ceza Dairesi, 37 kişinin ölümüyle sonuçlanan Sıvas katliamının 124 sanıklı davasında Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin kararını oybirliği ile bozarak 42 sanığın idam, 39 sanığın da 15 yıla kadar hapis cezası istemiyle yargılanmasına karar verdi. 3 Ekim

● Dışişleri Bakanı **Tansu Çiller**, Türkiye'nin Kuzey Irak'ta güvenlik kuşağı ya da tampon bölge olarak da adlandırılan **"Geçici tehlikeli bölge"** uygulamasına başlandığını resmen açıkladı. 3 Ekim

● Diyarbakır Cezaevi'nde 10 kişinin ölümüyle sonuçlanan olayları kınamak ve Adalet Bakanı **Şevket Kazan**'ın 13 eylül tarihli genelgesinde yer alan kısıtlamaları protesto amacıyla Erzurum Cezaevi'nde bulunan 77 siyasi tutuklu süresiz açlık grevine başladı. 3 Ekim

● Erbakan Mısır'dan ayrılırken gelişinde olduğu gibi havaalanına Türk bayrağı çekilmedi. 4 Ekim

● Diyarbakır Cezaevi'ndeki olayları protesto amacıyla Konya, Kayseri, Nevşehir, Bayrampaşa ve Ümraniye cezaevlerinde de protesto eylemleri başladı. 4 Ekim

● Uluslararası Greenpeace örgütü üyeleri, mahkeme kararına karşın çalıştırılmasını protesto etmek amacıyla Gökova Termik Santralı'nı işgal ettiler. 4 Ekim

● Diyarbakır Cezaevi'nde meydana gelen olayları protesto amacıyla açlık grevine başlayan Çanakkale Cezaevi'nde uzlaşma sağlandı. 5 Ekim

● Güney Afrikalı bir subay, eski İsveç Başbakanı **Olof Palme**'nin öldürülmesi projesinde tetikçiliği halen Türkiye'de yaşamakta olan bir Türk'ün yaptığını söyledi. 5 Ekim

● HADEP İl Örgütü'nün Taksim'de düzenlediği cezaevi olayları ve faili meçhul cinayetleri protesto gösterisinde yaklaşık 1000 kişilik grup polisle çatıştı. Olayda 100 kişi gözaltına alındı. 5 Ekim

● Türkiye-Libya görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. Ortak bildiride, **"Taraflar, terörün her türünü kınadıklarını ve terörle mücadelede ayrım yapılması metodunu reddettiklerini teyit etmişlerdir"** denildi. Erbakan, Türk müteahhitlerinin Libya'dan alacaklarının hepsinin nakit olarak ödeneceğini bildirdi. 7 Ekim

● **Doğu Perinçek "Çiller Raporunu"** TBMM Başkanı **Mustafa Kalemli**'ye sundu. 7 Ekim

● Sakız adası yakınlarında Yunan uçaklarıyla karşılaşan 6 Türk savaş uçağından bir F-16 denize düştü. 8 Ekim

● Farklı siyasi görüş ve mesleklere sahip çok sayıda tanınmış kişilerin de aralarında bulunduğu bir grup gönüllü, **"Barış İçin 1 Milyon İmza"** kampanyasını başlattı. 8 Ekim

● Yeraltı dünyasının tanınmış isimlerinden **Hacı Nafi Çapan**, Yeşilköy'de uğradığı silahlı saldırı sonucu ağır yaralandı. 10 Ekim

● Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığı, HADEP kongresinde Türk bayrağını indirip PKK'nin bayrağını ve **Abdullah Öcalan**'ın posterini astığı gerekçesiyle **Faysal Akcan** hakkında idam istemiyle dava açtı. 11 Ekim

● Halkbank'ın, Çiller'in bankacısı **Cıngıllıoğlu**'na 6 trilyon TL kredi verdiği ortaya çıktı. 14 Ekim

● Uğradığı silahlı saldırı sonucu ağır yaralanan uyuşturucu mafyasının tanınmış isimlerinden Mehmet Nafi Çapan hayatını kaybetti. 14 Ekim

● Ankara 1 No'lu DGM, 1991 genel seçimleri öncesindeki konuşmalarında **"bölücülük propagandası"** yaptığı gerekçesi ile İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek'i 1 yıl 2 ay hapis, 116 milyon 666 bin lira ağır para cezasına mahkûm etti. 15 Ekim

● Tekerlekli sandalyesinin borusuna eroin gizlediği gerekçesiyle gözaltına alınan Haklar ve Özgürlükler Platformu Dönem Sözcüsü ve Marmara TİYAD üyesi **Oya Gökbayrak**'ın avukatları ve görgü tanıkları eroini polisin yerleştirdiğini iddia etti. 16 Ekim

● DYP İzmir Milletvekili **Gencay Gürün** partisinden istifa etti. 16 Ekim

● PKK'nin yayın organı MED TV'ye program yaptığı ve PKK lideri Abdullah Öcalan'a yönelik suikast girişimini kınadığı gerekçesiyle ifadesi alınan sanatçı **Şanar Yurdatapan**, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce tutuklanarak cezaevine konuldu. 17 Ekim

● Trafik suçlarında ceza artışını öngören, adam öldürme suçunu işleyenler ile çek-senet usulsüzlükleri yapanlara da sürücü belgesi vizesi veren trafik yasa tasarısı TBMM'de kabul edildi. 17 Ekim

● İstanbul Emniyet Müdürlüğü Narkotik Şubesi'nce gözaltına alınan Oya Gökbayrak, tutuklandı. 17 Ekim

● Özellikle çocuklara yönelik yazı ve kitaplarıyla tanınan gazeteci-yazar **Kemalettin Tuğcu**, 94 yaşında İstanbul'da hayata gözlerini yumdu. 18 Ekim

● Gözaltında öldürülen Evrensel gazetesi muhabiri **Metin Göktepe**'nin katil zanlılarının yargılanmasına Aydın'da başlandı. 18 Ekim

● Yargıtay 8. Ceza Dairesi, yazar **Yaşar Kemal** hakkında, bir yazısında **"halkı kin ve düşmanlığa açıkça tahrik ettiği"** gerekçesiyle İstanbul 2 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce verilen 20 aylık hapis cezasını onadı. 18 Ekim

● Baro seçimlerini İstanbul'da Çağdaş Avukatlar Grubu'ndan **Yücel Sayman**, Ankara'da Demokratik Sol Grubu'ndan **Ünsal Toker**, İzmir'de de Çağdaş Avukatlar Grubu'ndan **Çetin Turan** kazandı. 20 Ekim

● Aczmendilerin Nur mevlidinde yaptıkları gösteride 113 Aczmendi gözaltına alındı. 20 Ekim

● İstanbul Esenler'de bir eve baskın düzenleyen maskeli 4 kişi evde bulunan 2'si çocuk, 5'i kadın 10 kişiyi öldürdü. 20 Ekim

● Ankara 4'üncü İdare Mahkemesi, idareyi, suikast sonucu öldürülen **Uğur Mumcu**'nun eşi **Güldal Mumcu**'ya 25, çocukları **Özgür** ve **Özge** için de 15 milyar olmak üzere toplam 40 milyar lira maddi tazminat ödemeye mahkûm etti. 21 Ekim

● Ankara Askeri Cezaevi'nde tutuklu bulunan İzmir Savaş Karşıtları Derneği Başkanı **Osman Murat Ülke**, cezaevinde tek tip elbise uygulamasını protesto amacıyla süresiz açlık grevine girdi. 21 Ekim

● İsveç'te bulunan Kenne Fant Konuşma ve Fikir Özgürlüğü Vakfı, 1996-1997 yılı Söz Özgürlüğü Ödülü'nü yazar Yaşar Kemal'e verdi. 23 Ekim

● Koç Holding'in kurucusu ünlü işadamı **Vehbi Koç**'un naaşı çalındı. 24 Ekim

● Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesi, Gümüşhane Barosu Başkanı **Ali Günday**'ı öldürmek suçundan yargılanan **İzzet Kıraç**'ı ömür boyu hapis cezasına çarptırdı. 24 Ekim

● Avrupa Birliği, Ankara'nın insan hakları, demokratikleşme, Kürt sorunu ve Kıbrıs konularındaki sözlerini tutmaması nedeniyle gümrük birliği çerçevesinde Türkiye'ye verilecek 53 milyon ECU'lük (yaklaşık 420 milyar lira) AB Özel Yardımı'nın askıda kalmasını kararlaştırdı. 24 Ekim

● DYP Manisa Milletvekili Ayseli Göksoy, istifa etti. 24 Ekim

● Bedelsiz oto kararnamesi, çeşitli değişikliklerin yapılmasının ardından Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından onaylandı. 24 Ekim

● Adana'da Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü'ne hamile kılığına giren **Leyla Kaplan**'ın bombalı saldırısı sonucu 3 polis şehit oldu, 1 yurttaş öldü, 11 kişi de yaralandı. 25 Ekim

● İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde türbanlı öğrencilere destek eylemi yapan şeriatçı öğrencilerin sol görüşlü öğrencilere demir çubuk ve sopalarla saldırması sonucu 11 öğrenci yaralandı, 20 kişi gözaltına alındı. 25 Ekim

● Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Demokratik Barış Hareketi'nin programının anayasaya ve Siyasi Partiler Yasası'na aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'nce kapatılması istemiyle dava açtı. 25 Ekim

● Uluslararası Af Örgütü'ne üye 20 kayıp yakını Cumartesi Anneleri'ne destek vererek eyleme katıldı. 26 Ekim

● Eski Cumhurbaşkanı **Turgut Özal**'ın kızı **Zeynep Özal**'ın birçok pis işe karıştığını öne süren Zeynep Özal'ın eski eşi **Adnan Güngör**, Zeynep Özal'ın **Uğur Çakıcı**'nın öldürülmesine de neden olduğunu iddia etti. 26 Ekim

● Yeni Trafik Kanunu, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Trafik kurallarını ihlal edenlere, 1 milyon 800 bin lira ile 108 milyon lira arasında para cezası verilecek. 27 Ekim

● TBMM'deki ilaç ve tedavi yolsuzluklarına tepki göstererek istifa eden Meclis Doktoru **Levent Burak Yıldız**; TBMM'nin, yolsuzluk savlarına duyarsız kaldığını söyledi. 27 Ekim

● Adnan Güngör'den sonra avukatı **Muhiddin Yüzüak** da Zeynep Özal'ı suçlayarak eski Emlakbank Genel Müdürü **Engin Civan**'ın vurulmasına neden olduğunu söyledi. 27 Ekim

● Şeriatçı örgüt İBDA-C, Gebze Atatürkçü Düşünce Derneği'ne bombalı saldırı düzenledi. 27 Ekim

● Diyarbakır'da bombalı saldırı girişimi önlendi. Cumhuriyet Bayramı törenleri sırasında intihar eylemi düzenlemek isteyen bölücü terörist yakalandı. 28 Ekim

● Uluslararası İnsan Hakları Ligası tarafından verilen Carl Van Ossietzky Madalyası, Cumartesi Anneleri'ne verildi. 30 Ekim

● Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu, öğretim elemanlarının uyarılarına karşın derslere başörtüsüyle girmekte ısrar eden bir öğrenciye kınama cezasının kaldırılmasına ilişkin Danıştay 8'inci Dairesi'nin kararını bozdu. 30 Ekim

Meksika dünyanın en güçlü uyuşturucu kaçakçısı olarak bilinen Juan Garcia Abrego'yu ABD'ye iade etti.

Kasım

● İçinde eski İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı **Hüseyin Kocadağ**, 18 yıldır aranan **Abdullah Çatlı**, Milletvekili **Sedat Bucak**'ın bulunduğu otomobil Susurluk'ta kamyona çarptı. Kocadağ, Çatlı ve **Gonca Us** isimli bir kadın olay yerinde öldü. Bucak yaralı. 3 Kasım

● 1 il, 1 ilçe ve 10 beldede yerel ara seçimler yapıldı. 7 yerde DYP, 3 yerde RP, 1 yerde ANAP, 1 yerde de CHP kazandı. 3 Kasım

● Aydın (E) Tipi Cezaevi'nde, bir grup tutuklu ve hükümlünün başlattığı ölüm orucu 43. gününü tamamlarken sağlık durumları ağırlaşan 3 tutuklu ve hükümlünün Aydın Devlet Hastanesi'ne kaldırıldıkları bildirildi. 5 Kasım

● YÖK'ün 15. yıldönömünü protesto eden öğrenciler polisin sert müdahalesiyle karşılaştı. İstanbul, Ankara, İzmir başta olmak üzere gösterilerde 800 öğrenci gözaltına alındı. 6 Kasım

● **"Söylemez Çetesi"** olayına adları karıştıkları ve ordu malını zimmetlerine geçirdikleri iddiasıyla yargılanan bir astsubay başçavuş ile bir üsteğmen 3'er yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. 6 Kasım

● DSP Zonguldak Milletvekili **Mümtaz Soysal**, grup başkanvekilliği görevinden çekildi. 7 Kasım

● Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**, Susurluk'ta meydana gelen trafik kazası olayının sınırları içinde değerlendirilmesi gerektiğini belirterek **"Bu çok vahim hadisedir ama nereye kadar gidiyorsa, oraya kadar götürün ve yargılarınızda acımasız olun. Ama bundan Türkiye için bir yargı çıkarmayın, ülkeye inancınızı kaybetmeyin"** dedi. 7 Kasım

● Marmaris'te ölüm timi yakalandı. Hedefleri **Evren** ve **Güreş** idi. 7 Kasım

● Sigara yasağı yasalaştı. 7 Kasım

● İçişleri Bakanı **Mehmet Ağar**, görevinden istifa etti. İçişleri Bakanlığı'na DYP İstanbul Milletvekili **Meral Akşener** atandı. Meral Akşener, cumhurbaşkanı onayından sonra cumhuriyet tarihinin ilk kadın İçişleri Bakanı oldu. 8 Kasım

● CHP Genel Başkanı **Deniz Baykal**'a yönelik suikast girişimi hazırlığı ortaya çıkarıldı. 8 Kasım

● Anıtkabir'i 1 milyon kişi ziyaret etti. 10 Kasım

● Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, üçüncü şans oyunu **"sayısal loto"**yu başlattı. 11 Kasım

● Mehmet Ağar, İçişleri Bakanlığı görevini Meral Akşener'e teslim etti. 11 Kasım

● Ege'de helikopter düştü. Üç şehit, bir kayıp var. 12 Kasım

● Siyasi parti temsilcilerinin, **"devlet-mafya-polis"** iddialarının araştırılması için verdikleri **"Meclis araştırması açılması"** önergesi, TBMM Genel Kurulu'nda oybirliği ile kabul edildi. 12 Kasım

● Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine İlişkin Kanun Tasarısı TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilerek yasalaştı. 13 Kasım

● Faili meçhul cinayete kurban giden Kürt avukat **Medet Serhat**'ın eşi, tetiği **Tevfik Ağansoy**'un çektiğini öne sürdü. 14 Kasım

● Sedat Bucak, tedavi gördüğü İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nden gece saat 03.00 sıralarında gizlice taburcu edildi. 15 Kasım

● Ankara Valisi **Erdoğan Şahinoğlu** başkanlığında, esnaf ve fırıncı odaları temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda, Ankara'da ekmeğin 20 kasımdan itibaren 15 bin liradan satılması kararlaştırıldı. 15 Kasım

● ÖDP'nin temiz toplum kampanyası çerçevesinde Susurluk olayının ortaya çıkmasına neden olan kamyon şoförüne plaket verilmesi kararlaştırıldı. 16 Kasım

● Laleli'de Hotel Tozbey'de çıkan yangında 18 turist öldü.

● Gazeteci **Ceyhan Gür,** trafik kazasında öldü. 17 Kasım

● Sedat Bucak'ın vekili **Rıfkı Özkaya**, Bucak'la ilgili basında çıkan haberleri biriktirdiğini söyleyerek **"Hepsi teker teker infaz edilecek"** dedi. 18 Kasım

● DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak, HBB televizyonunda yapılan röportajda, Kocadağ'ın, Çatlı'yı **"Mehmet Özbay"** kimliğiyle tanıdığını açıkladı. 22 Kasım

● ANAP, yurt çapında **"Temiz Toplum"** imza kampanyası başlattı. 22 Kasım

● **Mesut Yılmaz**'a Macaristan'ın, başkenti Budapeşte'de otel lobisinde yumruklu saldırı yapıldı. Saldırgan olay yerinden kaçtı. 24 Kasım

● TEDAŞ ihaleleri konusunda oluşturulan TBMM Soruşturma Komisyonu, eski Başbakan **Tansu Çiller**'in Yüce Divan'a sevkine gerek olmadığına karar verdi. 25 Kasım

● Yılmaz'a saldırıyı üstlenen **Veysel Özerdem**: Devletin onuru için yaptım. 25 Kasım

● Meclis, basına sansürü tartıştı. 26 Kasım

● Katliam sanığı Çatlı'yı savunan Çiller, **"Bu millet uğruna, ülke uğruna kurşun atan da yiyen de bizim için saygıyla anılır. Onlar şereflidirler"** dedi. 26 Kasım

● ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz çalışma ofisinde dinleme cihazı bulunduğunu belirtirken **"Beni devlet dinliyor"** dedi. 27 Kasım

● RP Karaman Milletvekili **Zeki Ünal**, TBBM Komisyonu'nda öpüşme yasağı isteyerek öpüşen turistlerin ahlakı bozduğunu söyledi. 27 Kasım

● Başbakan Yardımcısı Çiller, TOFAŞ soruşturmasında ortağının oylarıyla aklandı. 28 Kasım

● Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, THK'nin kurban derilerini toplamaya tek yetkili kurum olduğunu karar verdi. 29 Kasım

Peru'nun başkenti Lima'da Japon Başkonsolosluğunu basan gerillalar 450 kişiyi rehin aldı. Gerillalar liderlerinin serbest bırakılmasını istedi.

Aralık

● İstanbul 3. İdare Mahkemesi, Kültür Bakanlığı'nın Mimarlar Odası İstanbul Şubesi'nin mallarına el konulmasıyla ilgili idari işleminde yürütmeyi durdurma kararı aldı. 1 Aralık

● TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Diyarbakır Cezaevi'nde 10 kişinin ölümüyle sonuçlanan olayların sorumlusunun, olaya müdahale eden 30 asker ve 38 polis olduğunu belirledi. 2 Aralık

● İstanbul Emniyet Müdürü **Kemal Yazıcıoğlu**'nun yeğeninin, **Abdullah Çatlı**'nın ekibinde olduğu belirlendi. 2 Aralık

● Ankara DGM Başsavcılığı, kapatılan DEP'in eski milletvekilleri Sever, Uyanık ve Demir hakkında **"yasadışı bölücü silahlı çete PKK'ye yardım"** , Zilan hakkında ise **"bölücülük propagandası"** suçlarından dava açtı. 2 Aralık

● DYP Şanlıurfa Milletvekili **Sedat Bucak**, Susurluk kazasıyla açığa çıkan devlet-mafya- aşiret bağlantısıyla ilgili DGM'de ifade verdi. 4 Aralık

● İstanbul Emniyet Müdürü **Kemal Yazıcıoğlu**, DYP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı **Tansu Çiller**'in girişimiyle İçişleri Bakanı **Meral Akşener** tarafından görevden alındı. 5 Aralık

● Ankara DGM Başsavcılığı, RP'nin şeriat bağlantıları olduğu iddiasıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na partinin kapatılması istemiyle suç duyurusunda bulundu. 6 Aralık

● SSK'nin 2 bin 500 kişilik kadro için açtığı sınava 88 bin 200 işsiz aday başvurdu. Yükseliş Koleji'nde yapılan sınavlar 3 gün sürdü. 6 Aralık

● ANAP'ın, milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması ile ilgili **"Temiz Toplum, Temiz Siyaset"** kampanyasında toplanan imza sayısı 10 milyona ulaştı. 7 Aralık

● Eski İçişleri Bakanı **Mehmet Ağar**'a Elazığ'daki seçim kampanyası sırasında **Abdullah Çatlı, Nihat Akgün,Necdet Ulucan** ve **Fevzi Öz**'ün destek verdiği öne sürüldü. 8 Aralık

● Ankara DGM Savcılığı, RP'li Adalet Bakanı **Şevket Kazan**'ın Kahire El-Ezher Üniversitesi'ne imam-hatip lisesi mezunlarını kaydettirerek şeriatçı yetiştirilmesinde öncülük ettiği gerekçesiyle yargılanmasını isteyeceği belirlendi. 8 Aralık

● PKK'nin aylardır rehin tuttuğu 6 asker, RP'li **Fethullah Erbaş**, İHD Genel Başkanı **Akın Birdal** ve Mazlum-Der İzmir Şube Başkanı **Halit Çelik**'ten oluşan 10 kişilik bir heyetin PKK ile imzaladığı anlaşmayla serbest bırakıldı. 8 Aralık

● Yüksek Askeri Şûra kararıyla TSK'den 69 şeriatçı subay ve astsubay uzaklaştırıldı. 10 Aralık

● **Ömer Lütfü Topal** cinayetinin tetikçileri, **Özer Çiller** ve **Mehmet Ağar**'ın vur emrini bildiklerini söyledi. 10 Aralık

● Birleşmiş Milletler'in Irak'a 6 yıldır uyguladığı petrol ambargosu kısmen kaldırıldı. Kerkük-Yumurtalık hattından petrol akmaya başladı. 10 Aralık

● Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü ve Fransa Vakfı, İnsan Hakları Günü'nde Sakarya Cezaevi'nde bulunan düşünce suçlusu gazeteci **Işık Yurtçu**'ya **"1996 Gazetecilik Ödülü"** verdi. 10 Aralık

● Abdullah Çatlı'nın emniyette uzman olarak görev aldığına ilişkin belgedeki imzanın Ağar'a ait olduğu Jandarma Genel Komutanlığı raporuyla belirlendi. 11 Aralık

● Anayasa Mahkemesi, kamu taşınmazlarının satışını öngören yasayı iptal etti. 12 Aralık

● Ömer Lütfü Topal cinayetinde kullanılan silahtaki parmak izlerinin Abdullah Çatlı'ya ait olduğu belirlendi. 13 Aralık

● Adalet Bakanlığı, eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ın dokunulmazlığının kaldırılması istemiyle gönderilen fezlekeyi, **"dosyada eksiklikler bulunduğu"** gerekçesiyle iade etti. 13 Aralık

● KESK'in Ankara'da düzenlediği mitingde polis uyarı ateşi açtı, cop kullandı. Olayda çok sayıda kişi yaralandı, 100 kişi gözaltına alındı. 14 Aralık

● Mehmet Ağar'ın dokunulmazlığının kaldırılması için fezleke hazırlayan Ankara Cumhuriyet Savcısı **Nihat Arttıran**, fezlekenin yeniden hazırlanması görevinin başsavcıya verilmesi kararına tepki göstererek soruşturmayı yürütme görevinden çekildi. 16 Aralık

● 95 sanıklı 1 Mayıs davası, 7.5 ay sonra başladı. 16 Aralık

● Kerkük-Ceyhan petrol boru hattı 6 yıllık Irak ambargosunun ardından yeniden açıldı. 16 Aralık

● ABD'de yayımlanan TIME dergisi, Susurluk skandalını, dünyanın 10 büyük skandalı arasında gösterdi. 17 Aralık

● Başbakan Yardımcısı **Tansu Çiller**, kumarhanelerin kapatılacağını açıkladı. Gazinocular karara karşı çıktı. 17 Aralık

● İran Cumhurbaşkanı **Haşimi Rafsancani**, resmi Türkiye ziyaretine kalabalık bir heyetle başladı. 18 Aralık

● Meclis'te grubu bulunan siyasi parti liderlerinin Cumhurbaşkanı **Süleyman Demirel**'le gerçekleştirdikleri Susurluk skandalıyla ilgili Çankaya zirvesi uyuşmazlıkla sonuçlandı. 22 Aralık

● DİSK, İzmit'te **"Özgürlükçü Demokratik Türkiye"** mitingi düzenledi. 22 Aralık

Mars'ta mikrobiyolojik yaşam izleri

ABD'de bilimsel kuruluşlar 1996 yılını, bilimsel araştırmalar açısından 20. yüzyılın en önemli yılı olarak değerlendirirken ünlü Discover dergisi, '96 yılının son sayısını, bu yılın en ünlü 100 bilimsel konusuna ayırdı. Dergide yer alan bilimsel konular içinde, yıllardır üzerinde düşünülen Bering Boğazı gerçeğinin sonuca ulaştırılması da yer alıyor. Bu sonuca göre bundan 10 veya 11 bin yıl önce, Orta Asya'dan göç eden insanlar, Bering Boğazı, Alaska ile birleşik durumda iken Amerika'ya geçmişler.

Arkeologların, 11 bin yıl öncesinin kültürüne ait kalıntılara rastladıkları da 1996'da açıklandı. Dergide, 1996 ile ilgili buluşların bazıları şöyle sıralanıyor:

- AIDS için karma ilaç kullanılmasına başlandı. Karma ilaç AIDS virüsüne karşı şimdiye kadar uygulanan diğer ilaçlardan daha tesirli fakat pahalı. Karma ilaç kullanılmasının erken teşhiste kurtarıcı olduğu bildiriliyor.

- Mars'ta mikrobiyolojik yaşam izlerine rastlandı. 1996 yılı, Mars projesinin hızlandığı ve değişik boyut kazandığı yıl olarak anılacak. Ayrıca bu konunun, çağın buluşu olup olmadığı hâlâ tartışılıyor.

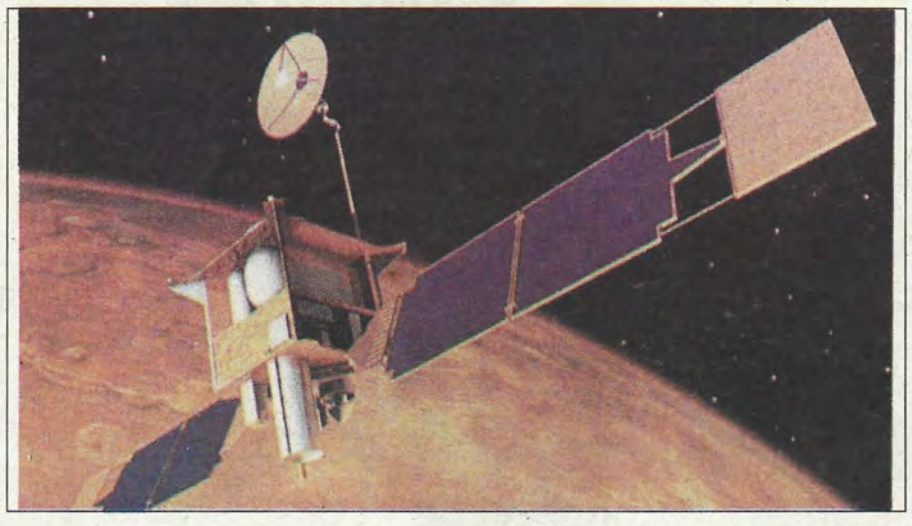

- Dünyadaki ilk ana kara parçasının oluşumunun 3 milyar yıl önceye dayandığı konusu, 1996 yılında ortaya atıldı ve dünyadaki kıtaların oluşumu ile ilgili önemli görüşler değerlendirildi.

- Dünya küresinin iç merkezinde bulunan 2400 kilometre genişliğindeki sıvı küre ile ilgili yayın 1996 yılında yapıldı. Sıvı demirden oluşan kürenin, kendi etrafında, tıpkı su üzerinde hareket eden plaj topu gibi döndüğü belirtiliyor. Bu buluşun, depremlerle ilgili çok önemli bilgileri de beraberinde getirdiği bildiriliyor.

- 1974 yılında Antarktika'da, 3.5 kilometre kalınlığındaki buzlar altında, radyo sinyalleri ile tesbit edilen göl ile ilgili yeni bulgular, 1996 yılında, uydular yardımı ile elde edildi. Gölün, 8 bin kilometrekare ve 800 metre derinliğinde olduğu kaydediliyor. Bilim adamları, gölün 2 milyon yıldan beri kapalı bir sistem olarak kaldığını, içindeki mikrobiyolojik yaşamın mutlaka bilinenlere göre çok değişik olduğunu ileri sürüyorlar.

- Avustralya'da eski sanat eserleri bulundu. 60 bin yıl öncesinin oyma sanatı, 4 metrelik bir kum taşının üzerine işlenmişti.

- İnsanın yapısı ile ilgili genetik araştırmalarda 1996 yılı tüm diğer yıllara göre daha parlak geçti. Genlerin neden oldukları arazlarla ilgili en sağlam bilgiler bu yıl elde edildi.

- Astrologlar 1996 yılında yeni yıldızlar keşfettiler. Kâinat ile ilgili yeni bilgiler elde edildi. 1996 yılının bilgisayar çağını hızlandırdığı ve önümüzdeki yılların, bilimsel araştırmalar açısından daha da hızlı geçeceği, bilim adamları tarafından ifade ediliyor.

Yılın garip olayları

İyi, kötü, acı anılarıyla geride bıraktığımız 1996 yılında, siyasi, ekonomik ve kültürel alanda pek çok olay yaşadık. Ancak uğurladığımız yılda birçok da garip olayla karşılaştık. İşte bunlardan birkaçı şöyle:

Yılın intikamı

KAMPALA - Uganda'da bahçesine dadanan maymunu vuran çiftçi, maymunun arkadaşları tarafından linç edildi. Uganda'nın güneydoğusundaki Toror bölgesinde çiftçi **Alfred Okecha**'nın öldürdüğü arkadaşlarının cesedini olay yerinden taşıyan 30 kadar maymun, gece olay yerine dönerek çiftçinin evini bastı. Okecho'yu linç ederek öldüren **'babun'** cinsi maymunların talihsiz çiftçinin kalbini de söktükleri bildirildi.

Yılın aşkı

BUENOS AIRES - Arjantin'de **"müzmin bekâr"** oldukları belirtilen 80'lik çift, 8 ay süren hızlı bir flört döneminden sonra evlenmeye karar verdi. Başkent Buenos Aires'te yaşayan 89 yaşındaki **Maximo Mariscal**, 87 yaşındaki **Lola Martinez**'i gördüğü anda cazibesine kapıldığını belirtti. Nikâh töreni düzenlemek için ceplerindeki 300 pezoyu (yaklaşık 21 milyon lira) denkleştiren iki âşık, kilisede çok sayıda davetlinin önünde evlendiler.

Yılın benzerliği

BONN - Almanya'nın Hannover kenti idare mahkemesi, iki yaşındaki **Maximilian W.**'den, iki hafta içinde eşinden boşanma gerekçesini yazılı olarak mahkemeye bildirmesini istedi. Yapılan araştırmalar sonucunda, mahkemenin yaptığı bu hatanın, nüfus dairesinde çalışan memurun, doğum tarihini dikkate almadan aranan kişinin sadece ismine bakarak işlem yapmasından kaynaklandığı ortaya çıktı.

Yılın geyşası

TOKYO - Japonya'da, kaybolmaya yüz tutan **"geyşa"** geleneğinin en yaşlı temsilcisi **Tsutakiyokomatsu Asaji**, böbrek yetmezliği sonucu 102 yaşında öldü. Profesyonel geyşalık yaşamına ilk adımını 11 yaşında atan Asaji, mesleğini 90 yıl boyunca icra etmişti. Sanatçı anlamına gelen geyşa kelimesi, çoğu zaman, özellikle de Batılılar tarafından yanlış anlaşılarak **"fahişelik"** olarak yorumlanıyor. Oysa sert geleneksel ve ahlaki kurallara bağlı bir eğlence mesleği olan geyşalık, profesyonel bir geyşa için hayat boyu önemli bir kariyer sağlayabiliyor.

Yılın hukuk problemi

KATMANDU - Nepal adaleti, hakkında kesin kanıtlar bulunan bir katilin hukuki sorumluluğunu belirlemekte çaresiz kaldı. Yaşlı bir kadını ayakları altında ezerek **"kasten"** öldüren fil, büyük bir ihtimalle yasalardaki boşluktan yararlanarak ceza almadan kurtulacak. Nepal kanunlarında filleri öldürmek 15 yıla kadar ağır cezayı gerektirirken, insan öldüren fillere ne yapılacağına ilişkin düzenleme bulunmuyor.

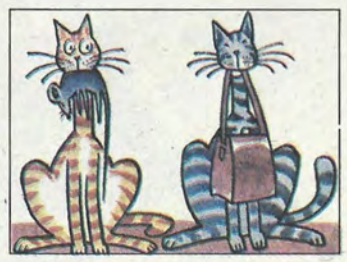

Yılın kedisi

TOKYO - Japonya'da **"Peru"** isimli bir kedi, içinde 160 bin yen (yaklaşık 113 milyon TL) para bulunan bir plastik çantayı eve taşıyarak sahibini şaşkınlığa uğrattı. Polis, başkent Tokyo'nun kuzeyindeki Satte'de oturan **Kenji Fukai**'nin, kedisinin getirdiği para dolu çantayı derhal karakola teslim ettiğini açıkladı. Japon yasaları uyarınca, 6 ay süresince hiç kimse paranın kendisine ait olduğunu ispatlayamazsa, kedinin bulduğu para Fukai'nin olacak.

Yılın geyiği

LONDRA - Galler Prensi **Charles** ile Prenses **Diana**'nın büyük oğlu Prens **William**, çıktığı ilk av partisinde hayatının ilk geyiğini vurdu. İngiliz kraliyet ailesi için geleneksel bir spor olarak kabul edilen geyik avından genç William'ın oldukça zevk aldığı ve talim amacıyla tavşanlar ve kargalara ateş ettiği ifade edilirken, konu ile ilgili haberlere tüm İngiliz gazetelerinde geniş yer verildi. Kraliyet gelenekleri gereğince, ilk geyiğini öldüren **"soylu avcının"** yüzüne, avın kanı sürülüyor, ancak genç prensin bu geleneği yerine getirip getirmediği bilinmiyor.

Yılın yolculuğu

ANCHORAGE - İş aramak için Kanada'ya gelen Vietnamlı, şekerleme yapmak için habersiz girdiği yük vagonunda kilitli kalınca, Kanada'dan Alaska'ya 5 gün süren bir yolculuk yaptı. Yetkililerin verdiği bilgiye göre 29 yaşındaki **Tuan Quac Phan**'ın uyuyakaldığı yük vagonu, Alaska'ya giden bir mavnaya yüklendi. Vagonun içinde aç ve susuz 5 gün yol alan Tuan, Alaska'nın Whittier limanına indirilen yük vagonunun içinde, açlık, susuzluk ve korkudan ölmek üzere iken bulundu.

Yılın teşhisi

NEW YORK - ABD'li bir doktor, ünlü Amerikan edebiyatçısı **Edgar Allen Poe**'nun, sanıldığı gibi alkol komasından değil, kuduzdan öldüğünü iddia etti. Doktor **Michael Benitez**, ünlü sanatçının son günlerine ilişkin hastane kayıtları ve tanıklıklardan, Poe'nin uzun zamandır inanıldığı gibi alkol zehirlenmesinden değil, kuduz hastalığından öldüğünün anlaşıldığını söyledi. Korku romanlarının ustası ve polisiye roman türünün kurucusu olan Poe, 1849 yılının ekim ayında bilincini yitirmiş olarak hastaneye kaldırılmıştı. 4 gün boyunca kâbuslar ve acılar içinde kıvranan 40 yaşındaki sanatçının ölümü, alkol zehirlenmesine bağlanmıştı.

Yılın gerdeği

LANDSHUT - Almanya'nın Bavyera eyaletinde, düğün evinin aşırı kalabalıklığı yüzünden uygun ortam bulamayan yeni evli genç bir çift, otoyolda bir otoparka park etikleri otomobillerinin içinde gerdeğe girerken polise yakalandılar. 22 ve 18 yaşlarındaki yeni evli çift, polise verdikleri ifadelerinde, **"düğün evinin davetlilerle dolup taştığını, bu yüzden balayı gecelerini otomobilde geçirmek zorunda kaldıklarını"** söylediler.

Yılın sakarlığı

STERLING HEIGHTS - ABD'nin Detroit kentinde yaşayan bir adam, uykudayken yanında bulundurduğu yarı otomatik silahın ateş alması sonucu cinsel organından yaralandı. Adı açıklanmayan 24 yaşındaki adamın, evinde dolu bir silah ile uyuduğu sırada gerçekleşen olay hakkında polise yaptığı açıklamada, **"Büyük bir gürültü ile uyandım ve cinsel organımı vurduğumu farkettim"** dediği öğrenildi. Olaydan sonra arabayla hastaneye giden adamın cinsel organının, 16 dikiş atılmak suretiyle kurtarıldığı öğrenildi.

Yılın kurtuluşu

WASHINGTON - ABD'nin Florida eyaletinde, evde tek başınayken çıkarmaya çalıştığı tasmasının boğazına kaçması sonucu boğulma tehlikesi geçiren kedi yavrusu, Polis-İmdat telefonunu aradı. **'Tipper'** adındaki dokuz haftalık kedi, doğrudan ve hızlı olarak polisi arayan 911 numaralı telefonun programlanmış tuşuna bastı. Telefonda bir kedinin **"acı dolu"** sesini işiten şerif yardımcısı **Joe Banforth**, telefon numarasından adresi belirleyerek ölüm halindeki küçük yaramazı kurtardı. Tipper'e, acil bir durumda 911'i çevirmesini sahiplerinin öğrettiği bildirildi.

Yılın barı

TORONTO - Müşterilerin **"saf oksijen"** ısmarlayabildikleri dünyanın ilk oksijen barı Kanada'nın Toronto kentinde açıldı. İlginç barın ortaklarından Lissa Charron, işletmeyi bir **"stres denetim ve huzur merkezi"** yapmayı istediğini belirterek **"O2 Spa Bar"**ın müşterilerinin plastik tüpler aracılığıyla 11.7 dolar ödeyerek 20 dakika süreyle saf oksijen soluyabileceklerini kaydetti.

1996'da yitirdiklerimiz

Marcello Mastroianni 72: Cazip ve yakışıklı İtalyan erkeği rollerinin değişmez aktörü Mastroianni, "Sekizbuçuk" ve "Özel Bir Gün" filmleri ile sinema tarihindeki yerini almıştı.

Ella Fitzgerald 78: Cazın 'başkadını' uzun süredir çektiği şeker hastalığına yenik düştü.

Gene Kelly 83: Ünlü ABD'li ünlü dansçı ve koreograf Beverly Hills'teki evinde öldü.

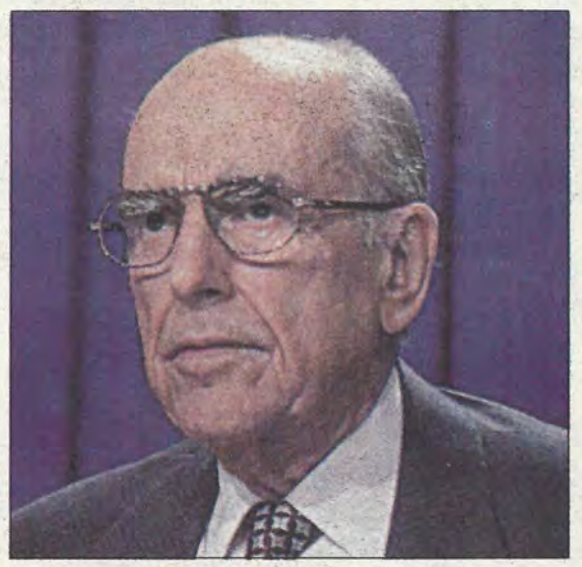

Andreas Papandreu 77: Yunanistan Başbakanı uzun süren bir hastalığın ardından kalp yetmezliğinden öldü.

Antonio Spinola 86: Portekiz'de 40 yıllık faşist rejimi yıkan ve 1974 devrimine öncülük eden eski devlet başkanı Mareşal Lizbon'da öldü.

François Mitterrand 79: Fransa'da iki dönem Cumhurbaşkanlığı yapan ünlü politikacı prostat kanserinden Paris'te öldü.

Marguerite Duras 81: Sevgili romanın yazarı Fransız romancı Fransa'da öldü.

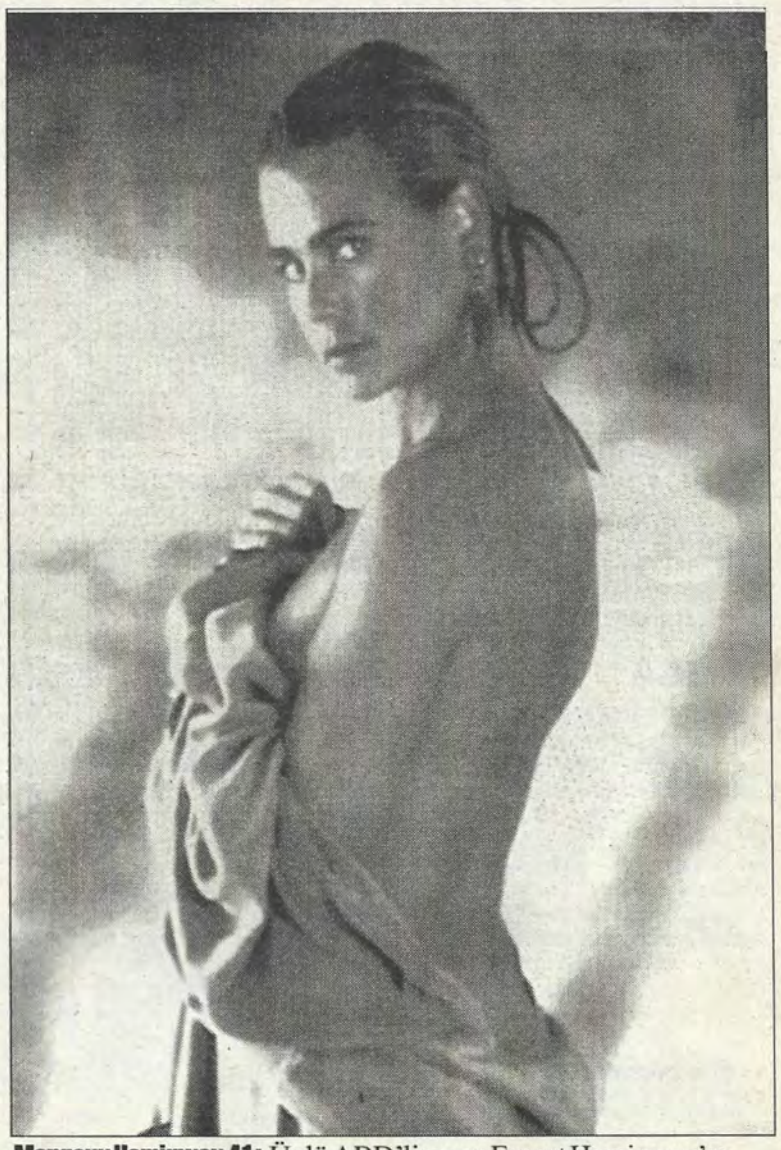

Margaux Hemigway 41: Ünlü ABD'li yazar Ernest Hamigway'ın torunu ve televizyon oyuncusu Santa Monica'daki evinde ölü bulundu. Sanatçının ölüm nedeni intihar olarak açıklandı.